

Krivična mesečno
25 Din, za izdajstvo
40 Din — mo-
deljska izdaja ce-
loletna 96 Din, za
izdajstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kapitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2994, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Krvavi opomin

Krvavi četrti v Kerestincu je vsakega, kdor ljubi Jugoslavijo, globoko v dušo zabol. Dejstvo, da je velika množica obračunala na tak način s desetimi ljudmi, ki jih je smatrala za četrte (kar po naših informacijah niso bili), ni opravljeno z brezdvoma pravilno ugotovitvijo, da imamo pred seboj izrazit slučaj tako zvane psihologije mase. Strašni dogodki v Mihalovičevem gradu in krog njega imajo tudi svoj političen pomen, ki je daleko važnejši od poizkusa, kako jih razložiti in razumeti s psihološkega stališča. Oni imajo predvsem značaj pojava v medsebojni politični borbi v naši državi, ki nas mora spričo takega vsako mero preostajajočega izbruh elementarne divjote ne samo boleti, ampak tudi zaskrbeti. Ta politični moment pa je seveda združen tudi z moralnim, o čemer nam pač ni treba posebej razpravljati, če pomislimo na to, kakšen vtis je moralo napraviti kerestinsko grozodejstvo v tujem svetu, ki nas obdaja.

To grozodejstvo je terorističen akt, porojen v duši množice, kakršnega v zgodovini Jugoslavije do danes nismo doživeli. Imeli smo pa žalobno celo dolgo vrsto pojavov terorja, v katerem dozdaj glavni akter ni bila množica, ki je pri nas na posameznik skrajno miroljubna in krotka, ampak posamezniki ali posamezne organizacije, ki so jih krile izvestne politične stranke. Obe ti dve vrsti terorja sta v medsebojni zvezi: teror odzgoraj in teror odspodaj, ki smo ga zdaj na tako strahoten način doživeli v Kerestincu, sta drug od drugega povzročena, in oba, naj sta v svojih posamičnih izbruhih še tako psihološko razložljiva, sta kot rezultat izvestne politične miselnosti, metod in agitacije vredna najodločnejše in najhujše obsodbe! Posamezne okolnosti takih aktov protizakonitega nasilja, naj so se izvršili tako ali drugače, na tej obsodbi ne morejo ničesar menjati in tudi izbruh ljudskega razpoloženja, kakor smo ga zdaj v nepopisni grozi doživeli na Hrvaškem, ne more in ne sme nikogar zapeljati, da ne bi tudi te vrste političnega obračunavanja odločno obsodil. Teror je teror, naj ga vršijo posamezniki in posamezna združenja, ki so orodje v rokah izvestnih strank in režimov, ali naj se kot posledica splošne degeneracije političnega življenja po takih nasilnih metodah pojavi z dna ljudske duše same.

Mi smo že pod režimi, ki niso nosili imena jugoslovenskega nacionalizma, pač pa so mu bili kot predhodniki popolnoma sorodni, odločno protestirali proti načinu političnega vladanja, obračunavanja in strahovanja, ki je hotel ukloniti cele narodne dele naše države s pomočjo nelegalnega terorja, ki je policijske metode legalne oblasti dopolnjeval s svojimi zlodejstvi. Ta podtalno legalizirani nelegalni teror se je zdaj z večjo zdaj z manjšo silo nadaljeval pod absolutistično vladavino 1931 do 1935 in se je sprostil z vso močjo baš v času, ko je ta nasilni režim že ležal v agoniji. Saj je sam nositelj tega režima, dr. Sršić, pred par dnevi v Sarajevu povedal, da je Velja Popović pripravil sistematično strohoakcijo proti vsem političnim nasprotnikom na Hrvaškem, v Sloveniji in v Srbiji. Tudi proti temu smo vedno odločno protestirali, kolikor smo takrat sploh smeli, ne ozirajoč se na očitke, da naš protest proti terorju in znanim oboroženim terorističnim organizacijam, oblečenim v masko jugoslovenskega nacionalizma, zadeva jugoslovensko misel, da nismo »dovolj patriotični« in da »ne ljubimo države«. Mi smo bili prepričani, da delamo za Jugoslavijo, za državo in za njeno utrditev v borbi zoper notranje nasilje, sovraštvo in demoralizacijo — in da smo imeli prav, to dokazujejo danes z vso nepopisno zgovornostjo ubita trupla, mlakuže krvi, ruševine in pogorišča v samoborskem srežu, ki se od podobnih zlodejstev, ki so se godila celo vrsto let po najrazličnejših delih države, razlikujejo samo v toliko, da so naenkrat izbruhnili iz večje množice.

Seveda je tudi to sad politične akcije posameznikov in organizacije, katera pa je istotako kot protiakcija porojena iz teroristične miselnosti in delavnosti, ki je bila zasejana, favorizirana in tudi z denarnimi sredstvi podprta od tistega, na oblasti nahajajočega se »nacionalizma«, ki ni noben pravi nacionalizem, ampak plemensko, strankarsko in klikarsko nasilje. Kolikor nas obhaja danes spričo grozote, ki se je zgodila na Hrvaškem in nas spominja na bartolomejsko noč, globoka žalost in skrb, toliko nas potrjuje to klanje v zavesti, da smo v svoji žal brezuspešni borbi zoper nelegalni teror storili svojo dolžnost in vršili resnično patriotično delo — vedoč, da nobena akcija ne more ostati brez reakcije, da en zločin kliče sto drugih in da, kar se danes navdihuje od zgornj, jutri najde svoj odgovor v demoniji odzodaj, ki ne vpraša več, kdo, kaj, kako in počemu, ampak se prosto izdaja že na vsak resnični ali krivi sluh, na dejstvo ali na videz, kakor blisk, ki udari v pravičnega ali krivičnega, samo da je v zduhu prenapet elektrike. Mi smo to slutili, vsak pa, ki je imel državno krmilo v rokah, bi bil moral to v še večji meri čutiti naprej in se po tem ravnati, ne pa po svoji strankarski sleposti in oblastnih instinktih.

Ne pomaga več ničesar, ako se bomo ustavljali ob podrobnih okoliščinah kerestinske grozote, ki jih bo ugotovila pravična sodna oblast, ne da bi mogla izpremeniti strupenega ozračja, iz katerega nastajajo taki individualni in kolektivni zločini iz politike, ki je bila že davneje temeljito zavožena. Sedanja vlada, ki je po ustih ministra Jankoviča pred dnevi izjavila, da bo v smislu svojega programa odločno zatrla vsako teroristično celico in pokret, kateri so nam bili zapuščeni od minulih samovoljnih režimov, bo svojo obljubo gotovo izpolnila. Minister je čisto pravilno poudarjal, da se nima ničesar, pa tudi nobena organizacija ne, vmešavati v notranjo politiko, ker za to je legalna oblast s svojimi organi miru in reda, in temeljita remediura v tem oziru je danes, ko je ves svet pretresen od tega, kar se je zgodilo na hrvaških tleh, nujno nemudoma potrebna. Ker ne dvomimo, da bo vlada gosp. Stojadinovića to storila, nam preostaja samo to, da najostreje še obsodimo tega kakor vseh terorističnih de-

V Ženevi:

Veliko hrupa - za nič

Abesinijo bodo reševali v maju

Ženeva, 18. aprila. c. Današnji dan je bil dan posvetov in medsebojnih obiskov. Zdi se, da je kriza že mimo in da bo tokrat, kakor običajno, zopet slabši plačal račun med velikimi. Kriza je namreč grozila zaradi tega, ali bo treba poostriiti sankcije proti Italiji. Novih stankij proti Italiji pa ne bo.

Dopolodne sta se ponovno sestala Paul Boncour in Eden. Njun sestanek je bil zanimiv v toliko, ker je na njem prišlo do znatnega zblizanja med francosko in angleško tezo v tem smislu, da se v ponedeljek na sestanku sveta ZN sploh ne bo govorilo o sankcijah. Odbor osemnajstorce se bo sestel, če se bo sploh sestel, šele po francoskih volitvah. To je za sedaj najvažnejši dogodek v abesinski debati v Ženevi, da sta se zblizali Francija in Anglija glede postopka, kako se bo po volitvah v Franciji reševal ves kompleks vprašani mednarodne politike, ki gre od Vzhodne Afrike do Porenja.

Paul Boncour je med drugim sprejel tudi zastopnike Sovjetske Rusije, Rumunije in Poljske. De Madariaga pa je v tajništvu ZN izdelal zaključno poročilo odbora trinajstorce, ki je bilo na

seji odbora popoldne prečitano.

Italijansko stališče bo na seji sveta ZN javno branil baron Aloisi, ki bo razložil italijanske poglede na mirovna pogajanja in tudi obrazložil italijansko stališče do politike sankcij.

Pertinax piše v listu »Echo de Paris«, da bo tako položaj vsaj še tri tedne ostal negotov, ker je Eden uvidel, da ne more od Francije zahtevati odločitve pred francoskimi volitvami. V svojem članku pravi Pertinax, da je baron Aloisi poleg pisemnih predlogov postavil še ustmene predloge. Ti predlogi so bili:

1. abesinska vojska se mora predati,
2. cesar Haile Selasi mora biti odstavljen,
3. Addis Abeba mora biti okupirana. Na progi Addis Abeba—Džibuti mora biti uvedeno posebno nadzorstvo.

Kot zadnji refren teh ženevskih kupčij se je kot zadnji oglasil abesinski cesar, ki je danes nedoma poslal v Ženevo Zvezi narodov novo protestno noto, v kateri pravi, da že 7 mesecev zastoj čaka na pomoč Zveze narodov. Cesar se vprašuje, ali je res že propadla v Evropi misel o kolektivni varnosti.

Dež zaustavil Grazianija

Na severu nemoteno prodiranje

London, 18. aprila. AA. Reuter poroča: Italijani so se čvrsto utrdili v Desije, kamor so v teku večeršnjega dne prišli novi oddelki pehote in topništva. Po vestih iz eritrejskega vira so italijanske čete napredovale že 40 km južno od Desijeja na poti proti Addis Abebi. Te čete niso nikjer našle na odpor in tudi niso mogle opaziti, da bi bili tukaj kdaj abesinski vojaški oddelki. V teku 24 ur bo prišla najbrž italijanska vrhovna komanda v Desije. Takoj nato se bodo začele priprave za napredovanje motorizirane kolone, ki mora udariti na Addis Abebo.

Druga brzozjavka iz Addis Abebe pravi, da je večer hitro krenila angleška ambulanta v Desije z zdravili za ranjene Abesince. V Addis Abebi je prišel večerjavni avtomobil iz Desijeja poln beguncev. To so bili zadnji Abesinci, ki so lahko zapustili mesto. Med begunci je tudi angleški major Benting, ki je poprej pripadal angleškemu poslanstvu v Addis Abebi. Z njim sta bila dva ameriška misijonarja in belgijski major Denorman. Pravijo, da so zapustili Desije ravno v trenutku, ko so roparji začeli prazniti trgovine in hiše tistih, ki so ravno zapustili mesto.

V 6 tednih v Španiji:

178 požigov, 345 pobojev, 74 umorov, 169 uporov

Madrid, 18. aprila. TG. Časopisi priobčujejo govor monarhističnega poslanca, ki je v parlamentu navedel točno statistiko o umorih, požigih in javnih napadih, ki so se v Španiji pripetili v zadnjih 6 tednih, odkar vlada levičarska marksistično-komunistična vlada. Vsega je navedel 199 napadov na poslopja, in sicer 58 napadov na razne strankarskopolična tajništva, 72 na javne in zasebne hiše, 33 na zasebna stanovanja in 36 na cerkve. V vseh primerih je bila uničena le notranja oprema. Požigov je bilo vsega 178, in sicer je zgorelo 17 raznih strankinskih poslopij, 45 javnih zgradb in zasebnih trgovskih hiš, 15 zasebnih stanovanj in 106 cerkva, od katerih jih je do tal zgorelo 76. Poleg tega je bilo v istem razdobju 6 tednov 11 splošnih stavk, 169 uporov manjšega in krajvejnega obsega, 39 uporov s streljanjem po ulicah, 85 strelskih napadov na posamezne osebe in 24 bombnih atentatov. Pri tem je bilo vsega težje in lažje ranjenih 345 oseb, ubitih pa 74.

Madrid v pripravljenosti

Madrid, 18. aprila. AA. Havas poroča: Ponoči popolnito je bilo objavljeno, da je splošna stavka v prestolnici končana. Snoči je v mestu vladal popoln red in mir, kar pa je treba pripisati stroгим odredbam oblasti. Patrulje meščanske garde so ustavljale vsakogar, ki je z gledal sumljiv in ga preiskale. Čete madriške posadke so bile ves večer in vso noč v strogi pripravljenosti. Večerni listi so izšli, ostali pa so večinoma neprodani, ker so se prodajalci časopisov pridružili stavkajočim. Plinska razsvetljava je delovala, električni tok pa je bil ustavljen.

Kakor je bilo že kratko javljeno, so v vseh krajih Španije bile aretirane vodilne osebe oblastnih in krajevnih fašističnih organizacij španske falange. Izvedenih je bilo mnogo preiskav. V teku teh preiskav je bilo aretiranih mnogo oseb zaradi tega, ker so imele orožje pri sebi brez oblastnega dovoljenja. Vse te osebe bodo prišle pred izredna sodišča po skrajšanem postopku.

Dunajska vremenska napoved: Zjutraj še zelo hladno, čez dan naraščanje toplote, spremenljivo, popuščanje vetra, vreme se bo zboljšalo, ostalo pa nestelno.

janj, ki so bila izvršena — in njihovo število je žal visoko — združimo s pozivom na zdravo pamet na vse strani. Kakor so krvave posledice pokazale zgrešenost mentalitete, ki je hotela z nasiljem ustvariti ljudski duši neodgovarjajočo notranjo ureditev države, tako bi mogle posledice takšne divje reakcije, kakor smo jo zdaj doživeli v množičnem zlodejstvu v Kerestincu, pokazati, da je to bila le voda na mlin onih, ki si želijo nazaj absolutizem in bi mogli v takem dogodku najti opravičilo za svojo antidemokratsko miselnost. Upamo, da se to ne zgodi, in zaupamo sedanji vladi, da bo znala preprečiti takšen rezultat one skrajnosti do najskrajnejše točke, do katere je dovedla naše notranje razmere do temelja zgrešena politika divje nestrpnosti, naj bo te ali one barve. Mislimo, da je zadnji čas, da v Jugoslaviji razum zmagaja nad primitivnimi nagoni.

Socialisti in komunisti združeni

Madrid, 18. aprila. b. Stavkovni odbor za generalno stavko je izdal nalog, da se delavstvo vrne

Ali naj sovjeti postanejo sredozemska sila?

Pri zadnjih političnih razgovorih, tako v Londonu, kakor v Parizu in v Ženevi ni bilo mogoče zakriti nesoglasja med Francijo in Anglijo. Splošno se ve, da sporazuma med Parizom in Londonom ni bilo. Ni pa samo zasedba Porenja, ki razdvaja mišljenje Francozov in Angležev, ampak je posebno še abesinsko vprašanje po zadnjih italijanskih zmagah in sploh vprašanje Sredozemlja stopilo v ospredje. V Abesiniji so se pričeli križati angleški in italijanski interesi in to tem bolj, čim bolj je vidno, da Francija italijanske zahteve podpira. V istem trenutku, ko se Francija pogaja z Italijo glede tesnejšega vojaškega sodelovanja in v trenutku, ko je bil podpisan pakt med Francijo in Rusijo, si Anglija ne more več prikriti dejstva, da se utegne sovjetska Rusija naenkrat pojaviti kot nova sredozemska sila.

Istotako, ko se je v Moskvi in v Ankari praznovala proslava 15 letnice medsebojnega prijateljskega pakta, je Turčija načela vprašanje ponovne utrditve Dardanel. V Londonu dobro vidijo, da gre pri tem za vprašanje Sredozemlja in za vprašanje angleške pomorske poti v Indijo. Kajti od tedaj, ko je sovjetski vojni komisar izjavil, da se sovjeti tudi na morju oborožujejo, ni mogoče več dvomiti, da bo sovjetska Rusija s svojim modernim enomorskim brodomjem hotela izhod v Sredozemlje. — Utrjevanje Dardanel more pri tesnem prijateljstvu, ki veže Rusijo in Turčijo, biti sovjetom samo v korist.

Kakšno vlogo igra Francija ob tem vprašanju, še ni čisto jasno. Na eni strani se zdi, da rešitev tega problema prepušča Francija izključno Angliji. Zdi se, kakor da hoče Francija ravno z ozirom na ponovno zasedbo Porenja Angliji predočiti, kako nevarno je, ako se pripusti, da se kršijo

davi na delo. Stavkovni odbor je sestavljen iz predstavnikov socialističnih in komunističnih strokovnih organizacij in je smatral, da ni potrebno, da se stavka za neolčen čas, ker je vlada sprejela njihovo zahtevo in razpustila fašistične organizacije v Španiji. Med socialistično in komunistično organizacijo je davi prišlo do združitve, tako da so komunisti dobili odločilen vpliv na dejavsko množico, kar bo bržkone kmalu občutila vsa Španija. Položaj je zelo napet in pričakovati je iznenadenje. Vlada se tega dobro zaveda in je pripravila vse potrebno, da vzdrži red. Določbe o strogi pripravljenosti so podaljšane za trideset dni. V pretekli noči so bili aretirani po vsej Španiji voditelji fašističnih organizacij. Zaradi tega je davi prišlo do novih spopadov, ki so pa bili kmalu zadušeni. Komunisti so davi vdrl v trgovino nekega fašista, ki so ga ubili skupaj z njegovim bratom.

mirovne pogodbe. Po drugi strani se pa zopet zdi, kakor da hoče Francija z Rusijo in Italijo nekako sodelovati pri ponovni utrditvi morskih ožin.

Od različnih strani se poudarja, da utrditev Dardanel za Anglijo ni toliko važnosti. V resnici bi to tudi bilo, ko se ne bi položaj zadnjih tednov tako iz temelja spremenil. Danes gotovo še utrditev morskih ožin ne pomenja direktne nevarnosti za pot v Indijo, ker ima Anglija mnogo oporišč v vzhodnem delu Sredozemskega morja, ki to pot varujejo. Toda, ako se bodo nacionalna gibanja v bližnjem Orientu v toliko meri stopnjevala, kakor doslej in znano je, da jih boljše-viki podpirajo z vsemi silami, potem bodo tudi angleška oporišča na bližnjem vzhodu ogrožena. Politika mora tudi s takimi možnostmi računati.

Mimo tega pa obstoja tudi vprašanje Dodekaneza, ki leži pred turško obalo in ki ga je Italija zgradila v mogočno pomorsko bazo. Že mnogo mesecev je dostop do teh otokov le malokomu dovoljen, pač zaradi zgraditve še novih močnejših utrdb. Ni izključeno, ako Turki utrdijo Dardanele, da bo prišlo prej ali slej tudi do vprašanja, v kakšnem razmerju bodo turške in bližnje italijanske utrdbe. Sodelovanje fašistične Italije in boljševiške Rusije ni posebno verjetno. — Ostala bo le Francija kot posrednik. Iz tega stališča je zelo verjetno, kar se govori v krogih zunanje politike, da Italija zahteva od Anglije koncesije v Abesiniji, zato pa ji nudi oporo proti sovjetski ekspanziji, ki bi mimo Dodekaneza hotela prodreti v Sredozemlje. Naj že bo kakor hoče, položaj je tak, da morajo vse velesile, ki so na Sredozemlju udeležene, Angliji nekaj nuditi, ako hočejo, da bo vprašanje Dardanel kakorkoli v ugodnem smislu rešeno.

Uredba o kmetijskih dolgovih

Belgrad, 18. aprila. m. Kmetijski minister je pripravil uredbo ministrskemu svetu o odložitvi izvršb za kmetijske dolgove. Po tej uredbi bodo zopet dobili zaščito vsi oni zaščiteni dolžniki po uredbi o zaščiti kmetov z dne 30. sept. 1935, ki so jo izgubili za svoje dolgove zaradi neobnovljenih menic. Ti dolžniki bodo morali v roku 3 mesecev, odkar stopi uredba v veljavo, izvršiti zmenjavno menic na način, ki ga omenja člen 3 odstavka 7 te uredbe. V slučaju, da tega ne bodo storili, bodo znova izgubili zaščito. Uredba nadalje

predvideva, da se bodo vse prisilne prodaje nepremičnin za kmetijske dolgove, ki so zaslišeni z uredbo o zaščiti kmetov z dne 30. sept. 1935, in ki bodo zaslišeni tudi s to uredbo, kakor tudi za neplačane obresti od teh dolgov, odložili do 1. oktobra 1936. Isto tako se bodo po tej uredbi ustavile vse prisilne prodaje premičnin kakor tudi odvzem premičnin. Ko bo ministrski svet to uredbo sprejel in bo objavljena v »Službenih novinah« be dobila obvezno moč.

Po krvavih dogodkih pri Zagrebu

Sina ubitega Buta so našli nepoškodovanega (Glej poročilo na 3. strani)

Zagreb, 18. aprila. b. Danes okrog 11 dopoldne je odšla v Kerestinec sodna preiskovalna komisija. Komisija je sestavljena iz državnega tožilca, orožniškega majorja, načelnika ministrstva notranjih del Laškalin in dveh policijskih uradnikov. Ogled v dvorcu je trajal do 13 popoldne, kajti člani preiskovalne komisije so pregledali ves dvorec, prav tako pa so temeljito preiskali prostor, v katerem so našli žalosno smrt Katanec in njegovi tovariši. Na kraju žalosne drame so sestavili organi komisije zapisnik, zaslišali pa so zopet nekatere priče, ki so videli dogodke. Komisija je nato šla v vas Rakitje v razdeljeno hišo Jovana Buta in tudi tam izvršila vsestransko preiskavo.

V Kerestincu vlada po strašnem dogodku popoln mir, le posamezne skupine kmetov se sestajajo in komentirajo krvave dogodke. Ban Mihalović je s svojo družino vred odpoval že sredi v Zagreb. V Kerestincu je prisel tudi odposlanec banske uprave dr. Guteša, ki je zaslišal osebe v dvorcu in pa one, ki so videli pričetek in konec krvave drame.

Vladimir Buta pripoveduje

Sina pokojnega četnika Buta, ki je pobegnil pred razjarjeno množico kmetov, so sedaj končno našli. Prijavil se je sam orožniški postaji. Vladimir Buta je star 15 let in opisuje dogodke o napadu kmetov na hišo njegovega očeta takole:

»Vsi smo delali v vrtu; jaz, oče, mati in sestrica. Naenkrat smo zagledali ogromno množico ljudi, samih mož, ki so se precej hitro približevali našemu posestvu. Objel nas je strah, bali smo se, da nas bodo napadli. Mati je celo opazila, kako eden izmed kmetov drži visoko v zraku puško in je na to takoj opozorila očeta. Oče nas je vse pozval, naj gremo za njim v hišo, kar smo storili. Takoj smo zaklenili hišna vrata in se hoteli skriti v podstrešju. Zunaj pa so ljudje začeli strašno kričati in zlasti neki mož je klical druge ljudi, naj pridejo pred hišo. Kmalu je bilo pred posestvom mnogo ljudi iz vasi in hišo so obkrožili z vseh strani, pričeli metati nanjo kamenje in opeko ter divje vpiti. Ko je oče videl, da gre zares, je prosil mamo in sestro, naj gresta v sobo in naj se tam skrijeta. Obe sta šli s podstrešja in se skrili pod posteljo, oče in jaz pa sva ostala na podstrešju in čakala, kaj bo. V strahu sem se skril v kot podstrešja, oče pa je stal s puško v roki sredi podstrešja in šel večkrat gledat skozi streho na ulico. Naenkrat je njegova puška počila in skozi krov strehe je ubil nekega kmeta. Slišal sem, kako se pred hišo klicali: »Ubil ga je!« Kmetje so se za trenutek razbježali. Nekateri so se takoj vrnili in predlagali, da s krampji razrušijo vso hišo. Nato so zbežali v vas. Mati je rekla očetu, da se zelo boji, da jih ne bi ubili. Dejala je: »Jaz grem od tu, zbežala bom, ker me je strah.« Oče pa je dejal: »Če te je strah, pa beži.« Tudi očetu je rekla mati, naj beži z menoj in hčerko. Ko je prišla do vrat je rekla: »Samo še smrti čakam.« nato pa je odprla vrata in zbežala ven. Za njo je zbežala tudi sestra. Niti mame, niti sestre nisem potem nič več videl. Slišal sem samo, kako zunaj kričijo, kaj pa se dogaja, tega nisem mogel videti. Jaz in oče sva se umaknili na podstrešje, ko pa sva slišala, da prihajajo ljudje, sva hotela zbežati tudi midva. Oče je s podstrešja streljal iz puške, toda strelivo mu je kmalu pošlo. Vsega skupaj je imel samo 14 nabojev. Le enega je imel v rezervi. Tedaj je videl, da nama ne preostane drugega, kakor da zbeživa. Jaz sem zbežal prvi iz hiše, oče pa za menoj. Ljudje so pričeli vpiti na naju, vedno kmetov pa je prestregla očetu pot. Ko je uvidel, da ne more bežati naprej, je pobegnil nazaj v hišo in se skril na podstrešje. Kaj se je potem zgodilo z njim, ne vem. Tudi mene so preganjali nekateri kmetje, toda posrečilo se mi je pobegniti v bližnji gozd, kjer sem se skril v grmovje, nakar sem ob jarku taval vse do jame Crnkovič, kjer sem se skril. Medtem je že padla noč. Slišal sem, da ljudje v vasi še vedno kričijo in iz strahu pred preganjalci sem se skril v žito. Ponoči je začelo deževati, toda vso noč sem vztrajal skrit v žitu. V ranih jutranjih urah pa sem go mahnil ob železniški prosti proti Somboru. Ko sem prisel v Sombor, se še vedno nisem upal

prikazati ljudem. Končno pa sem se odločil lačen in premočen, da se prijavim sam orožniški postaji. Strahu, ki sem ga pretrpel v tej strašni noči, ni moglo opisati. Sedaj nimam nikogar več, ki bi se brljal za mene. Le v Rakitju imam neko teto, toda ona je bila jezna na našo družino in v vas se nočem vrniti več.

Butinov sin, ki je na tako tragičen način prišel ob vse svoje drage, spi in je sedaj na orožniški postaji. Orožniki so zbrali veliko denarja, da so mu kupili pošteno obleko, ker je bil fant ves raztrgan in premočen.

Iz zgornjega opisa dogodkov se tudi jasno vidi, da je kmeta ubil sam Buta, ne pa njegova žena, kakor se je prvotno mislilo in tudi poročalo. Pokojni Buta ima v Sremsu še živečo mater. V Rakitju je imel pol orala zemlje.

Drugi očitvidci

Tudi drugi someščani pripovedujejo dogodke zelo podrobno. Posebno Dragutin Kranjčević, knjigovodja pri bivšem banu Mihaloviću, je iz pisarne opazoval vse strahote pokolja. On je namreč vprašal svojega šefa Mihaloviča, če potrebuje pomoč. Toda takoj, ko je stopil iz pisarne, so ga obstopili kmetje in mu dejali, da se ne sme premakniti iz svojega mesta, če mu je življenje drago. Tako mu ni preostajalo drugega, kakor da je hoče noč gledal krvavo obračunavanje. Dogodki so trajali vse popoldne do 19. 45 in knjigovodja, kakor pripoveduje, ni mogel ničesar storiti, dokler zadnji kmet ni zapustil dvorca. Ko je stopil iz pisarne, je bilo vse končano. Pa tudi sploh je bilo nemogoče priti s katerekoli strani na pomoč ali obvestiti oblasti.

Priča žalosnega dejanja je bila tudi kuharica Katica Hanžek. Videla je, kako so ljudje suvali pred seboj bana Mihaloviča in vrli nato v sobo. Videla je, kako so odpeljali njegovo gospo ter

oba vodili po dvorcu in iskali z njimi orožje in fante, ki so se skrivali. Gospa je nato izkoristila zmedo in pobegnula iz dvorca v gospodarsko poslopje, od kjer se ves čas ni vrnila nazaj.

Nazove je bil tudi Peter Crnjački, ki je tudi v službi pri banu Mihaloviću kot kočijaž. Tako ko je slišal, da prihajajo kmetje, je odšel v Kerestinec, ker je mislil, da bo lahko pomagal svojemu gospodarju, vendar pa je moral tudi on s knjigovodjem vred opazovati tragične dogodke. — Kmetje so ga celo odvabili k banu, češ, da ga on potrebuje. Ta kočijaž je v resnici služil kot kurir med banom in zabarikadiranimi fanti.

Mihalović je najprej pisal mladeničem, naj gredo ven. Pisano je kočijaž izročil gospodični, ki je šla z njim in ga oddala fantom, ki so bili zbrani v skupini na hodniku in se razgovarjali med seboj. Ko pa jim je gospodična pisno izročila, so dejali, naj pride pet do šest kmetov gor, pa se bodo z njimi pogovorili. To so napisali tudi banu Mihaloviću. Ko kmetje niso hoteli pristati na takšno ponudbo fantov, je ban moral zopet pisati pismo in jih pozvati, naj pridejo dol, kjer se jim ne bo nič zgodilo. — Crnjački je šel vdrugič in oddal gospodični pismo, ki ga je izročila fantom, ki so se tedaj že zabarikadirali v eno sobo in niso hoteli oditi ven. Mihalović je zopet dobil odgovor, ki pa kmetje z njim niso bili zadovoljni. Kmetje so zahtevali, da gredo iz dvorca. Končno je res prišel eden iz dvorca. Spremljal ga je Crnjački in gospodična. Ko so prišli pred vrata, je počil strel in mladenič se je zgrudil. Izgleda, da je najprej on ustrelil iz revolverja, nakar so streljali kmetje nanj. Takoj nato so kmetje vdrli v grad. Crnjački in gospodična pa sta jo popihala nazaj v pisarno.

Mihalović s hčerko in gospo se je baje odpeljal iz Zagreba že v Belgrad. Na njegovem posestvu v Kerestincu delajo red in urejajo demolične prostore.

Na kraju žaloigre...

Kerestinec, 18. apr. š. Žalosni dogodki v mali vasi Kerestinec so še vedno središču živahnega zanimanja naših plasti. V Zagrebu se o teh dogodkih govori v sleherni kavarni in na vsakem shajališču, pred uredništvi pa množice nestrpno pričakujejo izdajo posameznih listov, da zvedo podrobnosti o poteku preiskave.

Zaradi raznih govoric je Vaš dopisnik ponovno obiskal kraje, kjer je prišlo do žalosnih dogodkov. Vasi okrog kraja, kjer je prišlo do prelivanja krvi so danes kakor izumrle. Tudi na cesti ni videti skoraj nobenega pešca, le tu in tam švigne mimo kak tuj avto. Pokrajina napravlja vtis, kakor da leži nad njo težka mola.

Približno sredi poti med vasio Podsusedom in Kerestincem je stala popolnoma na samem ob cesti mala hišica Jovana Buta. Kar stoji tam danes, to se več ne more imenovati hiša, to je le kup nametane opeke, ki jo pokriva vsa razdrpana streha. Vse stene so zunaj in znotraj popolnoma okajane od dima in to, kar množica ni odnesla, so uničili plameni zbljuje. Okoli in okoli hiše ležijo raztreseni posamezni deli pohištva in drugih stvari. Zelo mnogo pa je časopisnega papirja. Na vrtu je še hišica za psa, iz katere preplašeno gleda lep volčjak, ki pa se mu že pozna, da strada. Nihče se ne zmeni zanj. Okoličani pravijo, da se ga ne bo nihče usmili in da ga bodo pustili, da pogine. V ozadiju hiše se poznajo sledovi krvi. Tam je izdihnil kmet Frančetič, ki ga je ustrelil Buta. Šofer, ki je spremljal Vašega dopisnika, se je na mestu, kjer je izdihnil Frančetič, prekril in nekaj molil, pri odhodu pa se je obrnil proti hiši Buta in pljunil ter preklel vse, ki so v njej stanovali.

V bližnjem gozdičku se še poznajo sledovi krvi. Tam so našli svojo žalosno smrt Buta, njegova žena in hčerka, ki so se mislili rešiti z begom, pa so jim kmetje prestregli pot in jih pobili. Ob tistem grmu, kjer so pobili kmetje Buta, leži še kupček možgan, okoli in okoli pa je vse pokropljeno z njegovo krvjo. Na vso mesta, kjer so

bili ubiti kmet Buta, njegova žena in hči, je šofer s sovražnostjo pljunil.

Kraj Kerestinec je popolnoma prazen. Med poslopji se sprehajajo le organi oblasti, ki vodijo preiskavo. Danes dopoldne so tudi že odpovali številni časniki, ki se jih je večerj še vse trlo okrog gradu, na dvorišču in v samem poslopju. Oblastni organi so ogled zunaj grada že končali in so povečini zabrisani tudi že vsi sledovi. Le tu in tam so še tla okropljena s krvjo, v kakšnem kraju pa ležijo še razbiti deli pušk, kolov in drugih predmetov, s katerimi se je vodila bitka. Vsa razbita pa so bila vrata in okna. V notranjosti gradu so celi kupi razbitega pohištva in opreme, posebno v tistem delu, kjer so se zabarikadirali fantje. Vse je razbita.

Uradna komisija časnika danes ni pustila ničesar več fotografirati, ker prostori in predmeti niso bili več v takšnem stanju kakor po dogodku. Ravno tako komisija ne daje nobenih podatkov o uspehu preiskave. Sploh nima nihče dostopa v grad, da ne ovira dela komisije. Časnikarje pa, v

Uradno poročilo o pokolju

11 mrtvih, požgana hiša, več ranjenecv

Belgrad, 19. aprila. AA. Dne 16. aprila so okoli 17 prišli iz Zagreba v vas Kerestinec v samoborskem okraju Katanec Karlo, trgovec, Mehmed Ibrahim Begović, bivši uradnik, Blagojević Aleksa, trgovski pomočnik, Folmost Edvard, trgovski pomočnik, Kiper Ivan, delavec, Golenočević Predrag, bivši policijski stražnik, in Gogič Vladimir, trgovski pomočnik s člani mladinske organizacije JRZ, da obiščejo Mihaloviča, bivšega bana in predsednika organizacije JRZ v Zagrebu, ter da ga obveste o strankinih zadevah. Na poti skozi vasi Rakitje in Kerestinec so jih tamkajšnji kmetje poskušali napasti in trpinčiti, toda omladinem se je posrečilo pobegniti in se skriti v hišo g. Mihaloviča. Ti kmetje so takoj alarmirali tudi ostale svoje sovaščane in so nato oboroženi z raznim topim orožjem, nekateri tudi s strelnim orožjem, v skupini okoli 1000 ljudi prišli pred hišo Mihaloviča ter zahtevali, da se jim izroči ti mladeniči. Ko pa ti niso hoteli tega storiti, so kmetje vdrli v hišo g. Mihaloviča ter 6 članov mladinske organizacije pretepli in ubili, Gogiča Vladimirja pa težko poškodovali. Pri tem napadu sta bila lažje ranjena

kolikor se prihajajo, jih spustijo v dvorec, ne smejo pa, kakor se prej rečeno, ničesar več fotografirati. Orožniki, ki so razmeščeni po gradu in dvorišču, skrbijo, da ne pride nihče blizu, tako da lahko komisija nemoteno posluje. Vse kaže, da bo imela komisija še mnogo dela, preden bo popisala vse, kar je razbita.

Vpliv dogodkov na okolico

Navidez so dogodki globoko vplivali na vso okolico, v resnici pa okoličani ne kažejo prav nobenega pomirjenja. Ravno nasprotno, nekateri so zelo zadovoljni z dogodkom. To sicer ne kažejo javno, povedo pa, komu zaupajo. Vse štepe o nekem maščevanju, ki da se je šele začelo, a še ni končalo, da pride na vrsto še toliko in toliko ljudi, zlasti zatrujajo, da bo prvi ubit Bobič, in sicer takoj, ko se vrne iz zdravniške oskrbe iz Sombora. V kolikor so to samo podpihovanja ekstremnih in temnih elementov, se seveda ne da ugotoviti Zdi se pa, da je prebivalstvo mnogo bolj pod vplivom raznih temnih fantikov, ki hočejo vsak slučaj neredov izrabiti v svoje temne namene.

Zelo pomirjevalno pa vpliva na ljudstvo dejstvo, da vršijo oblasti preiskavo skrajno previdno. Zlasti zasliševanje se vrši tako korektno, da tudi to okolnost govori agitatorji izrabljajo in hujskajo ljudstvo s trditvami da se oblasti boje in da so iz bojazi tako obzirne in korekne.

Nadaljni poboji

Zagreb, 18. aprila. b. Istega dne, ko so bile v Samoboru zadušnice za narodnim poslancem Brkljačevićem in ko so se množice naroda razšle, je skupina kmetov pričela zasledovati Ivana Kupresa iz Male Rakovice pri Samoboru. Ljudje so mislili, da je bil Kupres na sodišču, kjer je imel razpravo z nekim kmetom, ki so ga oklevetali. Skupina kmetov ga je iskala okoli sodišča in tudi v samem poslopju, toda Kupres je pravočasno pobegnil in ga kmetje niso našli. Šele zvečer so našli na njem in njegovo ženo, ju napadli in pošteno pretepli. Kupres je kmetje prosil, naj ga ne ubijejo, ker ni kriv. Se istega večera je šlo nekaj fantov v stanovanje Viktorja Štembergerja, s katerim so hoteli obračunati in so ga tudi ranili s sekuro. Štemberger je takoj padel na zemljo kakor mrtev in ko so napadalci to videli, so se hitro razbježali. Pred nekaj dnevi je bil na istega Štembergerja izvršen napad tudi v nekem vinotoku v Samoboru, vendar pa je tedaj odnesel še dokaj zdravo kožo.

Strašne rane...

Zagreb, 18. aprila. b. Obdukcija trupel, ki jo je izvršil univ. prof. dr. Milosavljević, je bila končana okoli 3 popoldne. Na vsakem trupu so našli razne hude poškodbe. Mnogo je poškodb, za katere je težko povedati, s kakšnim orožjem so bile prizadejane. Umorjeni imajo številne smrtonosne rane. Mnogi imajo vse prebite hrbe. Na enem je ugotovljeno, da je bil ranjen še po smrti, ko so ga vrgli skozi okno. Z obdukcije je ugotovljeno, da so trije mladeniči dobili poleg drugih poškodb tudi razne prelome, ki so jih povzročili padci z višine. Rane z revolverskim strelom ni bilo nobene. Buta pa je imel več ran, ki jih je dobil s kolom. Žena Buta je dobila udarec s sekuro po glavi, in sicer jo je ubijalec udaril s topim delom sekire in ji razbil nos in levo stran lica. Njena hčerka ima rane na tilniku, ubijalec pa jo je udaril štiri- do petkrat. Kmet Frančetič je zadet s strelom v levo stran glave. Strel je izstopil na desnem senu.

Puceljeva JNS — z dr. Mačkom!

Prečuden je slovenski človek! Kolikokrat na dan more prodati svoja načela! Za milosten pogled oblastnika, za varnost sedanje kariere, za vsak slučaj v bodočnosti — vsak dan je napravlja za dušo in telesom, z izkupičkom si hoče ali ohraniti lepo sedanost ali pa si pripraviti lepo bodočnost. Le preveč so se taki »človeki« zarežili po naši zemlji. Njihovi plašči frfotajo po vetru, da poštenim kar oči jemlje in morajo čimdalje večkrat pogledati v slovenska tla, da zopet jasno vidijo.

Vsi veterjnaki in neznačajneži bodo v Ivanu Pucelju dobili svojega patrona in vzornika. Ta je nenadkriljiv v obračunanju plašča po vetru. Poznali smo ga, da je dober in usmiljenega srca, nadarjen in izobražen v vseh vednostih, pravičen in tenkočutno izbiričen v sredstvih, ki pomagajo pri plezanju na vrh ali ki divje lovce v politiki držijo na vrhu, vedeli smo, da živemu krstu ne more po krivem skriviti lasu, lažje bi mu celo glavo vzel, — da pa se bo kdaj prililoval dr. Mačku, tega pa nismo vedeli! Od konjskih dirk, ki jih je nekdanj prejel na Bledu in v Krškem, do zloglasnih političnih dirk po Dolenjskem, ko so ljudje bežali pred njim in njegovim varovancem, dr. Platzerjem, ali pa so vkljeni stopali v žalosnih sprevedih, od koruze, ki so jo konji njegovih pristavev mieli med zobmi, da so jih vsi pošteni Slovenci zavidali zaradi njihove rojenosti, od ropota v »narodni« skupščini, ki ga je z nasmeškom opazoval, pa do glasovanja v senatu, kjer je zvesto glasoval z JNS — v zadnjem »Kmetem listu«, njegovem glasilu, pa pobožni glasovi, ki se dobrikajo dr. Mačku, in krockodilske solze nad žrtvami jugo-fašističnega in nacionalističnega nasilja, kateremu je Ivan Pucelj vsa leta zvesto botroval! Da bi ga le dr. Maček pogladil po spokorniškem licu in ga sprejel pod svoje okrilje — »za vsak slučaj«. Morda je pa dr. Maček le bliže zmagi in slavi kakor pa JNS, kdo ve! Pripraviti si je treba pot — »za vsak slučaj«!

Dr. Maček je ob praznikih dal neke izjave o kmečkem pokretu za povzdigo cen kmetijskih pridelkov. »Kmetijski list«, to 18letno Puceljevo glasilo, sedaj na prvi strani, v debelem tisku ponastavlja te izjave in skuša vsakega naročnika, ki jih pa menda ni veliko več, volkovi jih je nad naslovom naslikanih, navdušiti, da bi hodili po isti poti. Zamolči pa, da Slovenci že imamo tak pokret in organizacijo, »Kmečko zvezo«, ki vodi to delo brez ozira na dnevno politiko in politična imena in da se ji je nekaj nastopov že prav lepo posrečilo, toda I. Pucelj ve, da mu v teh krogih nihče ne bi verjel,

če bi še tako govoril, da mu je samo za »stanovske koristi« kmeta, zato se je bilo treba prikupiti dr. Mačku in njegovim sodelavcem, morda bodo ti verjeli. Pri tem pa je pozabil, da je isto njegovo glasilo v prvi aprilski številki prav tako z debelim tiskom, prav tako na prvi strani objavilo govor senatorja in prvaka JNS g. Banjanina, ki ga je imel v senatu in ki ga je imel tudi I. Pucelj čast poslušati in mu pritrjevati, v katerem pravi, da je hrvaško vprašanje mogoče rešiti samo z jugoslovanskim unitarizmom (edinstvom). Tako se Puceljevo glasilo seli: ena številka je posvečena JNS, kjer je Pucelj prav v zadnjem hipu našel rešitev in varno streho in kjer še danes vedri, druga pa je že posvečena dr. Mačku, pri katerem bi se Pucelj rad preskrbel za čase, ko JNS tudi v Belgradu ne bo več. Težava bo le, če se hrvaško vprašanje reši ravno v tednu, ko bo Puceljevo glasilo uglaslo ravno na JNS — sicer ima pa več strani!

Še bolj značilno pa je, kar to glasilo piše na drugi strani. Neki I. P. — tudi Ivan Pucelj ima te začete črke v svojem imenu — bridko joka nad prerano izgubo pok. Karla Brkljačevića in se ponaša, da »samo tisti, kdor je pokojnega Karla poznal tako, kakor sem ga jaz, šele more prav izmeriti strahoto in nepojmljivo težino bestialnega zločina«. Daje mu najlepše primke in slavi vso politično družbo, kateri je pokojnik pripadal, in konča z jokavim verzom: »Dovolj, dovolj krvi je že prelile, popiti zemlja je ne more več«!

Bogve, ali je I. P. res pozabil, da je K. Brkljačević padel kot žrtev tistih zločinskih tolp, ki so v času JNS strahovale, v kateri je bil tudi I. P. mogočno kolo, zavalovale tudi tostran Gorjancev? Politična družba, kateri je blagi pokojnik pripadal, pa še ni pozabila, da I. P. do današnjega dne za nje ni imel lepe besede. Kdor Ivana Pucelja pozna, kakor ga poznamo mi in Hrvatje, šele more izmeriti strahoto in nepojmljivo težino te hinavščine. Zato je popolnoma razumljivo, da dr. Maček odklanja vsako tako dobrikanje Ivana Pucelja, Mravlja in podobnih, češ, kdor je bil pred 5. majem lanskega leta v in z JNS in je odobral vsa njena grozodejstva po Hrvatskem in Sloveniji, naj bo v in z JNS že naprej. Tudi ta polizkus, da bi se rešil politične smrti, se I. P.-u ne bo posrečil. Kdor si je umazal roke, volilno pravico in oblast z JNS, je obsojen, da z njo deli njeno konec, na Hrvatskem in v Sloveniji, ker dovolj, dovolj hinavstva je že storjenega, prenesti zemlja ga ne more več!

Natečaj za sprejem v diplomatsko službo

Belgrad, 18. aprila. AA. Zunanji minister razpisuje na osnovi § 12 in 30 zakona od 28. febr. 1931 o izpremembah in dopolnitvah § 12 in 30 zakona o ureditvi zunanjega ministrstva in diplomatskih in konzularnih zastopstev kraljevine Jugoslavije v tujini od 25. marca 1930, natečaj za diplomatsko-konzularne pripravnike.

Kandidati naj se prijavijo zunanjemu ministrstvu na upravni oddelček, osebni osek od 1. maja 1936. Obenem naj pošljejo tudi vse potrebne listine za ocenitev njihove kvalifikacije. Po § 11 navedenega zakona od 25. marca 1930 morajo izkazati: 1. starost izpod 30 let, 2. diplomsko pravne fakultete domačega ali tujega vseučilišča ali diplomo državnih in gospodarskih ved, ki jo belgajsko vseučilišče prizna za enakovrsto, 3. položiti sprejemni izpit po uredbi o sprejemu v službo in polaganju izpitov uradnikov zunanjega ministertva od 31. julija 1930.

V skladu s čl. 2 navedene uredbe je treba prošnji istčasno priložiti tudi naslednje pravilne listine: 1. listine po §§ 2 do 5 uradniškega zakona od 31. marca 1931, 2. za primer, da ni diplome domače fakultete, potrdilo belgajškega vseučilišča, ki ji priznava ravnopravnost z listino, 3. položiti vseučilišče diplome potrdilo o predmetih, iz katerih je bil izprašan in na temelju katerih je prejel diplomu, 4. morebitna potrdila o dosežanjih službi.

Sahovski turnir v N. Sadu

Novi Sad, 18. aprila. m. V 10. kolu šahovskega turnirja za državno prvenstvo je dr. Trifunović premagal Vukovića v zelo lepi igri. Pirc je premagal Opočenskoga, Nedeljkovića pa se je moral po daljšem odporu udati Friedmanu. Tomović je v kradni igri, v kateri je žrtvoval tri pešce, premagal Popovića, Kostić je v ostri igri, v kateri se je sreča zdaj nagibala k enemu, zdaj k drugemu, remiziral s Königom. Tudi Friedman je remiziral s Pelikanom. Schreiber pa je premagal Kulžinega.

Nova spomlad — nova oblika!

Gotovo najlepše vzorce blaga za obleke in plašče za gospode, a tudi po najnižjih cenah je dobiti pri

DRAGO-SCHWAB
Ljubljana, Aleksandrova c.

Osebnosti

Belgrad, 18. aprila. m. S kraljevim ukazom je premečen na carinarico 1. razr. v Debru Franjo Šlibar, carinski kontrolor 7. pol. skup. na glavni carinarici v Osijeku. V carinarico 1. reda v Prahu je premečen Borivoj Karačić, carinski kontrolor 7. pol. skup. pri glavni carinarici v Ljubljani.

Belgrad, 18. aprila. b. Po krajšem poslovanju je akcijski odbor za mesto Belgrad sinoči znova pričel prirejati krajevne sejanke. Sinoči se je vršil tu sestanek za 23. volišče. Na njem je bil izvoljen krajevni odbor, v katerega je bil izvoljen za podpredsednika tukajšnji ugledni obrtnik Slovenec Edvard Cvar.

Žalostni dogodki pri Samoboru

Ban Mihalovich o dogodkih v Kerestincu

V večeršnjem poročilu smo poročali o strašnih dogodkih v Kerestincu, kjer je razdražena množica hrvaških kmetov napadla skupino 7 mladeničev, ki so prišli tja, v domnevanju, da so to bivši teroristi. V dvorcu bana Mihalovicha v Kerestincu so kmetje poklali sedem mladeničev, nato pa zažgali še poslopje nekega Bute, ki so ga prav tako sovražili, ter umorili njega, njegovo ženo in 17 letno hčer. Bute sam pa je do smrti ustrelil nekega kmeta, tako, da je bilo samo v Kerestincu 11 smrtnih žrtev. Težko ranjeni pa so bili ban Mihalovich, njegova žena ter osmi iz skupine mladeničev. Ban Mihalovich, ki je bil zadnji hrvaški ban pod Avstroogrsko, je o teh dogodkih podal »Juturnjemu listu« o dogodkih naslednjo izjavo:

»Ob eni popoldne smo bili pri kosilu. Pred dvorom sem zaslišal ropot, in dvor pa so prihajali neki ljudje. Enega izmed njih sem takoj spoznal. Nisem vedel, kdo bi bil to. Ti ljudje mi tega niso rekli. Ta, ki sem ga spoznal in za katerega vem, da je omladinec JNS, se mi je pritoževal na neke članice odbora mladinske organizacije. Jaz sem torej, ko sem ga zagledal, mislil, da so se mi prišli pritoževati v strankarskih zadevah. Ti so mi pripovedovali sledeče:

Mi smo prišli preko Rakitja. Pri kovačnici smo pili vodo. Tu smo našli nekaj kmetov, ki so čitali časnik. Šli smo mimo njih in zaslišali smo za seboj klice: »To so četniki!...«

Tako so mi — je dejal g. Mihalovich — ti ljudje opisali začetek dogodkov, in zakaj so se začeli v moj dvorec. Jaz sem stopil pred kmete. Vprašal sem jih, zakaj se zbirajo. Oni so mi odgovorili, da so pri meni v dvorcu četniki.

»Niso« — sem jim dejal — »temveč so to omladini!...«

»Kakšni omladini, ko se vendar ve, da je Katanac četnik...« so odgovarjali kmetje. Jaz sem se — je nadaljeval Mihalovich — vrnil v dvor in vprašal Katanca, če je res četnik. Katanac mi je odgovoril:

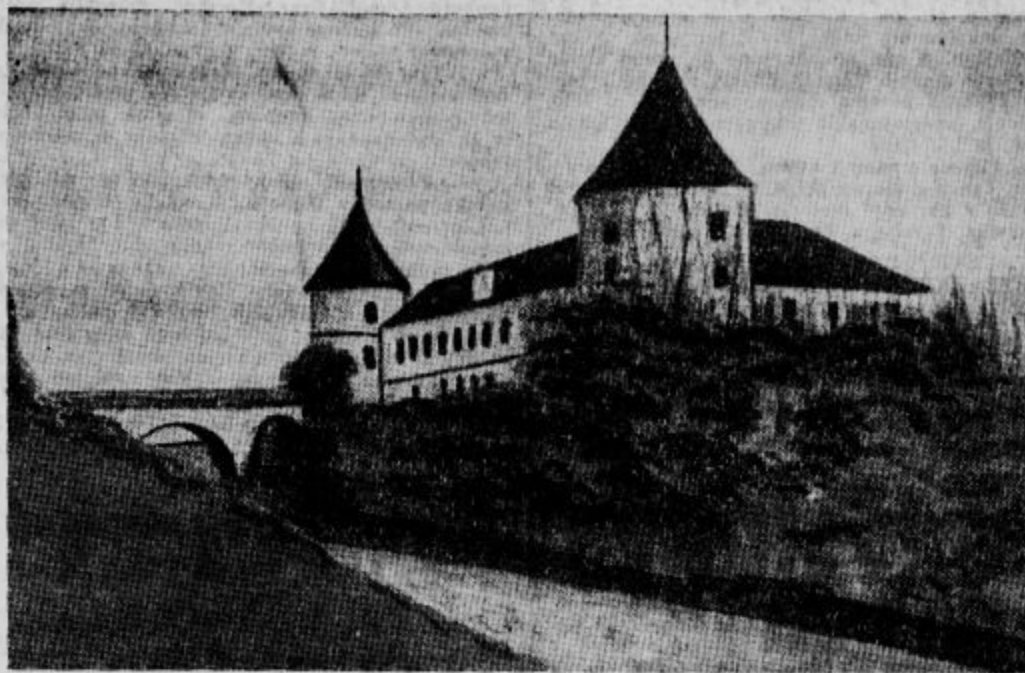
»Nisem četnik... in jaz nisem ubil lanske leto onega človeka, kakor to govorijo kmetje pred dvorcem. Na sodišču sem dokazal alibi, da tega dne nisem bil pri Sv. Nedelji.«

Vrnil sem se — nadaljuje Mihalovich — pred dvorec in dejal kmetom, da ljudje pri meni niso četniki. Kmetje so mi rekli, naj pošljem te ljudi iz dvorca, a meni da se ne bo nič zgodilo. Katanac mi je nato dejal, ko sem se ponovno vrnil, sledeče:

»Jaz grem doli, pa naj me tudi ubijejo. Nočem vam delati sitnosti!...«

Med tem je množica — nadaljuje Mihalovich — pred dvorcem postajala vse večja. Katanac ni šel ven. Situacija je postala nevarna in jaz sem odšel zopet pred dvorec in na nesrečo sem vzel s seboj revolver. Sedaj so kmetje dejali:

»Ti boš ostal tukaj!...« Takoj nato so me pretili in pri meni našli revolver. Vprašali so me:

Grad bivšega bana Mihalovicha Kerestinec, kjer so se odigrali krvavi dogodki.

V Kerestincu je mirno

Zagreb, 18. aprila. b. V Kerestincu in v vsej njegovi okolici vlada danes popoldne red in mir. Prihajajo pa v velikem številu kmetje, ki v neposredni bližini samega dvorca, v katerem se je odigral tragični dogodek, gledajo sledove krvi. Sluge bivšega bana Mihalovicha so sicer zabrisali vse večje sledove s tem, da so razkopali pesek in pokrili tla s svežo zemljo. Toda na mnogih krajih se še vedno vidi, da se je moralo odigrati na tem mestu nekaj strašnega. Tudi v samem dvorcu so za silo oprane in odrgnjene stene, da se ne bi poznali sledovi. V kopalnici, kjer se je odigralo zadnje dejanje te tragedije, je vse v neredu. Kri je izsušena in deloma izmita, toda vendar se vidi še tuptat neke sledovi.

Tudi od hiše posestnika Bute, v kateri je izgubil življenje on, njegova žena in hčerka, so ostale samo še ruševine. Na tem žalostnem pogorišču se zbirajo danes kar trumoma kmetje in gledajo razdejane nebrzdancev. Njegova hiša je porušena in popolnoma opustošena. Pred hišo straži samo pes, ki nikogar ne pusti v bližino in se tudi ne da potolažiti s hrano. Ljudje se obračajo od te hiše, kakor da je prokleta. Za sinom posestnika Bute, ki se mu je posrečilo, da je pobegnil, ni nikake sledi in nihče ne ve, kje se nahaja.

PREISKAVA

Preiskavo vrši državni tožilec Beličič z vsem ostalim sodnim aparatom. V Kerestincu so na delu tudi številni fotografi, ki skušajo posneti najvernejše slike, ki bi služile nadaljnji preiskavi. Komisija je ugotovila stanje, kakršno je bilo takoj po izvršenih grozodejstvih. Člani komisije so odšli nato tudi v Rakitje, kjer so pregledali razvaline hiše posestnika Bute.

Danes jutraj je prispel semkaj inšpektor notranjega ministrstva g. Laftarin, ki je takoj odšel v Kerestinec v spremstvu dr. Vragovića ter policijskih komisarjev Moserja in Cvetkovića. Pregledali so dvorec bivšega bana Mihalovicha, zlasti oni del, v katerem se je odigrala strašna morija. Ponovno je bil zaslišan tudi bivši ban Anton pl. Mihalovich. Njegova izjava je prišla v zapisnik.

Oblasti so danes začele zasliševati tudi kmete. Rezultati preiskave zasliševanja še niso izdani iz taktičnih razlogov, da bi v najkrajšem času moglo priti do popolne razjasnitve večeršnjih dogodkov. Vsak, kdor je zaslišan, je takoj spuščen zopet na svobodo.

Edini Gagič, ki se je na poziv množice sam predal njej, je rešil svoje življenje. On je doma iz Caribroda in je bil nameščen pri Milanu Tomiču, lastniku avtotaksija. Kakor hitro bo okrevaj od težkih poškodb, ki jih je dobil v večeršnjem spopadu, bo takoj izgnan.

OBDUKCIJA ŽRTEV

Vse žrtve žalostnih dogodkov leže v prefekturi mrtvašnice na Mirogu. Danes ob 9 jutraj so se začele obdukcije, ki jih opravlja prof. dr. Miloslavich ob asistenci gg. Gasperiča in dr. Premrova. Obdukcijam so prisostvovali tudi oblasti. Dopoldne so bile izvršene obdukcije že nad Buto, njegovo ženo in hčerko Suzo, Edvardom Folmostom in Alekso Blagojevičem. Zdravnik dr. Miloslavich je izjavil, da imajo te žrtve, ki so bile danes obducirane, okoli 300 ran, ki so jih povzročili udarci z različnimi predmeti, strelji iz lovskih pušk

Hiša Jovana Bute, ki so jo kmetje zažgali.

itd. Ugotovljeno ni, da bi katera teh poškodb nastala zaradi strela iz revolverja. Butova žena je dobila zelo težke poškodbe po vsem telesu, njena hčerka Suza pa ima razklano glavo. Prof. Miloslavich je tudi dejal, da se je moglo ugotoviti, da je šlo pri teh spopadih za posamezna medsebojna obračunavanja. Same obdukcije se vrše popolnoma po predpisih, da se tudi pri tem ne bi moglo govoriti o kakih prestopkih zakona.

Kdo so biti pobiti omladini

Bivši hrvaški ban g. Mihalovich je v svoji izjavi povedal, da mladeniči, ki so prišli k njemu v deputacijo, razen enega, ki se jim je na potu pridružil in kar je za vse bilo usodno, niso bili četniki, pač pa je v njih prepoznal bivše pristase JNS v Zagrebu. In to je točno. Ko se je v Zagrebu pričela snovati JRZ, se je med mladino, poleg akademkega »Jugoslovenskega Juga« pričela zbirati tudi skupina »omladincev«, se mladih, večina brez-

poselnih ljudi, ki so služili že vsem prejšnjim režimom, nazadnje Jevtičevemu. Večina od njih je iskala tudi od JRZ eksistence, kar je razumljivo: spočetka jim je stranka tudi vzdrževala nekako čitalnico, kjer so se zbirali. Kmalu pa se je pokazalo, da večina teh mladcev ne po svojem mišljenju, ne delovanju ne spada v JRZ. To so uvideli tudi fantje sami in so potem, ko ni bilo denarja, ki so ga pričakovali, zopet odšli. Ostalo jih je le še 30-40 in še tem je pred kratkim od strani stranke bil lokal odpovedan in porabljen za druge namene. Prav zaradi tega so odšli v deputacijo v grad Kerestinec h predsedniku banovinske organizacije JRZ g. Mihalovichu, da se pritožijo zaradi postopanja zagrebskega mestnega vodstva JRZ. Pri tem pa jih je doletela tragična usoda, da so jih kmetje smatrali za četnike (katere organizacija je itak že razpuščena) in nanje navallili. Takšen je bil torej njihov odnos do JRZ, zaradi česar seveda ni njihov žalosten konec nič manj obžalovanja vreden.

JNS in Nemci v Gornji Radgoni v objemu

Nismo imeli namena v širši javnosti razpravljati o naših žalostnih lokalnih narodno-obmejnih razmerah, ker smo hoteli in tudi hočemo te nezdrave razmere sami postopoma ozdraviti z neobčutljivimi in iskrenimi narodnim delom.

Ker se je pa »Jutrov« dopisnik tako bahato potkal na prsa, češ, Gor. Radgona je tudi pri občinskih volitvah pokazala, da hoče ostati napredno nacionalna, smo primorani, da v intercu končnega razčiščenja pokažemo širši javnosti, kako se napredni nacionalisti, ki hočejo veljati kot nekaki velezkupci jugosl. nacionalizma, vežejo tudi z našimi narodnimi nasprotniki, samo da obdržijo oblast v svojih rokah.

Trg. Gor. Radgona je strogo obmejni okraj, katerega loči od sosednjega avstrijskega mesta Radkersburg samo most čez Mur. Mnogo vinorodnih posestev na naši strani imajo Avstrijci v svoji posesti že od predvojnih časov, mnogo so jih pa pokupili pozneje, tako, da imajo polovico vseh vinorodnih posestev v svojih rokah.

Obdržali oziroma pokupili so našo slovensko zemljo ne iz ljubezni do našega naroda, temveč po dobro preračunjenem načrtu, ter tako moralno in gmotno zasužnjili naše obmejno slovensko ljudstvo, kateremu reže boren kosček kruha tuje, Nemec.

Ne odrekamo pravice, katere Nemcem kot državljanom ali dvoletnikom pripadajo, nikakor pa ne moremo in tudi ne bomo dovolili, da bi radi tega borbega kosčka kruha, ki ga režejo našim slovenskim viničarjem in delavcem, imeli pravico barantati z njihovim narodnim čutom in tako s pomočjo naših slovenskih ljudi dosegači svoje nemške nacionalne interese.

Tako se je z našimi ljudmi postopalo pred in med vojno, najbolj žalostno pa je, da se tudi v svobodni Jugoslaviji te razmere niso popravile, temveč so se za časa JNS režima še poslabšale. Vsem so še v dobrem spominu razne občinske in državnozbornske volitve! Pri vseh volitvah so sodelovali Nemci, z godbo na čelu so gnali svoje delavce in viničarje na volišče, da glasujejo za velike kompenzacije, katere je JNS morala nuditi Nemcem, če je hotela pri volitvah zmagati.

Temu barantanju je bilo iz narodnih interesov nujno potrebno napraviti konec. Bodimo popolnoma odkriti, da je bil to eden prvih razlogov, da smo načeli vprašanje združitve obeh občin, da bi tako za vedno izločili vpliv Nemcev na občino.

Maihen je slovenski narod, zato je tembolj potrebno, da pokažemo našo samozavest, posebno pa je to potrebno ravno tu ob skrajni točki naše severne meje. Zato se tembolj tudi javnost postopanju gornjeradgonskih nacionalnih krogov, predvsem velike večine drž. uradništva, da so se v tem vprašanju jugoslovenski in nemški nacionalisti znašli v strnjeni fronti in boju proti močni narodni obmejni občini.

JRZ, ki je začela akcijo za združitve obeh občin, je svojim političnim nasprotnikom jasno in točno povedala, da jo vodijo pri tem v prvi vrsti narodni in gospodarski interesi celega obmejnega kraja. Pri občinskih volitvah, za katere je bila postavljena samo lista JRZ, tega vprašanja nismo hoteli načeti, ker je nam to vprašanje sveto, ter ga nismo želeli uplesti v politično borbo. Zato smo se tembolj začudili, da so par dni pred volitvi mi združeni jugoslovenski in nemški nacionalisti izdali parolo »plebiscita«, kdor je proti veliki narodni obmejni slovenski občini naj ostane doma. Da rešimo obmejno čast, postenega in zavednega slovenskega ljudstva, smo si steli v dolžnost, da o tem koraku naših nasprotnikov obvestimo vso javnost našega okraja, da se ne bi kdo pozneje izgovarjal, da ni vedel, zakaj se je bil boj.

Vsa čast tistim 18 drž. uradnikom in drž. namestnikom ki so vkljub vsemu zasmehu jugosl. in nemških nacionalistov storili svojo slovensko dolžnost JRZ si ne domišljajo, da so radi tega njeni politični pristasi pokazali, da eno in to je glavno, da so zavedni in ponosni Slovenci. Čast

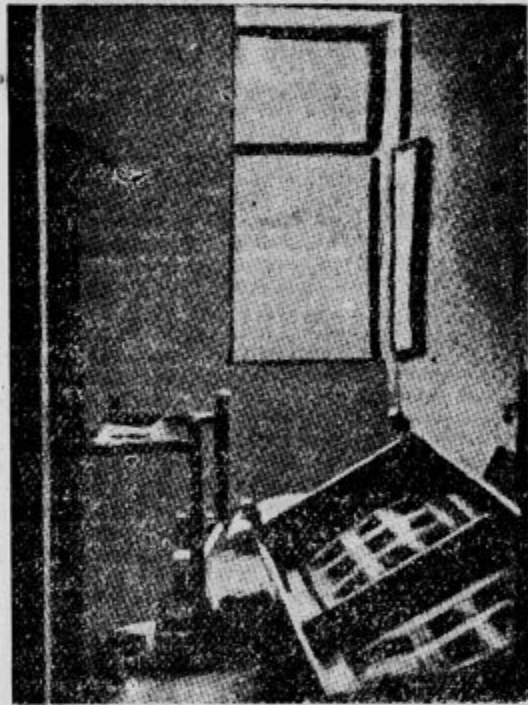
Križev pot slovenskega učitelja

»Slov. narod« poroča, da se je te dni preselil, ali se bo preselil učitelj Šmajdek iz St. Vida nad Ljubljano na Ježico pri Ljubljani, kamor je prestatavljen ter to selitev označuje za »križev pot slovenskega učitelja.« Toliko porogljivega cinizma je zmožno pač le popoldansko glasilo jugoslovenskega fašizma! Preselitev iz St. Vida na Ježico mu je križev pot! Le kako naj potem označimo početje jugoslovenskega nacionalnega pohorskega nacionalističnega fronta (ne vemo, kateri je zadnji oficelni naslov naših fašistov, ki se zbirajo okrog Kra, merja), ki je učitelje prestavljal ne po vaseh okrog Ljubljane, ampak jih je gonil visoko v hribe, jih nagnal daleč doli v Bosno ali Srbijo in zmetal celo na cesto, ako tej fašistični klapi niso bili po volji. Ali si gospoda v Knaflijevi ulici res misli, da imajo jutrovi plavo kri in da so neprijetnosti tega življenja namenjene izključno za njihove politične nasprotnike! Toda v tem slučaju o kakih neprijetnostih niti govoriti ni mogoče, ker bi 100% učiteljev bilo srečnih, da morejo priti na Ježico! Le kako označujemo narodovci potemtakem pot rajnega Pečka, ki je bil preganjen do smrti? Najbrže za zabavni sprehod po Jugoslaviji...

Nepravilna prebava slabi telo!

Najboljše naravno zdravilo je Rogaška Slatina in sicer v lahkih slučajih motnje »Temele«, pri težjih motnjah pa iz vrelca »Donat«, ki je že od nekdaj znan kot eden od najboljših zdravilnih vrelcev.

Vprašajte Vašega zdravnika!

Kopalnica, v kateri se je odigral najstrašnejši del dogodkov.

»Zakaj si prišel med nas z revolverjem? Tako ti?« Dejali so, da bodo počakali, da pridejo puškarji in da bodo nato napadli dvor. Naročili so mi, naj pošljem onim listek, da pridejo iz dvorca. Dejali so, da ne bodo napravili tem ljudem ničesar žalega, ako mirno pridejo ven in ako se legitimirajo, češ da hočejo oni videti samo eno — če so ti ljudje četniki ali ne. Eden je prišel ven in sicer Cipkara. Pokazal jim je legitimacijo. V tem hipu je padel strel in kmet Jurinac se je zgrudil ranjen...

»Novinar: Ali je Cipara prvi streljal?

Mihalovich: Jaz tega nisem videl. Slišal sem samo strel. En kmet je padel, nato pa sta padla še dva strela. Cipara je padel na mestu. Kmetje so ga preiskali in — tako je dejal Mihalovich — našli pri njem pištolo s štoplom. Cipara je nenkrat vstal, se pognal proti vratom dvorca. Tu pa je padel in obležal. Tedaj so mi kmetje rekli, naj pišem v grad, da pridejo ven, ker jim ni mogoče jamčiti za življenje. Razburjenje je naraščalo, enako pa tudi množica pred dvorcem. Kmetje so me začeli psovati, da sem jih skupaj z Medakovičem prodal. Začeli so me tolči in niso me pustili več v dvorec. Pozval sem jih deset, naj gredo z menoj v dvorec in da tam legitimirajo ljudi. Tega niso hoteli, češ da bodo ljudje v dvorcu streljali. Naj jaz pošljem svoje štiri kočijaže in naj jih oni vržejo iz dvorca. Ko je razpoloženje postalo vse nevarnejše, so me zgrabili in uvedli v dvorec. »Onih« ni bilo v dvorcu. Tu so me na hodniku prepteli in to z mojim lastnim revolverjem. Na hodniku so začeli streljati. Zahtevali so, naj jim dam orožje. Del jih je odšel, da preiščejo dvorec. Vzeli so mi staro in novo orožje, ki so ga našli ter vso municijo. Končno se je vse iskanje skoncentriralo na četnike. Zahtevali so od mene ključ, a ker ključa ni bilo, so začeli razbijati vrata. Omladini so se zabarikadirali. Kmetje so razbili vrata, odstranili ovire in — tedaj se je zgodilo...

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vze mite jutraj na prazen želodec kozarec na ravne »Franz-Josef grenčice«.

V Berlin in Hamburg

Register-Marke! Ker ostane naša ekspedicija v Nemčiji polnih sedem dni, ima vsak udeleženec pravico do 50 register mark dnevno, to se pravi, kdor želi, si lahko nabavi potem nas skupno največ 350 register mark. Te marke pa se posameznikom ne bodo izplačale tukaj — v domovini — ampak šele v Nemčiji, kajti po sedaj veljavnih predpisih sme imeti vsak inozemec, ko prestopi mejo Nemčije pri sebi efektivnega nemškega denarja le 30 register mark.

Vodstvo si bo tukaj za protivednost poslatih nam dinarjev nabavilo register marke v čeku za vse udeležence ekupaj ter nato iste porazdelilo šele v Nemčiji, in sicer vsakemu toliko, kolikor bo pač znašala protivednost nam nakazanega zneska. Na isti način bomo neporabljene register marke zopet zamenjali v dinarje ter jih posameznim vrnil.

To pojasnilo smo objavili zaradi tega, ker so nekateri našo vprašalno polo razumeli tako, namreč, da si za čas bivanja v Nemčiji ne morejo nabaviti več kakor le 30 register mark.

Dinarje za register marke nam boste poslali kasneje, ko Vas pozovemo.

Foto-aparate je dovoljeno vzeti s seboj, vendar pripominjamo, da jih je treba obmejnimi organom pokazati, da jih zabeležijo.

Na ostala vprašanja, tako glede potnih listov itd., odgovorimo prihodnjik, ko bo stvar postala aktualna.

Kdor vprašalne pole še ni vrnil, naj to čimprej (na naslov SK Planina — Jože Hvale, uradnik Združenje gospodarske banke, Ljubljana, Miklošičeva cesta 10), ker nekatere podatke nujno rabimo. — Vodstvo.

Novo mesto

Na koncertu, ki ga priredi pevski zbor ljubljanskega Zvona danes, v nedeljo v Prosvetnem domu ob 8. zvečer, bomo slišali slovenske narodne pesmi z vseh krajev Slovenije in kot zadnja je zastopana tudi Dolenjska. Gostje prispe v Novo mesto že popoldne in bodo obiskali pokopališče, kjer zapoje ob 16. uri na grobu skladatelja Ign. Hladnika. V slučaju lepega vremena napravijo izlet tudi na Trško goro. Opozarjamo občinstvo na koncert, da ga poseti v čim večjem številu.

Mirna

Danes na belo nedeljo ob pol 4. popoldne bo v novem prosvetnem domu na Mirni koncert pevskega društva »Mirna«, ki ga je ustanovil in ga vodi kaplan g. Karel Babnik. Zbor bo nastopil z izbranimi narodnimi in umetnimi skladbami, tako, da bo vsakomur nudil zares lep užitek na glasbenem polju. Vsi prijatelji slovenske pesni sredi dolenjskih gor — pridite!

Drobne novice

Kaj pravite?

Te dni sem šel po Miklošičevi cesti (v Ljubljani, seveda) proti kolodvoru. Na Miklošičevi cesti je tudi Delavska zbornica, v Delavski zbornici je tudi Delavska kuhinja, kjer so na hrani mladi zakonci, ki se ne morejo ustanoviti lastnega ognjišča. Večina jih hodi jest v obednice, nekaterim pa se nosi tudi ven, na kraj zaposlitve. V večji, izpred okenca, kjer je blagajna te javne kuhinje, slišim mimogrede razburjeno vpitje. Ne morem si kaj, da ne bi stopil bliže. Potasi se mi odkriva, zakaj gre. Dva delavca iz pivovarne »Union« sta se k blagajničarki prišla pritoževati radi manj hrane na veliki petek, prav za prav sta prišla povedati svojo pritožbo upravitelju kuhinje, ker pa to iz nečim kakšnih razlogov ni bilo mogoče, sta vse to povedala blagajničarki in sicer v precej ogorčenem tonu in zelo na glas, da so lahko slišali vsi okoli stoječi, ne da bi jim bilo treba prisluškovati. »Trideset nas je tu na hrani«, pravila in svoje besede podkrepila s razburjenimi gestami, »celo leto ob torkih in petkih ni mesa, ampak močnat pribojček mesa, na veliki petek so nam pa kakor nalašč poslali — meso! Soj nit ne reševa, saj nam ni toliko za postno zapoved, da bi ga ravno zaradi tega ne marali jesti, za mulo se nam pa zdi, da bi ga jedli ravno na veliki petek, ko ga vse petke v letu nismo in ko večina naroda prebije dres mesa. Da bi se kdo z nami tako igral, tega ne prenesemo! Delavec bo ves svoj denar lahko spravil na mesu v 6 dneh v tednu, ni treba, da bi ga jedel še ob petkih, najmanj na veliki petek, najmanj pa še na tveje povelje. Zato je večina teh vaših abonementov meso proč vrnila! Tako nekako sta dopovedovala blagajničarki, ki pri vsem tem nima nič sraven, upravnika pa takrat nista mogla dobiti.

Kaj pravite, gospod uradnik, ali je meso bolj na veliki petek tako blaženost za delavca? Ali je to tako sijajno sredstvo v borbi za »strokovne« koristi delavskega razreda in za »smogo proletarijata«? In — ali bi »marksistični raj« dal revnemu delavcu kaj drugega ali samo — meso na veliki petek?

Hotel „VILA LUCJA“

ALEKSANDROVO (OTOK KRK)

Last slovenske družbe

Udobne parketirane sobe, električna razsvetljava in signali, restavracijska terasa nad morjem. Prvo vrstna hrana in pijača. Stanovanje in hrana vključno zdraviliške takse od Din 50— do Din 59—. Prospekti pri Putniku. Informacije daje brezplačno direkcija hotela.

DIREKTOR JAN FIALA

Koledar

Nedelja, 19. aprila: 1. Povelikonočna, bela nedelja. Leon IX., papa; Konrad Askulski. Ema, vdova.
Ponedeljek, 20. aprila: Neža Montepulčanska, devica; Viktor, mučenec.

Novi grobovi

† Karel Kauschegg. Včeraj dopoldne, 18. aprila, je umrl v Ljubljani v svojem stanovanju v ulici Stare pravde g. Karel Kauschegg. Dosegel je že 80 let — prav do zadnjega nenavadno čil na duhu, do zadnjih mesecev tudi na telesu. Pokojnik je bil svoj čas imetnik znane trgovine z železnino (na sedanji Tyrševi cesti), ki jo je oddal trdki Schneider in Verovšek. Potem je deloval desetletja v raznih gospodarskih in denarnih zavodih; dolgo vrsto let je bil odbornik in več let načelnik Ljudske posojilnice v Ljubljani. Kot rojen Ljubljčan je bil živa ljubljanska kronika, saj je poznal zgodovinski razvoj vsake ulice, vsake hiše. Imel je poleg tega prebogate življenjske skušnje in izredno spretnost v gospodarskih poslih. Pogreb blagopokojnika, ki mu je bilo pod poslovnostjo obično srce, bo v ponedeljek, 20. aprila, ob 4 popoldne.

† V Ljubljani je v petek, dne 17. t. m. umrla ga. Vidica Jerica. Pogreb bo danes, v nedeljo 19. t. m. ob pol 6 iz hiše žalosti, Ambrožev trg 10 v Ljubljani. N. v. m. p.

† V Mozirju je umrl znani kipar g. Ivan Cesar v 73. letu starosti za zavrtno pljučnico, ki ga je spravila v nekaj dneh. — Rajni je bil vzor delavnega moža, katoličana, ki je poleg svoje obrti in posestva vedno našel časa tudi za javno delo. Bil je dolga leta član občinskega sveta v trgu Mozirje, nekaj let cerkveni ključar, soustanovnik Kat. izobraževalnega društva in njena dolgoletni predsednik in odbornik, član načelnstva oz. nadzorstva Kmečke posojilnice, Gospodarske zadruge, Električne zadruge, načelnik Rokodelske zadruge itd. — In vse te funkcije je vršil z največjo vnemo in skrajno natančnostjo. — Tudi politično se je udeleževal do pred nekaj leti, vedno v vrstah bivše SLS. — Zapuščila teško užaloženo soprogo, doraslo hčer in sina, ki ga bo nasledil v kiparski obrti, in 4 še nedorošle otroke, ki ga bodo bridko pogrešali. — Pokojnika ohranimo vsi v dobrem spominu, težko prizadeti rodbini iskreno sočalje.

† Studenice pri Poljanah. Mnogozasluzna ga. M. Jerica Gruner, ki je skoro 30 let upravljala službo priorice v samostanu Magdalenk in preminila ob 86. letu starosti. Pogreb prebuge zdaj subpriorice bo v nedeljo ob oemih. Priporočamo jo v memento!

CERKVENI ZVONVI

z najlepše zvonečim glasom in harmonijo, z dolgoletnim jamstvom, izdeluje po konstrukciji starih predvojnih zvonov najceneje

LIVARNA INZ. J. & K. BOHL

d. z. o. z., Maribor, Aleksandrova 45. - Tel. 25-05

— Družba sv. Vincenčaja Pavelskega v Ljubljani bo praznovala drugo nedeljo po veliki noči, t. j. 26. aprila, 60 letnico svojega obstoja. Na predvečer, v soboto bo dobrodelna akademija v Delavski zbornici, v nedeljo v Marjaniču sv. Maša, po ev. maši glavno zborovanje. Popoldne bo v stolnici pol pol 4. karitativni govor, po govoru slovenske sv. litanijske Družba izda za proslavo posebno poročilo.

— Vprašanje pravne veljave diplome dopisne šole politehnikega instituta v Parizu (Institut polytechnique de Paris par correspondance) je definitivno rešeno z odlokom ministra prosvete P. št. 3305, z dne 15. februarja t. l., in sicer na predlog glavnega prosvetnega sveta z 2146. rednega sejanja z dne 17. januarja t. l. Po tem načelno va-

nem odloku prosvetnega ministra se diplomi imenovane dopisne šole ne more priznati nobena pravna veljava, niti se s to diplomno ne morejo pridobivati kakršnekoli šolske kvalifikacije po zakonu o uradnikih. S tem so odkazane na pravo mesto vse iluzije mnogih nepoučenih, ki so sledili pretirani reklami za vpis v imenovano dopisno šolo. Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov — sekcija Ljubljana.

— Pojdite z nami z avtom: 26. aprila v Nazare (žen Crnivec, Gornji grad) 75 Din; 8. maja pod Gorjance v kartuzijo Pletenje, 95 Din. — »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Šentpetrška vojašnica.

HOČETE DOBER, NARAVEN MOLINOVEC? Potem ga naročite pri trdkci: »Vitamin«, d. z. o. z., Ljubljana, Masarykova cesta 46.

— Večje rojke sberovanje in predavanje o umni reji malih živali bo 19. aprila v Polzeli v prostorih narodne šole ob 8. popoldne. Predaval bo tajnik Zveze društev rejcev malih živali, šol. upravitelj Inkret Alfonz, obenem pa se pripravi ustanovitev novega društva Rejcev malih živali Polzela. Ljubitelji živali so vabljeni.

— Islet v Južno Srbijo bo od 30. maja do 4. junija. Odhod iz Ljubljane gl. kol. 29. maja ob 20., povratek 4. junija ob 20.40. Informacije in prijave pri Putniku v Ljubljani, za nebotičnikom.

— Avtobusna isleta: 26. aprila Dobrna — Rogaska Slatina 180 Din. Od 9. do 11. maja Plitvice — Senj — Crikvenica 240 Din. Prijave izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel »Sion«.

Triumph najpopolnejši štedilnik

Okusen
štedljiv
a poceni

Izdelek: Osajale Hvarne železa in tovarne strojev d. d. - Osijek

Samoprodaja za Ljubljano: Franc Golob
za Maribor: Pinter & Lenard

— V Velikih Laščah bo dne 26. aprila rojke predavanje o koristi reje malih živali kot pomoči malemu človeku, in sicer v prostorih velikaške šole ob 8. popoldne. Predavatelj g. Inkret Alfonz bo tudi pojasnil pomen ustanavljanja rejekih organizacij s posebnim ozirom na današnje težke čase. Ob tej priliki se bo vršil tudi razgovor za prireditve prve propagandne razstave malih živali v Velikih Laščah.

Dolenjske Toplice

Radioaktivni vrelci 38° C. Indikacije: revmatizem sklepov in mišic, ženske bolezni, bolezni živčnega sistema itd. Komfort, nizke preizkušene cene: 10 dni Din 600—, 20 dni Din 1100—

— V Službenem listu kralj. banske uprave dravske banovine od 18. t. m. je objavljena »Uredba o izpremembah in dopolnitvah invalidskega zakona« dalje »Uredba o izločitvi občine Strigove iz območja okr. sodišča v Čakovcu in pripojitvi k območju okr. sodišča v Ljutomeru«. »Navodila o izvrševanju uredbe o ureditvi gozdne proizvodnje in ukrepih za sanacijo lesnega gospodarstva«, »Izpremembe in dopolnitve v pravilniku o dokladi za terensko delo«, »Odkup osebnega dela«, »Izpremembe norm za obtežbe pri graditeljstvu«, »Popravek v pravilniku k izpremembam zakona o neposrednih davkih in Objave banske uprave o pobiranju občinskih davšnin za občino Krka v litjskem okraju, Mozirje-trg, Poljski, Sv. Ana v kranjskem okraju, Sv. Jurij v krškem okraju, Sv. Jurij ob Ščavnici, Sv. Križ in Smartno v litjskem okraju in Vinica v črnomeljsem okraju.

— Reja malih živali v kamniškem okraju. Presenetljivo hitro se širi zanimanje za umno rejo malih živali, odkar je v erzu že dvoje rejekih društev, in sicer: kozjerejsko in Meugšu. ki posluje za vso dravsko banovino ter splošno rejko društvo v Grobljah pri Domžalah. Okoli 200 rejcev je organiziranih, kar znači lep napredek za kamniški okraj. — V dnevi od 21. do 25. maja priredijo kamniške okraje po pokroviteljstvu gospoda bana dr. Marka Natlačenca veliko razstavo vseh vrst malih živali. Ta razstava bo prva te vrste v tem okraju in vlada že danes živahno zanimanje. Vse bližnje šole nameravajo obiskati razstavo, kjer se bo nazorno razkazoval pomen umne reje malih živali za malega človeka. Razstava sama bo nameščena v gospodarskih prostorih misijonšiške Groblje pri Domžalah. Na ogled bo tudi vzorna kuncerejska in perutinarska farma gg misijonarjev. Razstava sama bo nudila navodilo za malega človeka, da je najboljša samopomoč v današnji gospodarski stiski je umna reja malih živali, ki nudi skromne, gotove dohodke za vsakdanje življenje. — Otvoritev razstave bo na praznik 21. maja ob 10. popoldne. Že ob 11. popoldne istega dne bo rejko zborovanje v Prosvetnem domu v Grobljah, kjer bo predaval gosp. prof. Pengov o umnem perutinarstvu. Dne 24. maja ob 8. popoldne bo tudi tečaj o kapunjenju, kjer se bo lahko tudi vsak praktično udeleževal.

— Zdrava sagorela polt in snežno beli zobje, ali ni to lepota? Vse dosežete s Cimean izdelki. — »Veselo srce«... kadar se v maju ali juniju osvetoži v zdravilnem termalnem kopališču. — »Veselo srce«... Kadar se sprejehaš v parku ali gozdu in se ti pri vsakem koraku smehlja pomlad. — »Lahkega srca«... ostanesh, kadar plačš ceneni pavšalni račun. — »Veselo srce«... ko ti pri odhodu veselo odiz iz vlaka še enkrat pozdravijo Rimske toplice, jugoslovanski Gastein. — Udobne avtobuse za Vaše izlete si preakribite pri »Putnik-u« v Ljubljani, telefon št. 38-79.

— O Binkoštih na Trsat in na otok Rabi — Najlepše in najcenejše romanje z izletom po morju. Brezplačna pojasnila pošlje pisarna »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Šentpetrška vojašnica.

— Romanje v sloveče Marjino Celje (Marjanzell) od 11. do 13. maja z avtom: Jezersko—Judenburg—Dunaj—Graz—Maribor. Pojasnila pošlje pisarna »Po božjem svetlu«, Ljubljana, Šentpetrška vojašnica.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvice, srca, proti kamnom, sklerozni, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Plemenski sejem rodovniške govedi pinegavske pasme v Ormožu, V soboto, dne 2. maja t. l. priredi kralj. banska uprava v Ljubljani plemenski sejem za ormoško cikasto (pinegavsko) govedo predpoldne na sejnišču v Ormožu. Na ta sejem bo prignanih večje število dobre plemenske živine, osobito plemenskih bikcev v starosti od 5 mesecev do 2 let ter je vsled tega dana primerna prilika za nabavo dobre plemenske živine, na kar opozarjamo vse zainteresirane. Vse nadaljne informacije se dobijo pri Zvezi selekcijskih društev v Ormožu.

Zakaj bi se mučili s slabim milom? Uporabljajte HUBERTUS

milo, ki se obilno peni in lepo pere.

— Letošnja poletna moda. Razkošno in živahno razpoloženje kaže letošnja poletna moda. Barve so žive in krepke. Z lepo obleko v najboljšem skladu so elegantni čevlji. In teh bo letos na izbiro v različnih modernih barvah. Prednjačijo zelena, razlira in siva barva. Zlasti pa udarja vijolično-rdeča, ki je v kombinaciji s sivo prava posebnost. Moderni pa so tudi odtenki naštetih barv in razne kombinacije. Vsaka modna sezija vpoštevava v polni meri tudi vsa praktična usnja, kakor: boka, ševro in gladka ter hrpava usnja semih in »Hunting«. Novi vzorci damskih čevljev imajo povečini srednje peto. Visoka, elegantna peta prav nič ne zaostaja in tudi nizka radi praktičnosti živa vselej vpoštevane. Pravilo je: K obleki tudi enakobarvne čevlje ali pa v barvi, ki je v nasprotju z barvo obleke. Tak je okus letošnje poletne mode!

— Najcenejši nakup manufakturnega blaga Jos. Petkociš — Ljubljana, Stari trg 4.

PROŠEK 10 let star, najboljša kvalitete dobite pri stari vinarski trdkci

Pero Količ, Dubrovnik

Ustanovljeno leta 1877

kakor tudi vse vrste namiznih in deser tih vin
Skladišča: BEOGRAD, ZAGREB, PRAHA

Cene solidne. — Vzorci na zahtevo brezplačno.

— Obolenja želodca. Zaradi uživanja prevročih ali premrzlih, premasnih ali preostrih jedil, prekomernega uživanja alkohola, nezadostnega zvečenja, nervoznih motenj prebave in zaradi splošne slabosti, nastajajo bolezni želodca, ki se pojavljajo v obliki pehanja zgaga, bolečin v želodcu, slabosti, bljuvanja, želodčnih krčev, zaprtja in pomanjkanja apetita. — Žljutraj ali zvečer naj se popije skodelico Planinka čaja. Ta pospešuje s svojo bogato vsebino grenkih snovi pomnožno izločevanje sline in želodčnih sokov: grenke snovi Planinka čaja ovirajo poleg tega tudi prekomerno vrenje, s čimer se doseže lahka, mirna ter gladka prebava in dobro čiščenje. Razen tega se je ogibati vsega, kar je povzročilo bolezen želodca, varovati se alkoholnih pijač, dobro prežvečiti jedila, ogibati se težko prebavljivih jedil in nervoznih razburjenj pred, med in po jedi. — Gospod 63 let star, trpel je na želodčnih krčih, zgagi, čestem pehanju in večkratnem bljuvanju. Zdravljenje s Planinka čajem skozi štiri tedne in omejitve prevelikega zauživanja alkohola je povzročilo mirno prebavo in želodčni krči so prenehali. — Gospodična 21 let stara, je imela zaradi splošne nervozne slabosti po vsakem obedu bolečine v želodcu, napade omedlevice in migrene. Zdravljenje s Planinka čajem skozi tri tedne je imelo za posledico zdravo prebavo in prenehanje želodčnih bolečin ter glavobola. — Reg. br. 529-36.

— Ne kupujte preproge! Tkalnica preprog »Mekka« Subotica, izloži to leto prvičkrat v Ljubljani na velesejmu. Izdelane preproge (Persere) ročno delo iz čiste volne v persijskih in modernih vzorcih (starno v barvi in impregnirano proti moljem). Prodaja se tudi na odplačila, v Vašem interesu je, da pričakate z nabavo preprog, boste prijetno iznenadeni!

Ljubljana

— Sv. Ciril in Metod sta duhovna očeta vseh Slovanov. Dolžni smo jima vso našo hvaležnost in vse čestitice slovenskih vernih kristjanov pred vsemi drugimi svetniki. Slovanstvo in slovenska ideja, ki se imenuje tudi Ciril-Metodijska ideja, preživlja pravakar veliko krizo. Ali bo Slovanstvo močno dosti, da bo v tej odločilni dobi premagalo vse svoje sovražnike in se med narodi Evrope uveljavilo in dobilo tisto odločilno mesto, ki gre Slovanom po njih številu? Od naš Slovanov samih je odvisno! Če bo ta ideja preživela vsa slovenska srca, jih vžgala, jih navdušila in jih naredila v neustrašne junake, bo zmagala. Sv. Ciril in Metod morata postati naša v resnici narodna svetnika. Tako nam bo postala tudi njihova dedščina — krščanska slovenska kultura sveta. — Danes popoldne vsi častilci sv. Cirila in Metoda v njihovo svetišče k sv. Krištofu. Pridimo in najpimo se tega navdušenja na njih srebi. Navdušimo se za nje. Vsa društva se zbero ob tričetrt na 5 pred zakristijo z zastavami. Ob 6 odkorakajo z duhovščino v cerkev k slavnotejni blagoslovitvi oltarne slike njihove cerkve.

Oglejte si kolesa pri znani trdkci

Ivan Jax in sin, Ljubljana, Gosposvetska c. 2
Cena od Din 850— naprej

— Velika skupščina (občni zbor) osrednjega društva »Krščanska šola« v Ljubljani bo v beli dvorani hotela Union v Ljubljani v nedeljo, 3. maja ob pol 11 dopoldne z dnevnim redom: 1. Odbojstvo poročilo; 2. Volitev odbornikov; 3. Vzgojno predavanje (Predava g. dr. Franc Blatnik); 4. Posvetovanje in predlogi; 5. Slučajnosti. — Prvo-mestnik: Dr. Dermoslija.

— Ljudska posojilnica v Ljubljani je darovala namesto venca na krsto bivšega njenega predsednika g. Karla Kauschegga Din 500 Družbi sv. Elizabete in Din 500 škofiškemu društvu za varstvo sirot.

Najslavnejša svetovna primadona, pevka največjega formata in fenomenalnega glasu

Grace Moore

v svojem najnovejšem in najboljšem pevskem vefilimu.

KINO UNION
TEL. 22-21

Ljubi me!

S svojim partnerjem M. Bartlettom
dianom Metropolitan opere v New Yorku
pejta slagerje in arije iz opere »Nigelito«, »Schem« itd.
Najnovejši Foxov svetni tednik. Predstave ob 16., 17., 19. in 21. uri. — Vstopnice si zasigurajte v prodajali!

Matineja ob 10-30 dopoldne po enotni ceni 4-50 Din na vseh prostorih. Naj-lepši film sezone

Dušica Rožmarinja

(Die Heilige und ihr Narr)

— Štrajk v tovarni kovinastih izdelkov »Eka«. Tovarnica kovinastih izdelkov »Eka« nam pošilja sledeče pojasnilo: V naši tovarni je bilo zaposlenih 46 delavcev in delavk. V stavko pa ni stopilo vse delavstvo solidarno, temveč le moški delavci, medtem ko delavke delajo nemoteno naprej. Stavkujoči profesionalisti in pomožni delavci so imeli sledeče mezde na uro: 1 delavec po Din 12, 1 po 10, 4 po 8, 3 po 7, 1 po 5.50, 2 po 4.70, 6 po 4.50, 1 po 4, 1 mladoletni po Din 3. Delavke delajo po večini v akordu in zaslužijo povprečno tedensko Din 210. Samo 4 delavke imajo minimalno plačo po Din 2.80 na uro. Trditve, da je delo v tovarnici naporno in nezdravo, ni stvarno utemeljena. Ravno tako je tendenciozna navedba, da plača podjetje profesionalistom samo po Din 4, delavkam pa samo po Din 2.80 na uro. Z ozirom na to, da so mezde, ki jih plačuje, razmeroma visoke, zlasti pa z ozirom na konkurenco s strani obratov, ki delajo v osrčju in na jugu države z neprimerno nižje plačanimi delavci in pod znatno ugodnejšimi pogoji, kakor obrati v Sloveniji, je moralo podjetje zahtevo po zvišanju mezd odkloniti.

Krasne damske plašče

površnike in obleke za gospode

ima v zalogi po najnižjih cenah

Fr. Lukič, Stritarjeva ulica

— Kino Kodeljeva igra danes ob 5. pop. in 8. zvečer »Gospoda brez stanovanj« in »Ne boj se ljubezni« ter žurnal o Planici

— Društvo izloženih aranžerjev dravske banovine v Ljubljani naproša, da se vse informacije in dopise odslej adresira na tajništvo: Vilnar Slavko, Ljubljana, Mestni trg 22. (5627)

Dr. Ljudevit Merčun

zopet redno ordinira

— Zopet se mnoše tatvine. Ljubljansko prebivalstvo je zadnje dni zopet vznemirjeno zaradi stalno se množecih tatvin, ki jih najbrže izvaja kakšna spretna tolpa tatov. Tatvine se dogajajo redno podnevi in sicer v opoldanskih odmorih ali pa tedaj, ko strank ni doma. Tatovi najbrže preže, kdaj ta ali ona stranka odide, nakar z vitrihi odpro stanovanje ali pa pisarno ter odneso, kar se jim zdi vredno. O nekaterih podobnih tatvinah smo že poročali. Toda kup prijav na policiji stalno narašča: na raznih krajih so tatovi pokradli razno zlatnino. Neki stranki in Rožni dolini so tatovi iz stanovanja odnesli poleg druge zlatnine še eno zlato in tri srebrne ure. Neki pisarni v Židovski ulici so odnesli pisalni stroj, vreden 4000 Din, neki drugi stranki komplet pripor znamke »Borndorf«, drugim strankam so pokradli mnogo obleke, itd. Policija opozarja stranke, naj bodo previdne, zlasti pa naj ne kupujejo stvari sumljivega izvora.

Proti trdi stolici in zlati žili, združeni z navalom krvi, utripanju srca in glavobolom je naravna

Franz-Josefova

grenka voda že od davnine preizkušeno domače sredstvo. Prava Franz-Josefova voda milo učinkuje in sigurno otvarja, a vrhu tega tudi v zastarelih slučajih ne odreče.

Ogl. reg. S. br. 30474/35

— Ciganček se je izgubil. Iz Kamnika so poslali včeraj ljubljanski policiji 10 letnega cigančka, ki je povedal, da mu je ime Marij Kariš. S tem dečkom se je od lani pa dosedaj klatila po kamniški okolici znana ciganka Angela Breščak, ki je z njim beračila. Breščakova pa je sedaj nenkrat izgnila in ciganček je bil prepuščen sam sebi. Policija je seveda v zadregi, kaj naj počne s cigančkom. Niti toliko ni znano, odkod je ciganček doma. Baje so njegovi ciganški starši od nekdaj med Tolminom in Kanalom na Goriškem. Začasno je policija oddala cigančka v neki zavod.

Lepe spomenike

po nizki ceni dobavljiva kamnoseštvo

Kunovar Franjo - Ljubljana

Zahtevajte album

Cerkvena glasba

Zupna cerkev sv. Petra. Danes ob 9. nova maša g. Pollaka. Kimovec: Pridi sv. Duh. Pri darovanju razne velikonočne pesmi. Misna Jubilate Deo, zložil Wagner, po recit. offert. Jubilate Deo — Alleluja, zložil Goller. Po maši Tantum ergo, zl. Griesbacher.

Vsakemu ni mogoče iti »kopališče«.

vendar

more usak žrtvovati Din 100— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO

z rdečimi srci!

Naselitev laične verske družbe katehistinj v Mariboru

Betnavska graščina, nastala v 16. stoletju, sedaj last lavantinske škofije, je stala dolga desetletja prazna in neuporabljena. Graščina je bila zidana kot letno bivališče svetnih graščakov, z veliko hladno dvorano ter več sobami, vse brez peči in primernih svetilk. Kot taka je bila razen v vročih poletnih mesecih sploh neuporabna za stanovanje.

Vožkrat se je v javnosti izrazil želja, da bi se vsaj del teh prostorov izročil dobrodelnim namenom. To se bo sedaj zgodilo.

Lani se je za razširjenje mariborskega vodovoda izkopal na betnavskem zemljišču nov vodnjak in se je potrebnimi varnostni pas prodal mestni občini. Za izkupicek so se prostori betnavskega gradu primerno preuredili.

Nekaj sob se bo s 1. majem oddalo v najem laični verski družbi katehistinj, ki ji je po njenih pravih poverjenih nalogah moralnega skrbstva med dekliško mladino. Štiri članice te družbe, Slovanke, ki prevzemajo nase to težko in nad vse lepo nalogo, so se tri in pol leta šolale v socialno gledno urejeni Holandiji, kjer so si pridobile teoretičnega znanja in praktičnih izkušenj. Njihovo skrbstvo bo v glavnem obsegalo naslednje

delokroge: skrb za zanemareno, mnogokrat po ulicah se potikajočo dečo; pouk in moralna vzgoja odrasle ženske mladine po tečajih, duhovnih vajah, praktičnem uvajanju v domača opravila in slineno; pomoč potrebnim osebam v družinah.

Preurejeni betnavski grad je torej namenjen prepotrebni in idealni socialni nalogi, ki je predvsem v Mariboru in okolici tako zelo pereča. Vsa socialno čuteča javnost se veseli te plemenite zamisli in želi, da bi bilo započeto delo naši dekliški mladini in pomoči potrebnim v močno oporo, občnosti pa v blagor.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. št. 15.485 od 26. V. 1935.

Maribor

□ **Krščanska ženska zveza** za Maribor in okolico priredi v nedeljo 10. maja romarski izlet k Devici Mariji v Pušavi. Prijave se sprejemajo do 30. t. m. na Aleksandrovi cesti 6-I. soba št. 11, kjer posluje pisarna ob sredah in sobotah od 8 do 10. Obenem opozarja zveza že danes na veliko romanje, ki ga bo priredila letos dne 11. in 12. julija v slovenski Lurd Rajhenburg.

□ **Zetev smrti.** V bolnišnici je umrla v starosti 59 let posestnica Marija Ravter. Prepeljali so jo večerj v Jurkloster. — V Jan Kolarjevi ulici je umrl previtkar Janez Krapša, star 78 let. V bolnišnici je pobrala smrt 79 letnega pekoveškega pomočnika Antona Pickla in 31 letnega pleskarja pri drž. žel. Roberta Pražnikarja. Naj počivajo v miru!

□ **Karitativna zveza** v Mariboru je razdelila te dni med 10 revnih družin v Mariboru raznovrstno špecerijo.

□ **Dejti teden v Mariboru.** Mestno predsedstvo naznanja, da se na podlagi ministrskega razpisa ne dovoljuje v času od 3. do 10. nobene druge javne zbirke, kakor zbirka Jugoslovanske unije za zaščito dece ter društev in ustanov za zaščito in vzgojo dece, ki sodelujejo pri prireditvah dečjega tedna.

□ **Prof. Ivan Knific predava.** Prihodnji petek bo na Ljudski univerzi zanimivo predavanje. O svojem velikem potovanju okoli Afrike, ki ga je opisoval v »Slovenec«, bo predaval naš znan svetovni potovalec prof. Ivan Knific iz Ljubljane.

□ **Ljudski oder** priredi danes popoldne izlet k Sv. Lovrencu na Pohorju, kjer vprizori tamkajšnje Kmečko bralno društvo ob 15 v dvorani Katoškega doma vojno dramo »Štilmonski župan« s sodelovanjem članov Ljudskega odra. Odpust k glavnemu kolodvoru je ob 13.25, povratek pa z večernim vlakom. Prijatelji Ljudskega odra, pridružite se nam!

Afrik na veliko in malo, žimo, volno in vato dobavlja po brezkonkurenčnih cenah samo **Franjo Novak — Maribor** Vetrinška 7 Koroška 8

□ **Konferenca o gospodarstvu OUZD.** V mariborskih gospodarskih krogih vlada veliko zanimanje za konferenco o finančnem gospodarstvu Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Konferenca se bo nepreklicno vršila v ponedeljek 20. t. m. ob 17 v dvorani Ljudske univerze.

□ **Redne vaje »Mariborac«** prihodnji teden: v torek zvečer ženski zbor, v sredo zvečer moški zbor, v petek skupna vaja. Vsi! — Pevovodja.

□ **V četrtke premiera.** Prihodnji četrtak bo premiera Kranjčeve drame »Direktor Campac«.

□ **Ureditev Tomšičevega drevoreda.** Kakor smo že poročali, so se začela v Tomšičevem drevoredu kanalizacijska dela, obenem pa se je začela graditi tudi vzorna cesta. Ureditev tega najdaljšega in najlepšega mariborskega drevoreda se bo izvršila po posebnem načrtu, ki predvideva vzdolj vsi dva metra širok hodnik, ki je deloma že dograjen, potem dva metra širok travnat pas, ki mu sledi 6 metrske cestišče. Med cesto in drevoredom bo zopet dva metra širok travnat pas. Drevored ostane v sedanjih oblikah, le pot se bo nekoliko dvignila. Umetnostno bi bilo, da bi tudi občina Košaki regulirala severno stran drevoreda, ki spada v njeno območje, da se ne bo preveč drastično odbijala od urejene južne strani.

□ **»Delavska ulica«** jim ne zveni prijetno. Stanovaleci v Delavski ulici so poslali na mestno načelstvo posebno vlogo, v kateri prosijo, da se jim ulica preimenuje drugače, ker naziv »delavska« ne zveni prijetno... Prav tako prosijo tudi stanovaleci onega dela Strossmayerjeve ulice, ki leži med Kamniško in Koroško ulico, naj bi se ga prekrstilo. Z obema predlogoma se bo pečal mestni svet na svoji prihodnji seji.

□ **Is domotožja pojedel šlico.** Nekega hitlerjevskega begunca, ki je pred dnevi pribežal iz Avstrije ter živi sedaj v Mariboru, je prijelo tako silovito domotožje, da je pojedel šlico in kos debele žice. Sedaj mu bodo morali to »domotožje« odpraviti iz drobovja z operacijo.

□ **Tajski promet** v mareu izkazuje bivanje 678 oseb s 1210 prenočinami. Med inozemci prednjačijo Avstrijci (144), takoj za njimi pa so Nemci (62).

□ **Pripravki za tombolo** v prid Poštniškega doma kraljice Marije na Pohorju. Vljudno opozarjamo vse naše tovarne in trgovce, da se bodo v prihodnjih dneh zgledali naše članice z nabiralnimi polami za našo tombolo ter prosimo za blagohotne prispevke. Žensko društvo Maribor.

Seja SUZOR-ja

Zagreb, 18. aprila. b. Upravni odbor SUZOR je danes dopoldne ob 9 nadaljeval s svojim zasedanjem. Kot prva točka dnevnega reda so bile obravnavane nekatere osebne zadeve. Bilo je govora tudi o spremembi uradnih mezd. Odbor je razpravljal tudi zadevo vzpostavitve Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Vrhu, zgraditev poslopja okrožnega urada v Nišu in Dubrovniku in ustanovitve ekspoziture v Leskovcu. Govorili so tudi o razgovorih predsednika SUZOR-ja z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje glede podelitve posojila državi v iznosu 25 milijonov dinarjev. O tej točki se bo razpravljalo tudi še na prihodnji seji SUZOR-ja, ki bo v ponedeljek dopoldne. Nadalje se je upravni odbor dotaknil tudi vprašanja izplačevanja rent. Od strani delojemalcev sta bili vloženi interpelaciji v zadevi ureditve družinskih podpor in bolezenskih prispevkov za neporočene ženske po možu, ki živi v nezakonitem zakonu. O teh interpelacijah se bo govorilo tudi na prihodnji.

Danes dopoldne so si člani upravnega odbora ogledali sanatorij Merkur v Zagrebu. Jutri dopoldne ob 8 bodo člani upravnega odbora SUZOR-ja odpotovali iz Zagreba v Klenovnik, da si tam ogledajo zdravilišče. V ponedeljek bo najprej kratka seja upravnega odbora, takoj nato pa plenarna seja. Istočasno z upravnim odborom je pričel z delom večerj in danes tudi nadzorni odbor, ki je pregledal blagajno in knjigovodstvo.

Pojasnilo

»Slovenec« je dne 3. aprila t. l. priobčil poročilo o 37. rednem občnem zboru »Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani«. V tem poročilu je bilo omenjeno tudi, da sem podpisane navajal primere, kako neprimerno ocenjuje davčna uprava v Ljubljani lastna stanovanja hišnih lastnikov, ter da sem trdil, da bo moralo bremena zaradi priključitve okoliških občin nositi v glavnem središče Ljubljane. Dalje pa tudi, da je bilo res treba zaradi dolgov, ki so jih napravile priključene občine, povisati letošnji ljubljanski mestni proračun in temu primerno zvišati občinske doklade.

To poročilo pa ni natančno. V poročilu, ki sem ga podal na občnem zboru po sklepu društvenega odbora, sem izjavil, da sem zadnji, ki bi zagovarjal prejšnjo ljubljansko mestno upravo, in prvi, ki po združitvi preiskavo prejšnjega mestnega gospodarstva, ter sem zahteval, naj se tisti, ki se jim kaj dokaže, odločno primejo. Dejal sem pa tudi, da ljubljanski občani za prejšnje občinsko gospodarstvo nismo odgovorni, ker prejšnjega mestnega sveta nismo mi izvolili. Ves občni zbor je odobral to stališče. Pripoznal sem, da je sedanji mestni svet imel res premalo časa, da bi uredil proračun drugače kot z zvišanjem občinskih doklad in občinskih davščin. Navajal sem celo vrsto števil iz sedanjega mestnega proračuna ter dokazoval, da je precej poslavk v tem proračunu višje postavljenih kot v lanskem in da bi se po mojem mnenju dalo prihraniti kakšne 3 milijone Din. Za plačilo dolgov priključenih občin (2.881.000 Din) naj se pa — tako sem na občnem zboru trdil — najame posojilo. Veliko bi se dalo prihraniti tudi pri socialnem skrbstvu, kar bo pokazala preiskava, ki jo je uvedel gospod župan. Zaradi vsega tega sem predlagal, naj sedanji mestni svet sklene čez nekaj mesecev, ko bo stanje pojasnjeno, da ne bo izterjal poviške na občinske doklade in vodarini ter gostilnic in je ves občni zbor Prvega društva hišnih posestnikov, ki predstavlja ogromno večino ljubljanskih hišnih lastnikov, moje nasvete in predloge odobral.

Zagovarjal torej nisem zvišanja občinskih bremen v Ljubljani. Zaradi resnice Vas prosim, da priobčite v svojem cenjenem dnevniku to pojasnilo. — Dr. Josip Regali.

Dobrna pri Celju

je odlično zdravilišče za srčne, živčne in ženske bolezni, počitka potrebni!

Od 15. aprila do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra 20 dnevno pavšalno zdravljenje (avto-busna vožnja Celje-Dobrna in nazaj, stanovanje, prvovrstna hrana, kopeli, zdravnik in vse takse) za skupno ceno Din 1.100.—, Din 1.250.— in Din 1.450.— trije razredi za državne namestence (t. d.) oziroma Din 1.300.—, Din 1.500.— in Din 1.650.— trije razredi za vse ostale). Prospekte na zahtevo!

Zg. Polskava

Smrtina posledica nesreče. Pred dobrimi 14 dnevi so se posestniki Neži Koban na Selah na polju splašali mladi vola in jo povozili. Za posledicami poškodb, ki jih je dobila pri tej nesreči, je uboga žena na veliko nedeljo izdihnila svojo blago dušo. Rajna se je rodila 1875 v Laporjah. S svojim možem se je preselila na Sela, kjer je skoro 40 let živela za Boga in svojo družino. Ni poznala sebe in svojih potreb, iz prevelike skromnosti ni nikjer iskala lastnih koristi, temveč tiho in marljivo delala doma, lepo krščansko vzgajala svoje otroke. Okrog mrtve mame so se zbrali njen dobri mož, trije sinovi, od katerih je Peter orožnik v Cerklji, in hčerka. Pogrebne obrede je opravil laporski dekan g. Ozmič ob asistenci domačega g. župnika Gartnerja. G. dekan se je z lepim govorom poslovlil od rajne, domači pevski zbor, ki ga je ustanovil sin pokojne Franček, pa je zapeval žalostinke. Bog bodi bogat plačnik dobri mami! Žalujotniki naše iskreno sožalje!

Ptuj

Velik požar pri Sv. Vidu pri Ptuj. O velikem požaru pri Sv. Vidu, kjer so zgorela vsa gospodarska poslopja do tal, smo poročali. Škoda, ki jo je povzročil požar, je mnogo večja, kakor smo objavili in ne znaša 30.000 Din, temveč je cenjena na 120 tisoč dinarjev. Zgorelo je namreč vse gospodarsko orodje in poljedelski stroji ter velika količina sena in ostalih poljskih pridelkov. Orožniki so artilirali nekoga, ki je osumljen požiga, in so ga izročili okrajnemu sodišču v Ptuj.

Podpora iz bednostnega fonda. Banska uprava v Ljubljani je nakazala 13.000 Din kot podporo za siromašno prebivalstvo za ptujski okraj. Ta podpora se sme porabiti izključno za občinska javna dela. Iz navedenega zneska je cestni odbor na svoji zadnji seji razdelil na sledeče občine: Cirkovec 3000 Din, Sv. Barbara v Halozah 3000 Din, Podlehnik 1500 Din, Drbentini 1500 Din, Ivanjkovec 3000 dinarjev in Središče 3000 Din.

Smrtina kosa. V ptujski bolnišnici je umrla Neža Kranjc, žena železničarja, stara 65 let. Blag ji epomin! Žalujotim ostalim naše sožalje!

Krajevni odbor Združenja vojnih invalidov v Ptuj priredi v torek 21. t. m. v mestnem gledališču burko v štirih dejanjih »Vražja misel«. Ceti dobiček je namenjen revnim invalidom iz Haloz.

Jedro to novzročja!

Preden se ječmen praži, ga je treba sladriti! Samo tako se naredi iz skroba, ki ga ima žitno zrno v sebi, sladni sladkor in pri žganju pražen sladni sladkor, dragocena glavna sestavina

Kneippove sladne kave

Trbovlje

Smrt hitro pobira. Za znanimi osebnostmi v trboveljskem življenju. Zakom in Kukenbergom je na hitro odšel od nas Mervar Anton, star 75 let. Svoječas je bil rudar na Nemškem, potem izdelovalec harmonik, znan celo v Ameriki, kjer se sedaj njegov sin vodi obrt. S svojo previdnostjo si je pridobil lepo premoženje, rad pa je dal tudi v dobre namene, posebno za svojo rojstno župnijo Šmihel pri Žužemberku. Bil je več let sam odbornik in podpornik Društvenega doma in dobrodelnik župne cerkve. Pogreb bo v nedeljo popoldne ob štirih. Bog mu bodi plačnik za vse dobro, preostalih pa naše globoko sožalje!

Netočne poročanje o občinskem proračunu v glasilih sedanje občinske opozicije je precej pozno, zato bi bilo pa bolj stvarno. Svetovati občini, naj sestavi reden in izreden proračun, je posebno po sprejetju brez pomena, pa tudi drugače, ker so vzorci, po katerih je sestavljen, od višje oblasti predpisani. Stvarno je pa že sprejeti proračun itak sestavljen tako, kakor sedaj želijo kritiki, da naj bi bil, zato je pa tudi brez podlage kritika, ker so se obče doklade zvišale od 111 na 120%. Ne zaradi izrednih javnih del, brezposelne in mladinske kuhinje, doklade gredo edino za kritje rednih izdatkov. Doklade so pa višje, ker se je podlaga znižala. V proračunu je postavka za velika javna dela in za mladinsko kuhinjo, a je tam navedeno tudi izredno kritje, to je podpora banovine, tako, da če obljubljenih podpore od banovine ne bo, ne bo tudi ne javnih del in ne bo morala ukiniti mladinske kuhinje in vse to zneso 900.000 Din. Če bi nasprotni kritiki stvarno pregledali proračun, bi to videli, a so v naglici iskali samo kamen spotike in so se v resnici zelo nerodno spotaknili. Tudi bi lahko vedeli, da postavka za nepredvidene izdatke nikakor ni županov dispoziციjski fond, ampak se porabi samo v izrednih slučajih, če sklene celokupni občinski odbor. Je pa še vprašanje po vrhu, v kateri višini bo banovina proračun potrdila.

Prisega. Vsi vojni obvezniki v naši občini, kateri se niso prisegli zvestobe kralju Petru II., se nujno pozivajo, da se najkasneje do konca meseca aprila zgledajo v pisarno vojaškega urada na občini. Slabi časi se obetajo Trbovljam. Rudniško ravnateljstvo razglasa, da bodo v mesecu maju redno delali pri rudniku samo 11 dni.

Zagorje

Javna dela v Zagorju. Morda še ni nobena občinska uprava tako ekrbela za dobrobit svojih občanov kot skrbi ravno sedanja. Kljub temu, da je podedovala od svojih prednikov skoraj prazno blagajno, vendar polaga veliko pažnjo na javna dela. Vse ceste, posebno v okoliških vaseh, tako v Vinah, Znojilah, Sv. Urhu in Vrhu temeljito popravlja, za kar so hvaležni posebno kmetje, ki so jih v prejšnjih letih poznali le takrat, kadar so rabili njih glasove, njihove prošnje pa so skoraj vedno preslišali. Toda ne le kmetje, tudi brezposelno delavstvo uživa naklonjenost sedanje uprave. Vso žimo je bila odprta javna kuhinja, ki je dajala brezplačno hrano včasih celo 300 brezposelnim. Sedaj je kuhinja nehala delovati, toda upati je, da delavstvo tudi sedaj ne bo pozabljeno. V kratkem začno graditi prepotrebno cesto iz Zagorja čez Slačnik v Trbovlje, pri čemer bo zaposlenih lepo število brezposelnih in bo tako velikemu pomanjkanju, ki vlada v naši dolini, vsaj deloma pomagan.

Odebelelim osebam

pomore ena čaša naravne

Franz-Josefove

grenke vode zjutraj na teče do lahke stolice. Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. št. 15.485, 25. V. 35.

Sv. Anton na Pohorju

Glavni romarski shod je pri nas na god sv. Antona Padovanskega, to je 13. junija. Poživil bi pa radi tudi shod na tretjo nedeljo po veliki noči — na praznik varstva sv. Jožefa in binkoštni ponedeljek. Na ta dan je prišla pred leti celotna procesija iz sosedne Ribnice s svojim duhovnikom Ker smo prepričani, da so sedanji Ribničani še tudi tako pobožni častilci sv. Antona, kakor so bili njihovi predniki, zato pričakujemo, da pridejo letos in naslednja leta z veliko procesijo baš na binkoštni ponedeljek na naš prijazni hrib sv. Antona. Da pa bo na Antonovo red tudi okrog cerkve, je izdalo cerkev, predstojništvo kramarjem tale poziv: Zaradi vsakoletnih neredov in samovoljnih »prilastitev« raznih prostorov, desk, lat, miz, celo vrat in mladih dreves, je cerkveno predstojništvo prisiljeno odreči prostore za razne štante vsem in vsakemu kramarju brez razlike, kateri ne bo imel tozadnega pismenega dovoljenja od tukajšnjega cerkvenega predstojništva. Naprosene so oblasti, ki bodo skrbale, da se bo red res tudi izvajal. Kdor ne bo imel dovoljenja, ne bo smel postaviti štanta pri cerkvi. Prošnje za dovoljenje je treba vložiti do 15. maja na tukajšnje cerkveno predstojništvo.

Slovenske večernice na Dunaju

Ali veste, rojaki v domovini, da smo imeli v adventnem in postnem času na Dunaju slovenske večernice? Prave slovenske večernice, kakor vi v domovini: s slovensko pridgo, slovenskimi litanijami in slovenskim petjem! — Če vas zanima, berite naslednje!

Na prvem sestanku »Slovenskega krožka« na Dunaju, v oktobru lanskega leta, sem navzočim Slovincem in Slovincem naznanil, da bomo to leto imeli od časa do časa slovenske večernice. Nisem si mislil, da bodo to misel tako navdušeno sprejeli! Glasno so odobraval in ploskali, mnogi pa so prišli k meni in me veseli vpraševali, kdaj, kje in kako. Najboljše, tudi v domovini dobro znani dunajski slovenski umetniki-glasbeniki so se mi ponudili v pomoč!

Sam še takrat nisem vedel, kje se bomo mogli zbirati k slovenskim večernicam. A močan odmev te misli pri dunajskih Slovincih me je podžgal, da sem kmalu povprašal pri tem in pri onem cerkvenem predstojniku, ali bi nas sprejeli pod gostoljubno streho. Marsikje so odklonili. Marsikje bi nas bili golovo sprejeli, pa cerkev ni bila ugodna: ali prevelika ali premajhna ali predelež od sredine mesta. Slednje sem poprosil še tam, kjer sem najmanj pričakoval: pri očetih kapucinih, ki čuvajo grobnico Habsburžanov. In prav ti so nam dali cerkev, ki je primerno velika, vsem znana in baš v sredini mesta, na razpolago.

Začetkom adventa so dobili dunajski Slovenci vabilo k slovenskim večernicam, ki naj bi bile nekak duhovna obnova za Slovence na Dunaju. Tudi »Wiener Kirchenblatt« je vabil k udeležbi. Majhen pevski zbor pa je medtem našel tudi par cerkvenih pesmi, da bi z njimi vzbudili v srcih udeležencev gorko čustvo domačnosti.

Z upom in strahom sem pričakoval druge adventne nedelje, ko bi se imeli pribrat zbrati. Z upom in strahom pravim. Kajti kljub dobremu sprejemu večernice misli v krožku, kljub vabilom, ki jih je prejelo okrog 180 naslovljenec, sem vedel, da je tudi pri mnogih dunajskih Slovincih verska misel oslabevala, pri nekaterih celo ovenela. Ali up je bil močnejši od strahu: Kapucinska cerkev je bila dobro zasedena. Med navzočimi so bili znani obraz predstavnikov dunajskega slovenskega življenja, veljaki, ki kaj pomenijo, pa tudi obliža dosele čisto nepoznanih. Le odkod so se vzeli? Ogromen Dunaj jih je dal na svetlo. Tu so bili izobraženci, trgovci, obrtniki, uradniki, delavci, nastavljeni, služkinje; moški in ženske, vsi slojiti. Stari, zelo stari, srednjih let in mladi. A malo, malo otrok! — (Slovinci na Dunaju, kje so vaši otroci?)

Pozvonil. In gibni prsti profesorja Trosta so priklikali iz orgel slovensko melodijo, pevec in pevke so pričarali iz svojih grl stari naprev: Bog Oče, ki v nebesih kraljuje vekomaj. Kakor nevden, čudovit, tajinstven tok je šel skozi srca, skozi telesa, do mozga, do duše: Slovenska pesem v tujem, daljnem vemelemu! Koliko misli je poletelo v domovino, doli v lepo Slovenijo, zeleno Starejsko, trojmeno Kranjsko, solčno Goriško in tužno Korosko! Koliko spominov se je vzbudilo na daljno mladost, srečna otroška leta! — In še predno so se prav zavedli, je stal pred njimi duhovnik, jih nagovoril v domači govorici, jih pozdravil v slovenski besedi. In dejal: Slovenci, Slovence! Pova, bil sem vas, da vas vprašam, ali je še Bog v vaših slovenskih domovinih; ali je še Bog v vaših slovenskih družinah; ali je še Bog v vaših slovenskih srcih? — In je govoril o Bogu in veri. Misel je sledila misli, a vse so se stale v eno vemelem velikega Slovence: Sveta vera bodi vam tuč, materni jezik bodi vam ključ do prave izobrazbe in omike...

Litanije. Spet so zadehteli slovenski zvoki iz orgel, spet so duše zapele: Največji, tebe počastimo... In kakor od neznane sile povabljeni, so tudi v cerkvi sopopevali, ne samo na koru: Slovenska pevka žila je začela biti, slovenska duša je oživela... Blizu Bogu kakor kdaj eicer, je prihajalo iz globlin: Gospod, usmili se nas!

Po blagoslovu so pevec zapeli še: Tebe Marija hvalim kot popoldanski odmev jutranjih zornic. Večernice so minile. Zvečerilo se je. Pred kapucinsko cerkvijo pa so se stvorile gručice: Stari znanici so se rokovali, se pomenkovali in si pravili utise večernic. Bilo je, kakor da bi se bila kakšna farna cerkev preselila iz Slovenije na Dunaj; Kakor v domovini, tako so tudi tukaj postali pred cerkvijo in se pogovarjali. Neka gospa je menila, da se ji je zdelo, kakor da je doma pri tati.

K meni pa so prišli ti in oni in pripovedovali, kako že dvajset let niso slišali nič slovenskega, kako jih je vse to do solz ganilo, kako so srečni... Da, gotovo so bili srečni. Saj je tudi meni glas drhtel, ko sem jih pozdravil. Pa še grem vsako leto na nekaj časa v domovino. Ti mnogi pa so na domovino še skoraj pozabili, ker je domovina pozabila na nje. Sedaj pa je pred njihovimi očmi in ušesi zaživel...

In tako je šlo tri nedelje zaporedoma: z različnim sporedom pesmi, različnim predmetom premišljevanj in deloma tudi z različnim poslušalstvom. Saj sem že tretjo nedeljo moral oznaniti, da je nenadoma umrl Slovenec, ki je bil že dvakrat pri večernicah...

Na prošnjo mnogih, zlasti pa na prošnjo slovenskih kostanjev, smo priredili večernice še na sveti dan, na božič. To je namreč »ujihov« dan! Na sveti dan namreč noben slovenski kostanj

ne peče kostanjev, v nasprotju z nemškimi, ki so tudi ta dan na ulici. — Slovenskih kostanjev je na Dunaju še precej. Večinoma so Ribničani. — A ne več v kapucinski, ampak v ljubki cerkvi sv. Ane, ne daleč od kapucine, prav tako v sredini mesta. Obešte oblati so nam vzgledno šli na roko. Cerkev so nam bajno razsvetlili, tako da je svetloba nebes odsevala v naših srcih. Imeli smo pridigo in pete litanije, po večernicah pa po stari slovenski navadi darovanje — za uboge dunajske Slovence; kajti tudi taki se najdejo med nami. Pevci in pevke so prepevali stare božične pesmi iz prejšnjega stoletja. Njih mili napravi so pač vzbujali v srcih navzočih spomine na domovino in na — mladost...

Tako je bilo v božičnem času. Takrat sem obljubil, da bomo tudi v postnem času nadaljevali z večernicami. In smo! Zadržne tri postne nedelje smo se zopet zbirali v cerkvi sv. Ane, ki se nam je tako prikupila. Času primerna so bila premišljevanja in pesmi. Premišljevanja o sv. spovedi, v obhajilu in o trpljenju Gospodovem so hotela otajati srca, da se tudi dunajski Slovenci spovedo svojih grehov; vsaj enkrat v letu... Zadnje, svetno nedeljo pa smo imeli še krizno pot: Vsa cerkev je sopopevala stari ljudski naprev. Na svetno nedeljo smo končali našo postno pobožnost.

In kako bo v bodoče? — Poslednjikrat bomo

To in ono iz Slovenskih Konjic

Slov. Konjice, sredi aprila.

No, zdaj pa že dolgo ni bilo nič posebnega čuti o nekak tako »zloglasnih« Konjicah, ki so svoj čas zaslovene celo izven državnih mej naše lepe domovine. Tako si bo morda mislila ali oni, ki se še spominja na razne dogodke iz polpreteklih dni, ko akoraj ni bilo dneva, da ne bi v svet prodrla iz tega idiličnega kraja kaka alarmantna novica o vulkanskem delovanju raznih podtalnih sil. Saj je bilo v tem prijaznem kotičku pravo gadjje gnezdo samih »protidržavnih« elementov, ki so bili do skrajnosti nevarni vsem pravim in zavednim »jugoslovenskim nacionalistom«. In ta gadjja zalega (»protidržavni elementi« namreč!) se ni ustrašila niti »atentata« na neko vodilno osebnost tistih dni. Četudi je bil »atentator« le slamatni mož, kakor se je pozneje izkazalo, in je bilo »kazensko postopanje« proti njemu zaradi pomanjkanja dokazov ukinjeno, vendar je povzročil s svojim »zločinom« takšen strah, da so nekateri zaradi varnosti zapustili vulkanska tla in se šli hladit drugam. Ozračje je bilo tako soparno in prenasajeno z vulkanskimi plini, da se je celo potečel, ki je še edini napol tiho ošel od časa do časa zabuboreti, posušil in je utihnila njegova pesem. Potem pa vse tiho je bilo... In to tišino so naenkrat preklali na dvoje »revolucionarni« klici konjiških žen in mater ki so hotele »napasti« državno oblast, v resnici pa so prišle iskat in terjati samo pravice zase in svoje otroke. Kako smešno se nam danes zdi vse to, če gledamo nazaj! Saj je bilo smešno že takrat, pa kaj, ko se tiste dni niti smeja niti smeh na glas, sicer te je tvoj smeh hitro stal kakih 500—5000 Din, češ, da si se »nespodobno obnašal« ali pa celo »smešil« oblast. Marsikdo se bo danes čudil, če povemo, da je med »protidržavnimi elementi« tiste dobe spadali tudi božji služabnik Anton Martin Slomšek. Saj je bila v Konjicah v jeseni leta 1932 njegova proslava od tedanjega okrajnega načelnika Mateja Subača prepovedana in katoliški domofiti dan, ko bi se morala vršiti proslava, skrbno zastražen z osmimi orožniki. Ravno tako je bil zabranjen tisto leto tudi koncert slovenskih narodnih pesmi, ki ga je hotelo prirediti v Konjicah pevsko društvo »Maribor«, dočim je bilo dovoljeno svobodno delovanje konjiškemu švabskemu »Kulturbundu«, ker je bil njegov program v skladu s programom takratnih konjiških »jugoslovenskov«. Vsa duhovščina konjiške dekanije je bila uradno proglašena za »protidržavno« in za svoje delovanje primerno nagajena z »visokimi nagradami«, ki jih je delil takratni okrajni načelnik v zneskih od 500 do 5000 Din. Njen »kolovodja«, g. arhidiakon in dekan Tovornik pa je imel vsled posebne naklonenosti takratnega okrajnega načelnika akoraj noč in dan »častno stražo« okrog župnišča, ki ga je čuvala pred »navalom« ljudskih množic. Kajti tiste dni je izšel tudi ukaz, da se naj popiše ves »svet«, ki zahaja v župnišča. In na podlagi teh »kazenskih seznamov« se je začelo romanje v svet vseh tistih, ki niso hoteli trobiti v konjiški »nacionalni rog«, ki je bil »postrhan« s prelepimi barvami švabskega Kulturbunda. In tako dalje in tako dalje.

Samo to in ono smo hoteli nekaterim poklicati v spomin, ki hočejo danes igrati vlogo konjiških »nacionalnih« mučnikov in se čudijo, da za svoje »zasluge« še niso prejeli zlatih kolajn. Gospoda,

Gumbe za preobleko

ter aparate, stanice in vse ostale potrebščine za salone dobavljamo po najnižjih cenah. Zahtevajte ponudbe in vzorce.

A. Guttmann - Zagreb - Martičeva 4
Telef. 58-21 trgovina šivalnih strojev in nadomestnih delov.

vsem dobrovoljcem, ki so nam znani njih nosilci. Knjiga bo ilustrirana, bo dragocen dokument in bo peatra po vsebini. — Pomagajte tudi gnotno za izdajanje knjige!

Glavna skupščina Zveze dobrovoljcev in izredni kongres.

Dne 26. t. m. bo v Belgradu izredni kongres vseh jugoslovenskih dobrovoljcev; začetek ob 10. Iste dne popoldne pa bo glavna skupščina Zveze dobrovoljcev. Na skupščini in na zaupnem sestanku delegatov, ki bo 25. t. m. popoldne, bosta zastopala našo okrajno organizacijo predsednik Jeras in prof. dr. Turk. Za dobrovoljce, ki se udeležijo kongresa, je dosegel Glavni odbor 75% popusta na drž. železnice. Te ugodnosti so deležni tudi družinski člani dobrovoljcev. Zaznava vojnja velja od 22. do 30. aprila. Vsi oni, ki se udeležijo kongresa, naj se javijo takoj okrajni organizaciji vseh dobrovoljcev v Ljubljani, Poljskiji nasip št. 12, da se jim pravčasno preskrbi posebna objava, a katero bodo imeli pravico do znižane vojnje. Ta objava stane 2 Din. Naša organizacija jim bo preskrbela tudi kongresni znak, ki stane 5 Din. Kongresni odbor je izdal spominke razglednice a liko blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. ob priliki slovesne izročitve prapora naši Zvezi. Dobile se bodo pri naši okrajni organizaciji po 2 Din. Tovariši dobrovoljci, ravnaite se v zadevi kongresa po navodilih okrožnice št. 3, ki smo jo vam dostavili.

Nadaljne vesti glede kongresa se bodo objavile. Pozivamo dobrovoljce, da se v čim večjem številu udeležijo kongresa dobrovoljcev v Belgradu. —

imeli slovenske večernice majnika, kot šmarnice. Pa ne na Dunaju, ampak zunaj mesta, na znanem zgodovinskem, častitljivem Kahlenbergu. Takrat nameravamo zbrati vse dunajske Slovence in Slovence k poslednji pobožnosti, kajti kdo ve, kdaj bo zopet prilika za kaj slinčnega, kakor so bile letošnje slovenske večernice!

Tak je bil naš mali slovenski misijon na Dunaju. Bilo bi še marsikaj povedati, o organizaciji, o težavah, ki jih ni bilo malo, o uspehu večernic, katerega sem vesel iz verskega in narodnostnega pogleda. A vse to preidemo. Imam samo še eno na srcu: Zahvalo požrtvovalnim pevcem in pevcom, ki so mnogo pripomogli k lepemu uspehu večernic. In profesorju Trostu, ki nam je igral. Potem pa vsem udeležencem! Videlo se je, kako smo Slovenci še povezani z vero in cerkvijo; spoznati pa je bilo tudi, da nam je tujina vzela še mnogo naših sinov in hčera, tudi mnogo vernih poverilca. Kajti precej je Slovencev, ki niso nič prišli k slovenskim večernicam.

Sedaj pa še prošnja na domovino: Ne pretrgajte stika s svojimi rojaki v tujini! Vabite jih v domovino! Da vidijo vernost našega ljudstva; da mu narodnostno in versko ostanejo zvesti! Velebno ubija oboje: vernost in narodnost! Kakor izkušnja kaže, se bodo slovenske družine razmrazile prililiče in po dveh rodovih o Slovincih na Dunaju ne bo več govora. A moj klic je: Slovenci na Dunaju, ostanite verni, ostanite slovenski! Rojaki v domovini, podprite jih! Gregor Zafornik.

le mirno kri! Četudi je v konjiški okolici vse polno podzemeljskih jam, v katerih kar mrgoli raznih »klerikalnih« zmajev s sedmimi glavami ali pa še večimi, ki bodo brez dvoma nekega lepega dne obkolili trsko občinsko hišo in požrli ves občinski odbor — zadnji potres je že tako napravil na nji ogromno razpoko — vendar zaradi tega ne bo nihče potečel niti ene krokodilove solze. Na »gavge«, ki ste jih tako lepo oklestili, pa zaradi »zasluge« tudi nobeden ne bo prišel. Torej le mirno kri! Pomlad prihaja v deželo in poteček poje veselo pesem o novi pomladi, ki se prebujajo širom naše lepe domovine na vseh koncih in krajih — tudi v Slovenskih Konjicah.

Okrajna seja JRZ

v Šmarju pri Jelšah

Tu se je vršila 5. aprila t. l. seja okrajnega odbora JRZ, katere so se odborniki akoraj polnoštevilno udeležili. Predsednik te organizacije dr. Ogrizek je podal vsem poročilo o državnem in banovinskem proračunu ter o političnem položaju. Pri tem je obrazložil delovanje parlamentarne in izvenparlamentarne opozicije.

Pri prvi je posebno podčrtal, kako je s hrupnimi in celo otročimi nastopi v narodni skupščini skušala preprečiti sprejetje proračuna in omajati vladni položaj, v senatu pa izkoristila tako povzročeno zakasnelost predloženega proračuna in preprečila določbe finančnega zakona, ki bi naj posebno omogočale lažjo pregrupacijo po JNS nasilno grupiranih občin in ustanovitve kmetijskih zbornic. Glede izvenparlamentarne opozicije pa je opisal njeno stremljenje, da bi se sporazumela po ciljih in nastopu.

Dr. Ogrizek se je dotaknil tudi raznih senzacionalnih vesti, katere prinaša pohorsko časopisje o gibanju v JRZ in kretanju njenih vidnih članov, ko vidi takoj važen političen sestanek, če le par politično vidnih ljudi sedi družabno skupaj pri eni mizi v kavarni.

Po poročilu so se obravnavale še razne želje in nasveti glede pregrupacije občin, ležečih v tem srezu in razna nujno potrebna, posebno cestna javna dela in razne okrajne slučajnosti.

Končno je pozval dr. Ogrizek navzoče, da ljudstvo polnoštevilno organizirajo v JRZ, da se politično ljudstvo tu izživi, kakor svoj čas v SLS — in tako kar največ pripomore do čimprejnejše uvedbe prave demokracije in po tej poti do zboljšanja neznošnih gospodarskih razmer.

„Gottscheer Zeitung“ in šola v Livodu

»Gottscheer Zeitung« obvešča svoje naročnike o ustanovitvi tretjega slovenskega razreda na šoli v Livodu. Navaja tudi, da ima sedaj na šoli nemški razred 90 otrok, slovenski pa 40. S to statistiko, ki dejansko ne odgovarja, namerava dopisnik hujskati Kočevanje proti otvoritvi slovenskega razreda. Dejansko ima slovenski razred 60 učencev. Ako pa pristojemo temu številu še učence iz mešanih zakonov, naraste število otrok v slovenskem razredu na 90. Ravno nasprotno število, kakor je v dopisu. Nismo več pod Avstrijo. V svobodni Jugoslaviji smo. Čas bi že bil, da se po dolgih letih tudi Kočevariji a to mislijo sprijaznijo. Nekoč pa je bilo za Slovence na Kočevskem drugače. Mirno so morali poslušati razne psovke kot »Krojnjer Poh« (Krainger Boek), kranjski kozel in podobno. Pa to je hvala Bogu minilo. Kot v cerkvi tudi v šoli nismo imeli nobene pravice. Do prevrata nismo imeli Slovinci v šoli nobenega slovenskega razreda. Otroci slovenskih staršev so morali obiskovati nemški razred. Koliko pa je bilo takrat slovenskih otrok, je bilo razvidno po prevratu, ko smo dobili vsaj en slovenski razred. Razred je bil popolnoma poln. Pod Avstrijo nismo imeli Slovinci nobenega slovenskega razreda. Kočevariji, ki vas je manj, pa ga imate, po nekaterih šolah še po dva in več. Skrajni čas je, da se zatre hitlerjanstvo, kateremu služi v propagandi in hujkanju proti Slovincem Kulturbund. Saj je ravno Kulturbund tisti, ki povzroča in dela gonjo proti Slovincem.

Jesenice

Močan zbor delavskih fantov in mož. V četrtek zvečer je bil v Krekovem domu prirejen sestanek katoliških fantov in mož, na katerem so razpravljali o gospodarskem in kulturnem gibanju delovnega ljudstva na Jesenicah. Sestanek je prekašal vsa podobna zborovanja v sezoni in so na njem padle odločne besede iz vrst delavskih pokretašev. Po strokovnih razpravah so zborovalci naprosili predsednika JRZ dr. Berglja, da poda kratek referat o političnem položaju, ki je posebno zanimiv danes, ko skušajo sovražniki demokracije in ljudske svobode na razne načine bombardirati pot, ki pelje k pomirjenju in preko njega v veliko lepo svobodno domovino. Izredno zanimiv je bil domači referat delavskih voditeljev g. Bertolcija, Gaserja in funkcionarjev jugoslovanske Strojovne Zveze. Iz vsega podajani je izzvenel klic po močnem sodelovanju delovnega ljudstva pri novem pokretu svobode, da bo delavstvo dobilo vpliv in vpogled in da bo s tem prišla možnost zboljšanja delavske zakonodaje.

Slovo vokalov. V Krekovem domu so se v petek poslovili mladeniči katoliških društev, ki odhajajo k vojakom. Delavska godba je zaigrala par poskočnih komadov mladim vojakom. Mladim fantom želimo tudi mi srečno pot.

Radeče

Afiširanje »Slovenca« v Radečah. Z veliko-nočno izdajo se je pričelo pri nas afiširanje dnevnega »Slovenca«, na nalašč za to preurejeni baraki mesnice Narodnega doma. Afiširanje dnevnega »Slovenca« je lep napredek za naše mesto in velika ugodnost za one, ki si lista iz slabih gospodarskih razlogov ne morejo naročiti. »Slovenec« je na omenjenem mestu nabit vsako jutro ob devetih in ga ves dan čitajo številni čitatelji. Vsem, ki so pripomogli k preureditvi mesnične barake za afiširanje »Slovenca«, kakor tudi upravi lista za brezplačno odstopitev za ta namen potrebnega časopisa se na tem mestu toplo zahvaljujemo.

Zaključek tečaja. Včeraj je bil pri nas zaključen šesttedenski čevljarski tečaj, katerega je vodil strokovni učitelj Steimen iz Ljubljane. Tečaj se je vršil brezplačno in ga je vzdrževala banska uprava. Številni udeleženci, ki so posekali tečaj, bodo g. učitelju, kakor tudi banski upravi, za znanost, katero so pridobili na tečaju, globoko hvaležni.

Gasilska četa Radeče ima veliko javno tombolo dne 3. maja in prosi vse sosednja društva, da na dan ne prireajo večjih prireditev.

Volk sme požreti kozo, koza pa volka ne

Nekje je bilo — recimo v dolini Sentflorijanski — kjer je vedril in oblačil političen horizont mogočen gospod z lepo zasebno in javno pozicijo, gmotno dobro podkovan in sicer vse časti vreden — samo grozno oblasten in neizprosno sovražnik takozvanega »klerikalizma«, ki ga je črtil bolj kakor hudič krš. Bil je ta gospod vpliven faktor v močnejši JNS, imel je odločilno besedo pri občini itd. — Bil je pa v istem kraju tudi javen namestnik, skromna, ponižna duša, marljiv ko mravlja in dober kot domač kruh, a imel je eno napako — dišal je po »klerikalizmu«. Uslužben kot je bil, je tajnikoval in garal pri vseh mogočih društvih, in če je bila kaka nacionalna slavnost, je bil seveda tudi ta »klerikalec« dober za kako sitno delo. Samo po sebi umevno je bil, kjer je le mogel, še preveč uslužben napram mogočnemu gospodu.

Zgodilo se je, da je prišel v kraj nov »klerikalec«, obenem pa je bil še konkurent »gospoda«. Prvi dan, ko si je ta konkurent prišel ogledat stanovanje v družbi oseb, ki so razpolagale z dotičnim stanovanjem, so bili takoj žandarji nad njim in je moral tudi »klerikalec« z njimi na orožniško postajo, češ, da so imeli v dotičnem stanovanju najbrž nedovoljen političen sestanek...

Pa se je zgodilo še nekaj hujšega. Prišlo so občinske volitve. Besedo je imela edinozveličavna JNS in seveda »gospod«. Pa se je drznil po klerikalizmu dišeči namestnik misliti, da je to res, kar se piše o »svobodi« in je — kaka drznost! — celo kandidiral na listi, nasprotni listi »gospoda«. Ogenj v strelhi! Tri dni potem, ko se je zvedelo za kandidaturu namestnika, je že stalo v »Jutru«: Namestnik X. X. v dolini Sentflorijanski je upokojen! Mož pa seveda še ni bil zrel za penzijo, ni še star, ima ženo, otroke in živi od meseca v mesec le od borne plače. — In ni pomagal, da je revež, žrtvujoč se za družino, prekal svojo kandidaturu in šel celo volit »gospoda« in njegovo JNS! Šele po dolhijh mesecih in raznih križevih potih, ter ko je oblast JNS začela bledeti, je bil reaktiviran, premeščen pa v neko oddaljeno gnezdo, a je končno pravica le zmagała ter je prišel nazaj v vročo dolino Sentflorijansko.

Božji mlini meljico počasi, pa gotovo... — In zgodilo se je leta Gospodovega 1935, za časa ko so se Abesinci borili za svojo zemljo in ko so nad tužno Slovenijo zavladale spet »mračne« sile, da je »gospod« dobil dekret, da je prestavljen iz doline Sentflorijanske v neki drug kraj Slovenije. In tedaj je bilo grozno ogorčenje, zgražanje, indignacije, kakor da se je zgodil iustični umor...

Je že tako na tem krivičnem svetu: Quod licet lovi, non licet bovi, ali po našč: volk sme požreti kozo, koza pa volka ne!

„Jadran“ obišče Črno morje

Belgrad, 17. aprila. AA. Letos pojde kraljevski parnik »Jadran« na več mesečno plovbo v inozemstvo. Namen te vožnje je pomorsko šolanje gojencev II. razreda pomorske vojaške akademije in večine gojencev 14. razreda strokovne podčastniške šole in razvite naše vojne zastave v raznih pristaniščih Sredozemskega morja, zlasti v glavnih vojnih lukah Balkanskega polotoka. »Jadran« bo odplul na to vožnjo po vsej priliki 10. junija iz Boke Kotorske ali Dubrovnika in bo na vožnji ostal do 1. septembra t. l. V tem času se bo ustavil v tehle lukah: Malta, Villefranche, Kadija, Beyruth, Marmarica, Carigrad, Konstanca, Varna, Solum in Pirej. Znano je, da je »Jadran« na lanski vožnji v inozemstvo napravil odličien vtis na vsej plovi.

— Šmarnice. Za letošnje šmarnične pobožnosti je izšel III. del že po prejšnjih dveh zvezkih znane knjige: »Marijina božja pot v Evropi«. Knjiga je odlično delo našega znanega in priljubljenega mojstra J. Lavtarija, konz. svetnika in župnika iz Rateč, ter obsega 157 strani velikega formata. Cena v celu platno vezani je Din 35. V Mariboru pa so izšle za maj: Slomškove šmarnice, katere je priredil msgr. J. Vreže. To so pravi Slomškovi »Misijonski govori« in pridige »Nebesko veselje«. Knjiga ima 213 strani in stane neverzana Din 18 vezana Din 28. Na razpolago pa so še druge knjižne primerne za šmarnično branje: kakor dr. Ahčin: Skrivnosti Marijinega življenja, vez Din 36 Knjič: Šmarnice Marije Pomočnice, vez Din 20 itd. Vse te knjige se dobe v trgovini H. Ničman — Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2.

Vesti naših vojnih dobrovoljcev

Akademija, ki jo je priredila okrajna organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, dne 17. III. v spomin na 20 letnico I. srbske dobrovoljske divizije v Dobruđi je uspeła jako dobro. Spored akademije je bil prvovrsten. Temeljiti in izredno učinkovit je bil spominski govor prof. dr. Er. Turka. Naša junaška vojska na čelu z divizionarjem g. generalom Nedeljkovičem in gg. oficirji je bila na prireditvi najčastnejše zastopana.

Na Vidov dan 28. junija razvijemo dobrovoljci na čim slovesnejši način svojo dobrovoljski prapor, priprave so v polnem teku in jih vodi prireditveni odesk. Prapor bo last vseh vojnih dobrovoljcev — Slovencev, ki so se borili od balkanske vojne 1912 leta do konca svetovne vojne 1918 v vrstah srbske in zavezniških armad za ustvaritev Jugoslavije. Pod tem praporom se bodo zbirale tudi vrste dobrovoljcev bodočih pokolenj. O priliki razvijanja prapora je predviden slavnostni občni zbor naše dobrovoljske organizacije.

Najkasneje do 1. decembra bo izšla spominška dobrovoljska knjiga, ki naj e sodelovanjem samih dobrovoljcev verno prikaže njih delež pri ustvarjanju Jugoslavije pred in med svetovno vojno. Knjiga bo obsegala zgodovinski del jugoslovanskega dobrovoljskega pokreta a posebnim ozikom na Slovence in pa prispevke — rokopise posrednih naših dobrovoljcev s poljubno vsebino. — Številni tovariši dobrovoljci so obljubili sodelovanje pri knjigi in mnogi so tej obljubi tudi že dostavili. Tudi ostali tovariši naj takoj storo svojo prostovoljno prevzeto dolžnost. Tovariši, ravnaite se pri tem po okrožnici št. 2, ki se je razposlala

Selitev ob Južnem tečaju

Poročilo angleške ekspedicije, ki se že eno leto mudi v krajih Južnega tečaja

Ob južnem tečaju na takozvani Grahamovi zemlji se že eno leto mudi angleška znanstvena ekspedicija pod vodstvom Johna Rymilla. Kakor ta ekspedicija iz zaliva Marquerite sedaj brezlično poroča, je na motorni jadrnici »Penola« odzdravila se globlje proti jugu. O dosedanjih uspehih v dosedanjem bivališču in oporišču pa ekspedicija poroča tole:

Izredno hud mrz, nas je zadrževal skoro vse leto v našem prezimovališču. Predvsem so tudi po cele tedne onemogočali celo delo letal. Svoje glavne naloge, namreč raziskovanje neznane obrežja južne celine, nismo mogli opraviti, ker je postal neizvedljiv prvotni načrt, da bi prodrl po ledu na jug. Zadovoljiti smo se morali s tem, da smo skušali svoje taborišče pomakniti čim bolj proti jugu, tako da bi se mogli v naslednjem poletju čim bolj približati našemu raziskovalnemu polju.

Nasi znanstveniki so vendar imeli kljub vsem vremenskim neprivikam v preteklem poletju priliko za delo in izbiranje materiala. Naša okolica je bila zlasti za biologe in zoologe naravnost idealna. Tu so rasle redke vrste južno-tečajskega mahu in lišaja mnogo bujnejše kakor kjerkoli drugje, kar smo doslej videli drugih južnotečajskih delov. Številne vrste ptic so gnezdele na »Argentinskih otokih«, poleg tega pa so tam visele v velikih množinah škvojke brez hupin, ki se imenujejo »Limpet«. Nasi tovariši so opazovali zanimive stvari o vrstnih razlikah in o plodovitosti teh posebnih živali, ki jih je bilo toliko, da bi se izplačalo delati konzerve.

Nasplošno pa je moralo biti v tem delu južnega tečaja podnebje nekoliko mnogo bolj mrzlo kakor je danes. Geologi to dokazujejo na skalah in otokih. Orjaški ledeniki z Grahamove zemlje so morali nekoč pokrivati tudi male skalne otoke, na katerih je bila naša postaja, ker so popolnoma obrušeni. Morala pa so preteči tisočletja, preden so ti ledeniki izdolbili današnje globoke doline v Grahamskem gorovju, doline, ki leže 100 čevljev pod morsk gladino, kakor so pokazala merjenja.

»Penola« (tako se je imenovala naša motorna jadrnica) se je vrnila koncem januarja od otoka Deception, ki spada k otokom Shetland. Hrepenče smo jo pričakovali v svojem prezimovališču, kajti prinašala nam je pravo pošto po 13 mesecih. Glavni namen njenega potoja je bila preskrba lesa za novo prezimovališče, ker smo s starim v poletju imeli slabe skušnje. Poleg tega so med vožnjo izvršili tudi več merenj, in tako napravili točen načrt morskih poti. Na njem so zaznamovali ugodna sidrišča, kjer bi v sili ladja lahko našla zatočišče.

Na otoku Deception pa sta imela naša strokovnjaka za ptice Bertran in Roberts tri dni časa za opazovanje ogromne kolonije približno 150.000 pingvinov. Preiskala sta tudi stari ognjenik, ki leži na tem otoku. Tu, samo 12 širinskih stopinj od

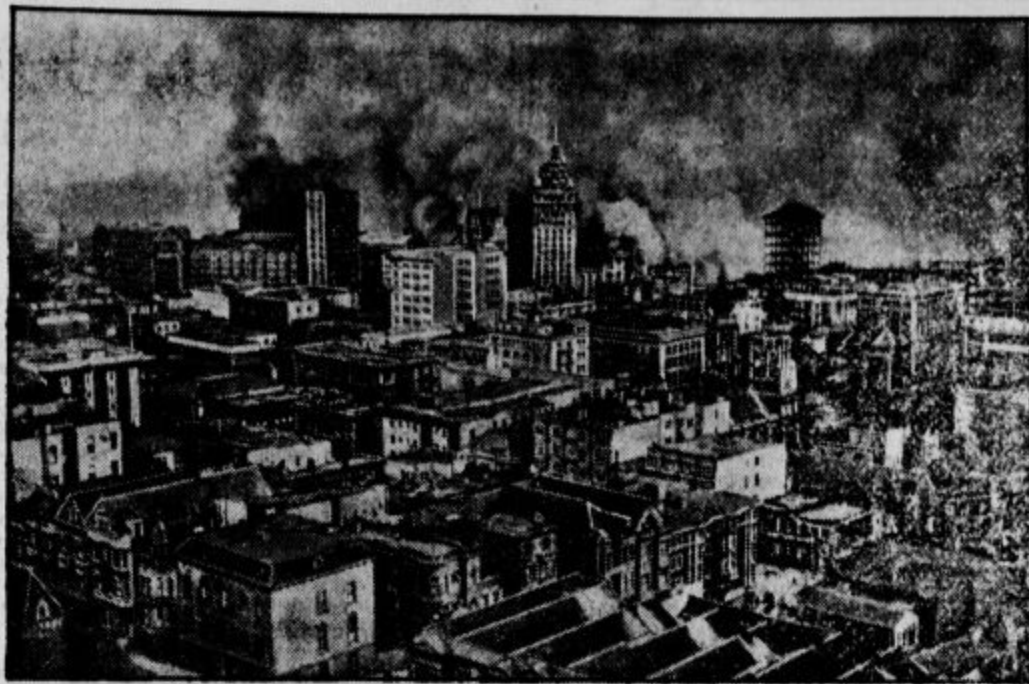
južnega tečaja, je ta ogenj bruhačoča gora posebna prikazen, kajti to, kjer je nekoč tekla razbeljena lava, je sedaj vse prevlečeno z ledeniki. Popravila ladje za zimo so potekla zadovoljivo. Na potu od prezimovališča proti severu je doživela »Penola« prvo srečanje z ledom. Pri tem se je moralo pokazati, ali je bila krepitev kljuna in sten zadostna. Toda z lahkoto se je posrečilo s pomočjo strojev narediti žleb (pot) v eno leto stari ledeni skorji, ki je okrog in okrog obdajala otok.

Mi v prezimovališču pa smo morali čakati še en teden, da so led toliko prebili, da je mogel motorni doln pristati ob suhi zemlji. Komaj pa so bili zalivi zopet odprti, so se Rymill, Stevenson in Fleming odpravili na pot. Izkrkali so se z dvema pasjima upregama, hoteč prodreti končno v notranjost dežele. Vreme je bilo jasno in toplo. Zato so sklenili da bodo hodili ponoči, ker je tedaj lažje pregledati površino ledenikov. Vse je šlo prav dobro. Tretjo noč pa je kolono nenadoma zadržal plaz zlomljenega ledenika. Ko so natančneje preiskali okolico, so videli, da so povsod nepremagljive ledene pregrade in plazovi. Priti je moralo letalo in pregledati pokrajino. Toda tudi z letalom so našli isto žalostno stanje. Tako se je moral Rymill s težkim srcem zopet vrniti. Zaenkrat je bil prekrizan načrt, da bi prehodili deželo Graham.

Zato so sklenili, da bi poskusili z ladjo prodreti na jug, kjer bi postavili novo zimovališče naravnost na veliki ledeni pregradi. Mogoče bi od tam s smučkami lažje prodrli. Po povratku »Penole« smo imeli polne roke dela z nalaganjem na ladjo in s podiranjem zimovališča. Selitev ob južnem tečaju je še mnogo manj prijetna zadeva kakor v civiliziranih krajih. Tukaj moraš namreč vzeti s seboj vse, kar potrebuješ za življenje. Silno težavno je bilo spraviti v male kabine z ladijske luknje vse naše zaboje, zavoje in vreče. Vsak kvadratni centimeter na krovu je zaseden. Tam so zložene neštete posode petroleja, tukaj dva motorna čolna, cela skladovnica tramov in desk. Vmes med vso to ropotijo smo se morali dobiti prostor sami za se, kar ni bilo lahko. Mejklejohn spi celo v celici brezlične postaje. Vendar smo vse srečno uredili. Celu svojih 76 psov za vprego smo spravili na ladjo.

Ozračje je razmeroma gorko, trdi led se je razkral tja do celinske obale. Po večtedenskem viharjem deževju se je zjasnilo, ozračje se je čistilo in vreme je kaj ugodno za poizvedovalni polet z letalom, brez katerega ne smemo poskusiti prodreti proti jugu. Iz zraka mnogo bolj spoznaš, kakšen je led in lažje presodiš, kje so številne skalne čeri v morju. Zato bomo z letalom poskusili speljati svojo ladjo skozi nevarno vodovje, dokler nam bosta to dopuščala led in sreča.

Kakor se glasi brezlično sporočilo, je ekspedicija s svojo ladjo srečno preplula 400 kilometrov proti jugu.

Goreči San Francisco. Dne 18. aprila je preteklo 20 let, odkar je ameriško mesto San Francisco obiskal strašen potres, ki je uničil 28.000 hiš. Se mnogo huji, kakor potres, pa je bil požar, ki je nato nastal. Zato danes San Franciškani ne obhajajo obletnice potresa, ampak obletnico požara. Na naši sliki vidimo, kako se je ta požar razvijal.

Na zvezdah ni ljudi!

V zadnjih 20 letih se ljudje še niso toliko pečali z mislijo, ali so na drugih zvezdah živa bitja, kakor se pečajo danes. Tudi znanost se zadnja leta s tem vprašanjem mnogo peča. Tem presojanjem je podlaga znanost zadnjih 12 mesecev, ko so bili ugotovljeni novi znanstveni izsledki. Bodisi kemija, bodisi fizika, sta na podlagi golih računov skušala dokazati, da bi v ugodnih okoliščinah na drugih zvezdah mogla živeti živa bitja. Na Mont Blancu so zadnje mesece natančno opazovali zvezdo Mars, ki nas zemljane najbolj mika. Ta opazovanja so pregledale tudi južno-afriške zvezdarne ter so ugotovile, da je marsikako opazovanje resnično. Čeprav iz tega še daleč ne sledi, da bi na Marsu prebivali ljudje, kakor to dokazujejo nekateri francoski zvezdoslovci.

Na Marsu so namreč že del časa opazovali nekatere svetlobne znake, o katerih so trdili, da prihajajo od Marsovih prebivalcev, ki bi se z optičnimi signali radi sporazumeli z zemljani. Našli so se tudi ljudje, ki so že študirali, kako bi mogli tem Marsovim signalom z zemlje odgovoriti. Za to vprašanje so se seveda močno zanimali tudi avstralski in ameriški učenjaki. S pomočjo spektro-

analize so zmerili Marsovo svetlobo in jo natančno preštudirali. Na ta način so končno soglasno ugotovili, da na Marsu ne more biti nobenega življenja. Kvečjemu bi na Marsu lahko bilo kaj mahu ali pa kaj bakterij.

Podobne razmere so na drugih zvezdah, le da je tam zaradi velike oddaljenosti od sonca še mnogo manj pogojev za življenje. Zvezdoslovci se vedno bolj prepričani, da je življenje na naši zemlji mogoče le zaradi tega, ker je na zemlji toliko ugodnih okoliščin, ki omogočajo razvoj življenja. Učenjaki se seveda ne pečajo z vprašanjem, ali so te okoliščine slučajno skupaj nastopile, ali pa jih je kaka višja sila nalašč tako razporedila na zemlji. Pač pa učenjaki sedaj trde, da je zemlja s svojimi razmerami, ki so tako ugodne za življenje, v vesoljnem svetovju nekaj, kar je edino svoje vrste. Prav tako trde, da na drugih svetovih ni življenja, čeprav bi se morda tako zdelo, ker so na videz razmere vsaj približno podobne razmeram na zemlji. Prav gotovo pa je, da človek nikdar ne bo mogel docela odkriti vseh skrivnosti vesoljstva.

»SLOVENE« pred 60 leti:

V četrtek, 20. aprila 1876.

Deželni zbori.

Deželni zbor tržaški. Tretja seja, 10. aprila. Prošnje laških vseučilišnikov, naj se ustanovi v kakem laškem mestu v Avstriji pravna akademija z italijanskim učnim jezikom, izročijo se deželnemu odboru, naj se obrne za to s spomenico do ministerstva.

Četrta seja, 11. aprila. Pričujočih z glavarjem je 48 poslancev, tedaj zadostno število, da se prenaredi § 41. mestnega statuta. Poročevalec Hermet prebere odborovo poročilo o premaknjenih mestnih mejnikih. Iz tega je razvidno, kako se Lahoni bojé okolice in okoličinov, ker celó zgodovinsko ime »okolice« so izbrisali iz svojih spisov in hočejo velik del bližnje okolice, ki je pa po večem deželu, še pravo predmestje ne, mestu vtelesiti. Poročilo tudi zaznamuje vse kraje, ki se imajo mestu pridružiti... po tej postavi pripade k mestu iz okolice 798 (776 meščanskih in 22 kmečkih) hiš z 23.694 in sicer 23.326 (?) meščanov in 368 (?) kmetov. Zunaj mesta »okolice« se ne imenuje več) ostane 2424 hiš z 20.107 prebivalci. Iz okolice pripade k mestu 232 volilcev (le 15 kmečkih?); zunaj mesta ostane pa volilcev 1917. Ko se začne obravnava, povzame besedo okoliški poslanec Nabergoj in pravi, da... načrt deželnega odbora ne vreduje, temveč uzurpira najboljši dele okolice in zato on protestuje proti temu ter prosi, da se njegov protest sprejme v zapisnik. Prav tako protestuje tudi poslanec Nadlišek... Vladni zastopnik vroče podpira med poskanjem na galeriji načrt postavbe, ki se tudi z večino sprejme z majhno spremembo. Lahoni in vlada, če tudi sicer toliko si nasprotni, pa so se združili, da se zasnijo nad okolico. Et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die, nam antea inimici erant ad invicem.

Izvirni dopisi.

Iz Notranjskega. 13. aprila. Dopis iz Notranjskega v št. 43. Vašega lista, ki govori o nepo-

1 V katerem li? Kje je kako laško mesto v Avstriji? — Vred.

1 Tržaški zbor ima 54 poslancev. — Pis.

potrebem poduku v telovadbi, je zalibog popolnoma resničen. Lastna skušnja me uči, da ta poduk v ljudski šoli ni na pravem mestu. Kmečki otroci telovadijo doma, gredé v šolo in iz šole, tako da mnogokrat pridejo vsi spehani in trudni v šolo in domu. Vse kaj drugega je z mestnimi otroci, ki so večidel v mestnem ozidju zaprti. Naši kmečki otroci se vedno sučejo: pred hišo, na vrtu, na potu, stezi, njiči, trati itd. v prostem zdravem zraku, in to vse leto za letom, — mestni otrok pa vsega tega pogreša... Jaz kot učitelj v ljudski šoli bi sam nasvetoval, da se postava v tem oziru toliko predrugači, da bode telovadba obilgaten predmet edino le v mestnih šolah in veči trgih; v ljudski šoli pa naj bode obilgaten predmet edino le v mestnih šolah in veči trgih; v ljudski šoli pa naj bode obilgaten predmet mesto telovadbe nauk o poljedelstvu in kmetijstvu oziraje se v tej stroki na krajne razmere. Poduk v telovadbi na ljudskih šolah naj bode toliko kot primeček, izključivo samo za dečke.

J—, učitelj.

Vozilo milostne gospe pred 20 leti in danes.

»Rada bi kako darilo za starejšega gospodaka! Prosim gospal — Morda kako moderno ovralnico?«
»Ne, gospod ima brado!«
»Potem pa morda kak polover?«
»Tudi nel Gospod ima zelo dolgo brado!«
»A tukol« premišluje prodajalec. »Morda bi bile pa copate primerne!«

Dne 16. aprila je minilo 150 let, ko je bil rojen znani angleški polarni raziskovalec John Franklin, kateri je umrl 1. 1847, ko je iskal severno-zahodnega prehoda iz Atlantskega v Tihí ocean. Naša slika nam kaže Franklinovo ekspedicijo 1. 1819—1822 ob severni obali Amerike.

Veliki Lama napoveduje veliko vojsko

Vrhovni poglavar Tibeta je Veliki Lama, to je vrhovni predstojnik budističnih menihov, ki prebivajo v Tibetu. Svoje tovariše in verske podložnike pa imajo tudi v sosednjih deželah. Veliki Lama, ki se imenuje Panhen Lama, je navadno zelo prebrišan mož. Sedanji tibetanski poglavar ima svoje evropske in ameriške svetovalce. Ameriški svetovalec Velikega Lame je Gordon B. Enders, kateri je sedaj evropskim in ameriškim članikom dal zanimivo izjavo, kako tibetanski Veliki Lama presoja svetovni položaj z ozirom na interese svoje tibetanske republike. Enders nekako takole poroča:

Ze cela štiri leta se Veliki Lama pripravila na veliko vojno med Rusijo in Japonsko. Trdno je prepričan, da se bo neizogibna rusko-japonska vojna vojskovala na širnih planotah Tibeta in Mongolije, torej po tistih krajih, koder prebivajo lamaistični nomadi, kateri imajo svojega vrhovnega poglavarja v Velikem Lami. Enders je pred več časa z Velikim Lamo obiskal tiste kraje, kjer se danes spopadajo ruske in japonske prednje strazé. Veliki Lama je tedaj prebival v Peilingmiao, v »Svetišču sto čudežev«, kakor se to mesto imenuje. To mesto so sedaj zasedli Japonci. Takrat sta Enders in Veliki Lama potovala v te kraje, da bi Veliki Lama tamkaj organiziral odpor zoper japonsko prodiranje. Povsod v Mongoliji je ukrenil vse potrebno, da se lahko zavrne napad od strani Mandžurije. Se pred 6 meseci so se pristisli Velikega Lame posluževali le pasivnega odpora. Toda pod krinko, da jih vse skupaj nič ne briga, so se lamaisti temeljito pripravljali na pravi odpor.

Veliki Lama, ki motri svet in dogodka na njem s svoje visoke tibetanske planote, je trdno prepričan, da se bo prav na teh visokih planotah vnel novi svetovni požar. Zato pa tudi sam nadzoruje in vodi vse priprave za obrambo svoje dežele. Po njegovem mnenju se je vojna med Rusijo in Japonsko prav za prav že začela. To bo za

enkrat trajalo, dokler ne bodo Japonci na 1500 kilometrov dolgi fronti započeli velike ofenzive. Ta fronta pa pojde povprek skozi Tibet in Mongolijo. Veliki Lama sodi, da bodo Japonci pri tej vojni šli natančno po sledovih velikega Džingis kana. Toda medtem, ko je ta veliki osvajalec pred 700 leti svoje vojske vodil od Mandžurije do Budimpešte, se bo ta vojska nazadnje končala že v Turkestanu.

Veliki Lama napoveduje, da se bo japonska ofenziva v Turkestanu zgubila v puščavskem pesku. Tako nazadnje ne bo nihče zmagal, niti Japonci, niti Rusi. Obe državi se bosta namreč docela izčrpali. Nazadnje pa bo na japonskem izbruhnila še revolucija, ki bo japonske čete prisilila, da se bodo naglo vrnile domov. Edino korist od te vojske pa bo imela Azija sama, katera bo najmanj za sto ali pa še več let rešena vsakega vmešavanja evropskih držav. Tako bo nazadnje Azija svoje domače razmere lahko sama uredila.

Kakor je Endersu povedal general Denpen Hsia, ki je nekak vojni minister v Tibetu, je Japonska z drugimi državami aklenila zvezo zoper Rusijo, če bi ta hotela napasti Japonsko. Zato japonska izzivanja na meji hočejo Ruse samo pripraviti do tega, da bi Rusi Japoncem napovedali vojno. Veliki Lama je evojim ministrom že večkrat rekel, da bo v prihodnji vojni Tibet doletela ista usoda, kakršna je doletela leta 1914 Belgijo. Veekor morajo Tibetanci res biti pripravljeni na to, da bodo Japonci vdrli v tibetanski koridor severno od jezera Kokonor. Na ta način bodo Japonci ruske čete, katere se bodo zbirale v Altajskem gorovju, prijeli od strani V tem slučaju se bodo prve odločilne bitke bile pri Lanhovfu, na zahodnem koncu velikega kitajskega zidu. Nato se bo vojskovanje razlilo akozi tibetanski koridor do Ile ali Kulče v Turkestanu.

Tako napoveduje Veliki Lama. Bog daj, da bi se mož motil!

Italijanski kralj v razgovoru s častniki novih italijanskih polkov, ki so namenjeni v Abesinijo

V obrambo javne morale

Škofje našega Primorja in Dalmacije so izdali naslednji proglas, ki ga priobčujemo v celoti:

Mi smo katoličani. S svetim ponosom in s zahvalo Bogu naglašamo to. Vsa naša preteklost je katoliška. O tem pričajo vsa naša mesta ob obalah Jadranskega morja, cerkve v teh mestih govore o tem, prav tako umetnine in naši običaji. Od Trsta, kjer so Frankopani osnovali svojo zaobljubljeno ustanovo, od otoka Krka, kjer je kralj Zvonimir obdaroval hrvatske benediktince, pa do Dubrovnika in še dalje, vse nam govori o katoličanstvu hrvatskega naroda, ki je v njem v preteklosti vedno iskal pogoje svoje narodne eksistence in svojega blagostanja, pa tudi danes.

Sedaj pa se dvigajo proti našim verskim in moralnim svetinjam sovražniki, na katere moramo odločno pokazati s prstom ter jih brezobzirno razkrinkati. Tukaj ne omenjamo onih, ki izpodkoplajo versko-moralno vzgojo naše mladine, niti onih, ki prihajajo iz komunizma in ne slabega tiška, naš namen je, da s temi besedami javnost opozorimo na pojave nemorale, ki se v poletni sezoni neomejeno v najbolj odurnih oblikah dogajajo ob obalah in bregovih našega Primorja.

Mi smo katoličani. Katoliške so naše tradicije in naša kultura! Od Boga smo sprejeli nauk, da je naše telo določeno, da bodi njegov hram. »Kaj ne veste,« pravi sv. Pavel, »da ste hram božji in da v vas prebiva Duh božji?« Te apostolove besede so večne vrednosti in veljajo za vsakogar med nami. Ta katoliški nauk povzdiguje človeka nad vsa ostala bitja na zemlji, v njem je temelj našega dostojanstva, v njem je utemeljena naša božanska veličina. Radi tega sv. Pavel tudi grozi vsem onim, ki onečastijo telo: »Ako kdo osramoti hram božji, ga bo Bog zavrnil, ker je hram božji svet in to ste vi!«

Ta vzvišeni nauk nam nalaga dolžnost ne samo, da svojega telesa ne smemo zanemarjati, temveč nasprotno, da pazimo nanj, da zanj skrbimo, ker se Bogu, ki hoče prebivati v našem telesu kot v hramu, spodobi, da je ta hram čim lepši in čim bolj dostojen, bo pa čim lepši in bolj dostojen samo tedaj, kadar služi telo duhu!

Duh mora v soglasju z božjimi zakoni gospodariti tudi v telesu in s pomočjo telesa nad vsemi ostalimi stvarmi na zemlji!

V tem je čudovito poslanstvo človekovo, na katero nas sv. Pavel zopet opozarja, ko pravi: »Obliceite se v Gospoda Jezusa Kristusa in ne bričajte se za telo po njegovih strasteh!« Naše življenje mora odražati Kristusovo življenje, naše telo mora biti njegov hram, nikdar pa ne sme biti sredstvo, nad katerim bi vladale nizkotne strasti! Ta nauk sv. Pavla je načelo krščanske morale, ta nauk je tudi naše stališče. Ni lepšega stališča, kakor je to. Ničče, ki hoče, da sta mu krščanstvo in njegova kultura pravilo življenja, ne sme odstopiti od tega stališča, temveč ga mora povsod izvajati in povsod braniti do konca!

Medtem pa se velik del tujih ljudi, ki prihajajo v poletni sezoni na naše morje in naše obale, obnaša, za njimi pa na žalost tudi mnogi domačini, tako, kakor da jim je to pravilo povsem neznan. Ti ljudje so prežeti modernega poganstva, ki se obrača stran od Boga in njegovih zapovedi ter mu je samo do uživanja na zemlji. Poganstvu je — v največjem nasprotju s krščanskim stališčem — telo sredstvo, da more z njegovo pomočjo na en ali drugi način uživati v pohotah in živalskih nasladih. So seveda tudi častivredne izjeme, ki se ne obnašajo po poganški morali, toda v veliki drugi ljudi se komaj opazajo in vlada zaradi tega pri nas za časa poletne sezone duh in družba, ki v kopanju, solenju in bivanju na morski obali ne išče v prvi vrsti zdravja in počitka, temveč pretežno, kakor se to splošno opaža, nizkotno čutno naslajanje in uživanje.

Pravo brezdušno leži med to družbo, ki prihaja k nam na naše morje in med narodom, katerega to morje in njegove obale pripadajo. Iz dna duše obsojamo pojave protikrščanske morale, ki jo pri tej družbi že leta opažamo.

V nasprotju s krščansko sramežljivostjo in s krščanskim moralno je, ker se moški in ženske skupno kopljejo in solčijo!

Velika nepravilnost je, ker skoraj nikjer niso oddelane kabine po spolu!

Resnična sramota je, da se na bregovih, kjer ni kabin, na istem kraju slačijo in oblaščijo, kopljejo in solčijo, pogovarjajo in zbijajo šale moški in ženske, med njimi pa tudi otroci obeh spolov.

Znak moralnega propada je, da kopalci za kopalne kostume uporabljajo obleke, ki ničesar ne skrivajo ter teptajo vsako čustvo sramežljivosti in krščanske morale!

Moralno dekadenco dokazuje dejstvo, da se v takih kostumih moški in ženske ne samo skupno kopljejo in solčijo, temveč se skupno drug z drugim javno in nemoteno sprehajajo po bregovih, se vozijo a čolni ter taki hodijo celo v restavracije in druge javne lokale ter se pogosto vidi, da se tako oblačeni celo vkrcavajo v izletniške in druge parnike ter iz njih izkrcavajo.

Velika nepravilnost je, ker ni nikjer pri nas javnih kopalnic, ki bi bila določena izključno samo za moške in izključno samo za ženske!

Strogo je treba obsoditi, da se mladina v poletniški kolonijah ne deli po spolu ter se s tem odpirajo vrata vsakovrstnim razvrtnostim.

Velika nepravilnost je, da se na javnih prostorih in razpotjih igra nogomet in tenis v kopalnih kostumih ter se v teh kostumih dopušta celo telovadba na orodju, ženskam in moškim pa celo skupen ples!

Veliko zlo je, ker se moreje ženske v moških oblačilih, poleg tega pa v gornjem delu telesa gola, spredaj pokrite komaj z dvema krpica — javno in prosto sprehajajo po mestih, parkih in obalah; ker nihče ne nadzoruje tujcev, ali so v resnici zakonite dvojice vsi tisti, ki so kot taki prijavljeni ter žive skupno kot mož in žena; ker nihče ne pazi na ženske, ki jih naša javnost in tuji sami označujejo kot demimondke; ker so pomoči gozdički in sprehajališča, kolikor jih je v kopalniških mestih, brez vsakega nadzorstva.

Vse to gledamo leta in leta z lastnimi očmi. Vi sami čutite sramoto teh pojavov ter se vam duša vzbura, to tem bolj, ker se v posameznih krajih vidijo še hujše stvari. Pogosto smo pri raznih odločujočih obalah in javnih činiteljih protestirali ter zahtevali odpovedi, toda zaman. Predpisi, ki se izdajajo za čuvanje javne morale, ostajajo dosedaj samo na papirju ter slušajo samo za porog avtoriteti, ki jo je izdala.

Dopušta se strašno zlo, ki ga širijo tuji med našim narodom, pod izgovorom, da imajo od tega koristi tako posamezniki, kakor tudi posamezni kraji in narodno gospodarstvo sploh.

Ni dvoma, da mora biti tujski promet, zlasti pa poleti za mnoge naše kraje in posebno za naše divno Primorje, močan vir dohodkov. Zaradi tega nismo niti mi, niti ne more biti kaj pameten človek proti tujskemu prometu. Toda zaradi materialnega dobička in koristi, ki je za splošno bla-

ginjo čisto problematična, ne smemo dopuščati, da bi trpeli čast, dober glas in poštenje naroda; ne smemo tudi trpeti, da bi katerikoli tujec s svojim obnašanjem izpodkopal temelje morale ter zavestno ali podzavestno žalil najbolj nežna čustva ljudi, med katere pride v poletni sezoni kot gost.

O vsem tem tudi ni nobene besede v najnovejši uredbi o pospeševanju turizma, ki ga je izdalo meseca februarja t. l. ministristvo za trgovino in industrijo. Obzrljemo! Pažnja se polaga samo na materialno stran, kaj naj donaja turizmu, povsem pa se pušča z vidika moralna stran. Prav zaradi vsega tega, kakor smo sami večkrat ališali, se mnogi bolj odlični in boljši obiskovalci naših kopalniških krajev ne vračajo več k nam in na naše morje, odkar so na svoje oči videli, da tu dostojen in pošten človek s svojo družino ne more ostati, ako se ne izenači z vsemi drugimi. Za naše ljudstvo, za naše Primorje, pa tudi za naše gospodarstvo bi bilo najbrže bolje, da nas obiskuje manj tujcev, toda kulturno in kvalitativno boljši in v poštenosti bogatejši!

Bratje katoličani po vsem našem lepem Primorju! Pozivamo Vas, da varujete častitljive tradicije svojih očetov in moralna načela, brez katerih ni pogoja za obstoj in napredek nobenemu narodu, pa tudi ne hrvatskemu, ter da se hkrati brezobzirno dvignete v obrambo starih krščanskih običajev in življenja našega naroda! Ne pustimo,

Gledališče in koncerti

Verdijev „Requiem“ v Mariboru

Nastop združenih pevskih zborov mariborske »Glasbene Matice« in »Maribora«, je bil za našo glasbeno sezono koncert velikega formata. Dva vodilna mariborska mešana zbora sta skupno posvetila svoje odlične zmožnosti eni izmed največjih skladb in nam podala z vso dovršeno in prepričevalnostjo Verdijev »Requiem«. Umetniško popolnost izvedbe so s svojim sodelovanjem povzdignili naši priznani solisti: gospa Zlata Gjurgjenac-Gavella (sopran), ga. Bernol-Golobova (alt), g. Josip Gostič (tenor) in g. Marjan Rus (bas). Sodeloval je orkester mariborske Glasbene Matice in Vojne muzike 45 pp. Koncert je vodil ravnatelj in dirigent Glasbene Matice g. Marjan Kozina.

Pevska zbora sta se zila v lepo ubranosti, iz katere je znal g. dirigent ustvariti enoto, ki mu je z veliko discipliniranostjo sledila tudi v podajanju subtilnejših fines. Enotna in jasna je bila izreka, intonacije čiste, vstopi točni. Tudi stopnjevanje v dinamiki in agogiki je bilo enotno in je v tako številnem zboru učinkovitost izvedbe močno povečala.

Vse te pevske vrline so seveda odlično pripomogle k uspešnemu podajanju vseh tistih elementarnih sil, vse tiste duhovne globine, resničnega občutja in žive dramatike, ki so značilne prednosti Verdijevega »Requiem«.

Zares močno in prepričevalno je vplival zbor

da bi tuji v poletni sezoni s svojim nemoralnim nastopom javno oskrnili naše običaje, kvarili naše otroke in našo mladino, izpodkopali moralo ter širili o nas po svetu glas poroga in sramote, kakor da smo suženjsko ljudstvo, ki ne da nič na svojo čast in na svojo svobodo, temveč da zaradi denarja ali obzira in bojazni dopušta, da se dela z njim v njegovi lastni hiši, kakor hoče tujec. — Kar je v Belgradu, Ljubljani in v Zagrebu na javnih ulicah prepovedano, to mora biti tudi pri nas prepovedano na vsakem javnem kraju. Držimo se tega in zahtevamo od vsakega, pa tudi od pristojnih in odgovornih činiteljev v tem pogledu brezobziren red in spoštovanje naših verskih in moralnih čustev. Ako ne pride od tega, se bomo morali sami organizirati in poskrbeti sami za red, našo čast in poštenje!

V boji proti javni nemorali, kjerkoli se pojavil To naj bo naše geslo, ker hočemo braniti dostojanstvo človeka, ki ga je Bog določil, ne da služi strastem, nego da bode gospodar zemlje, ter mu je dal telo, ne radi telesa, temveč, da mu bo telo nasledile neumrljivega duha in hram božji.

Dubrovnik, Hvar, Kotor, Krk, Senj, Split, Šibenik, na praznik Oznanjenja, dne 25. marca 1936.

† Dr. Fr. Jeronim Mileta, l. r., škof šibeniški, adm. apost. — † Dr. Kvirin Kl. Bonetlačič, l. r., škof splitski ter solinski in makarski. — † Dr. Josip Srebrnič, l. r., škof krški. — † Miho Pušić, l. r., škof hvarski. — † Dr. Josip M. Carevič, l. r., škof dubrovaški. — † Dr. Viktor Barič, l. r., škof senjski in modruški. — Ivo Stijepčević, l. r., generalni provikar kotorski.

v odlomkih »Quantus tremor...« in »Tuba mirum...«, mogočen je bil osmeroglasni slavospev »Sanctus«, zlasti pa obširno zasnovani fugirani »Libera me«.

Vsi solisti so bili dovršeni interpreti svojih vlog: ga. Gjurgjenac s svojim zvonom in enovitim, tudi v naših polnih sopranom, ki se je posebno lepo prilagel mestom, kakor: »Recordare« in »Libera me«; ga. Bernol-Golobova z blagim in umirjenim altom, ki se je s svojo religiozno resnostjo posebno uveljavil v odstavku »Liber scriptus« ter v »Agnus Dei«, kjer se je s sopranom zilil v čudovito enovito enoglasje; g. Gostič z mehkim in sočnim tenorom v odstavku »Ingenisco«, podanem z vso globoko občuteno, posebno pa v ubranih tro- in četversevih. G. Rus je z dramatičnim basom uspel predvsem v samostojnih odlomkih »Mors stupebit« in »Confutatis maledictis«; v četversevu pa se je mestoma manj prilagel ubrani enotnosti. Menda je prvotna dramatična razgibanost napravila vtis nesoglasja.

Sodelujočim, v prvi vrsti še dirigentu, ki je z velikim muzikalnim razumevanjem in z večjo roko segel skladbi do dna, gre vse zaslužno priznanje.

Mariborska javnost se je vrednosti tega koncertnega večera zavedla in je do zadnjega kotička napolnila dvorano; tudi bližnjih in daljnjih okoličanov, ljubiteljev glasbene umetnosti, ni manjkalo. Bb.

smrti v Sveti deželi dosegel čast blaženega. Sred odhodom v Sveti deželo je N. Tavelič 12 let misijonaril po Bosni in zavračal bogomile (to njegovo delo v Bosni in v Palestini ponazarjuje 12 slik znanega umetnika Gabriella Jurkica).

Ostali del razstave nam kaže najvažnejše kraje, kjer se je dogodilo naše odrešenje: Betlehem z vsemi cerkvami, dolino Jordana, Jeruzalema (ta del je najobsejnejši in najbolj izčrpan podan), reprodukcije Križevega pola in razni spominki nani, Galileja itd. Poseben oddelek zavzema kulturna in politična zgodovina Palestine (Križarske vojske), dalje palestinski tisk (denar, znamke, koledar, statistika). Na stolne podob, risb, fotografij, načrtov mest in cerkva, osebni spominki in podobno. Navedena je tudi hrvaška literatura o Sveti zemlji in razsvetljeni vsi važnejši potopisi iz zadnjih desetletij. V oddelku, kjer je razstavljeno vs. pismo v raznih jezikih, sem zastopni iskal slovensko izdajo NZ (Bogoslovna Akademija v Ljubljani) ali Krek-Lampelove »Zgodbe«. Edino dr. Snojeva razprava »Staroslovenski Matejev evangelij« (Ljubljana 1922) je vse, kar sem zasledil slovenskega na tej razstavi. Če so prireditelji mogli s Češke dobiti toliko gradiva, bi ga iz Ljubljane ali iz Maribora menda tudi lahko.

Razstava je bila zelo dobro obiskana in je poleg moralnega doseglja tudi materialni uspeh. Da pa ne pozabimo, v katerem stoletju živimo, so zagrebški tatje z razstave ukradli dragocen kelih! — rič.

Cerkveni vestnik

Cerkvenim predstojništvom sporoča Jugoslovanska knjigarna, da so izšla za leto 1936 sledeča šmarnična berila: Lavtizar, Marijana božja pota. Tretja knjiga, vezana Din 35. Obsega 15 božjih poti v dravski banovini, 2 na Koroskem, 1 v zaslednem ozemlju, 3 v drugih krajih Jugoslavije in ostale iz inozemstva. Cena vezani knjigi Din 35. — Dalje Slovačkove šmarnice, priredil Ivan Vreže. Cena vez. knjigi Din 28. — Poleg teh priporočila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani nekaj šmarnic iz prejšnjih let: Bernik: Marija in sv. maša (1919), rdeča obreza, Din 20; Jerše: Lavretanske šmarnice (1918), Din 30; Jerše: Znamenje na nebu (1922), Din 30; Jerše: Pozdravljena kraljica (1931), Din 30; Šmarnice arškega župnika, razlaga lavretanskih listanj z življenjem blaž. župnika J. Vianea (1912), Din 20; Kralj: Marija vzor krščanskega življenja (1927), Din 22; Stanič: Marijin godovi (Gorica 1932), Din 30; Bernik: Marija in presveto Srce Jezusovo (1929), Din 28; Brumat: Na Sv. goro (Gorica 1924), Din 20, vezano Din 30; Volc: Marija v predpodbah in podobah (1904), vezano Din 20; Finžgar: Govori za majnik (1921), Din 20. —

Ljubljansko gledališče

DRAMA: Začetak ob 7. Nedelja, 19. aprila ob 15: 7. čas obiskovanja. Izven. Cene od 14 Din navzdol. — Ob 20: Vesela božja pot. Izven. Cene od 10 Din navzdol. Ponedeljek, 20. aprila: Zaprti. Torek, 21. aprila: Gosposki dom. Gostovanje v Celju. Izven.

OPERA: Začetak ob 20. Nedelja, 19. aprila ob 15: Poslednji ljubavni. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Manon. Gostuje godna Anita Mesetova. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ponedeljek, 20. aprila: Zaprti. Torek, 21. aprila: Zaprti. (generalka).

Mariborsko gledališče

Nedelja, 19. aprila ob 15: Princetna in pastirček. Globoko znižane cene od 15 Din navzdol. Zadnjikrat. — Ob 20: Cigan baron. Znižane cene. Zadnjikrat.

Naznanila

Liubljana

1 Materinski večer prireditelji drevi ob pol ocmih v dvorani »Križankah« Sentjakobsko prosvetno društvo v Ljubljani. Na sporedu so proste točke, dramatični prizori, deklamacije. Slavnostni govornik bo mgr. V. Stenka.

1 Slavistični klub v Ljubljani ima v nedeljo, dne 20. t. m. ob 10 popoldne svoj občni zbor v prostorih Slovenske matice. Vsi člani vabljeni. Odbor.

1 Kat. prosvetno društvo »S. S. S. S.« prireditelji ponedeljek, dne 20. t. m., ob 8 večer, v samost. dvorani skopijevski predavajo: Potovanje okrog Afrike. Predaval bo g. prof. dr. I. Knific. Zanimanje za to predavanje je zelo veliko.

1 Dones ob 11 pa moramo val, ki se zanimamo za klavirsko literaturo, v Filharmonično dvorano. Tam nam bo zaigral pianist prof. Lipovšek klavirske variacije in micer Handlova v d-duru, Haydnova v f-molu, Mozartova a-dur sonate, Beethovnova v g-duru in Weberovih 7 variacij. V drugem delu koncerta pa Salmerjeve variacije na poson. Kje so moje rolice ter Beethoven na poson. Kakavica! Spored, ki je obsevan vstopna stana 3 Din in se dobi od pol 11 dalje v večji poslojca Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Začetek točno ob 11.

1 Spored jutrišnjega koncerta, ki ga prireditelji ob 20 v Filharmonični dvorani Radio-oddaja postaja in Glasbena Matica Ljubljanska pod vodstvom dirigenta Radio-orkestra Drago M. Sijanca. Spored: Myllveček: Simfonija v a-duru za godalni orkester. Mozart: IV. violinski koncert, solist Karlo Rupel. Beethoven: VI. simfonija (Pastorala). Predprodaja vstopne knjižnice Glasbene Matice. Sedeli po 10 Din, stojala po 5 Din.

1 Kino Kodeljevo igra danes ob 5 in 8 »Gospodja brez stanovanja« (Herman Thimig) in »Ne bod se ljubim« (Liana Haid) in turnal o letovskih amskih akcijah v Planici.

1 Zvočni kino Viš predvaja danes krasen zgodovinski film »Devica Orleanska«. Predstava ob pol 4, 6 in pol 8 večer.

1 Nočno službo imajo lekarni: danes: mr. Lenstak, Bečevca 6; mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komar, Viki; jutri: dr. Plošč, Tyrševa c. 6; mr. Hočvar, Celovška c. 62 in mr. Garina, Moste.

Drugi kraj

Kat. prosvetno društvo Črnuče vprizori v nedeljo, dne 20. t. m. ob 8 popoldne in ob 8 večer Dekle s bicli.

Katoliško prosvetno društvo na Rakeku ponovi igro s petjem »Črna žena« danes popoldne. Vabimo vse prijatelje ob blizu in daleč!

Jasenice. Občni zbor kraj. odbora Jadranske straze na Jaseniceh bo v četrtek, 23. t. m. ob pol 20 v Narodni šoli. Odbor.

Cerkve na Gorenjskem. Prosvetno društvo bo vprizorilo danes ob pol štiri popoldne Ludo spovedi. Voda, ki jo je najel domakin Joža Vamberger. Ker je Voda doživela povod drugod tako velik uspeh, bo uprizaritev te igre tembolj zanimiva v domačem kraju, odkoder je Voda prišla, torej ob dazviru. Vodovod je eden poglavitnih vprašanih cerkvenih običajev, zato bo igra v teh razmerah dobra spodbuda občanom ali kakor »voda na mlino«. K obliži udeleželi vabi odbor.

Prostovoljna gasilca četa pri Se. Martinu pri Varbergu bo priredila dne 26. junija 1936. največjo kobiljo v Slov. Gorah. Med dobitki je tudi 10 koles. Tovaršiki, šet, slati one v podporo bivše mariborske oblasti prosimo, da na ta dan ne priredijo nobenih prireditelj.

Artič. Drevi ob ocmih na prostem pred cerkvijo »Sv. Lovrenc« Izgaja člani prosvetnega društva.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Danes ob 15 igrajo člani mariborskega župnega odbora v Društvenem domu znamenito vodno dramo »Stilomski župan«. Vstopnina kakor navadno! Kmetično bralno društvo vabi, da se udeležijo te prireditve, ki bo gotovo vsakega zadovoljila.

Radio

Programi Radio Ljubljana

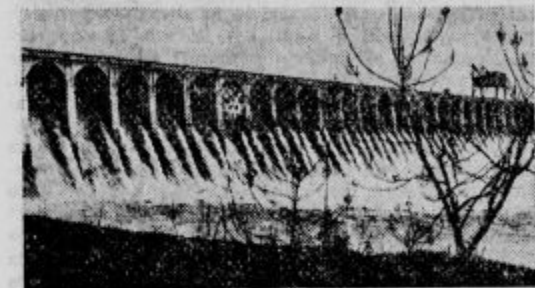
Nedelja, 19. aprila: 8 Telovadba (15 minut), 10. 15. 20. 25. 30. 35. 40. 45. 50. 55. 60. 65. 70. 75. 80. 85. 90. 95. 100. 105. 110. 115. 120. 125. 130. 135. 140. 145. 150. 155. 160. 165. 170. 175. 180. 185. 190. 195. 200. 205. 210. 215. 220. 225. 230. 235. 240. 245. 250. 255. 260. 265. 270. 275. 280. 285. 290. 295. 300. 305. 310. 315. 320. 325. 330. 335. 340. 345. 350. 355. 360. 365. 370. 375. 380. 385. 390. 395. 400. 405. 410. 415. 420. 425. 430. 435. 440. 445. 450. 455. 460. 465. 470. 475. 480. 485. 490. 495. 500. 505. 510. 515. 520. 525. 530. 535. 540. 545. 550. 555. 560. 565. 570. 575. 580. 585. 590. 595. 600. 605. 610. 615. 620. 625. 630. 635. 640. 645. 650. 655. 660. 665. 670. 675. 680. 685. 690. 695. 700. 705. 710. 715. 720. 725. 730. 735. 740. 745. 750. 755. 760. 765. 770. 775. 780. 785. 790. 795. 800. 805. 810. 815. 820. 825. 830. 835. 840. 845. 850. 855. 860. 865. 870. 875. 880. 885. 890. 895. 900. 905. 910. 915. 920. 925. 930. 935. 940. 945. 950. 955. 960. 965. 970. 975. 980. 985. 990. 995. 1000. 1005. 1010. 1015. 1020. 1025. 1030. 1035. 1040. 1045. 1050. 1055. 1060. 1065. 1070. 1075. 1080. 1085. 1090. 1095. 1100. 1105. 1110. 1115. 1120. 1125. 1130. 1135. 1140. 1145. 1150. 1155. 1160. 1165. 1170. 1175. 1180. 1185. 1190. 1195. 1200. 1205. 1210. 1215. 1220. 1225. 1230. 1235. 1240. 1245. 1250. 1255. 1260. 1265. 1270. 1275. 1280. 1285. 1290. 1295. 1300. 1305. 1310. 1315. 1320. 1325. 1330. 1335. 1340. 1345. 1350. 1355. 1360. 1365. 1370. 1375. 1380. 1385. 1390. 1395. 1400. 1405. 1410. 1415. 1420. 1425. 1430. 1435. 1440. 1445. 1450. 1455. 1460. 1465. 1470. 1475. 1480. 1485. 1490. 1495. 1500. 1505. 1510. 1515. 1520. 1525. 1530. 1535. 1540. 1545. 1550. 1555. 1560. 1565. 1570. 1575. 1580. 1585. 1590. 1595. 1600. 1605. 1610. 1615. 1620. 1625. 1630. 1635. 1640. 1645. 1650. 1655. 1660. 1665. 1670. 1675. 1680. 1685. 1690. 1695. 1700. 1705. 1710. 1715. 1720. 1725. 1730. 1735. 1740. 1745. 1750. 1755. 1760. 1765. 1770. 1775. 1780. 1785. 1790. 1795. 1800. 1805. 1810. 1815. 1820. 1825. 1830. 1835. 1840. 1845. 1850. 1855. 1860. 1865. 1870. 1875. 1880. 1885. 1890. 1895. 1900. 1905. 1910. 1915. 1920. 1925. 1930. 1935. 1940. 1945. 1950. 1955. 1960. 1965. 1970. 1975. 1980. 1985. 1990. 1995. 2000. 2005. 2010. 2015. 2020. 2025. 2030. 2035. 2040. 2045. 2050. 2055. 2060. 2065. 2070. 2075. 2080. 2085. 2090. 2095. 2100. 2105. 2110. 2115. 2120. 2125. 2130. 2135. 2140. 2145. 2150. 2155. 2160. 2165. 2170. 2175. 2180. 2185. 2190. 2195. 2200. 2205. 2210. 2215. 2220. 2225. 2230. 2235. 2240. 2245. 2250. 2255. 2260. 2265. 2270. 2275. 2280. 2285. 2290. 2295. 2300. 2305. 2310. 2315. 2320. 2325. 2330. 2335. 2340. 2345. 2350. 2355. 2360. 2365. 2370. 2375. 2380. 2385. 2390. 2395. 2400. 2405. 2410. 2415. 2420. 2425. 2430. 2435. 2440. 2445. 2450. 2455. 2460. 2465. 2470. 2475. 2480. 2485. 2490. 2495. 2500. 2505. 2510. 2515. 2520. 2525. 2530. 2535. 2540. 2545. 2550. 2555. 2560. 2565. 2570. 2575. 2580. 2585. 2590. 2595. 2600. 2605. 2610. 2615. 2620. 2625. 2630. 2635. 2640. 2645. 2650. 2655. 2660. 2665. 2670. 2675. 2680. 2685. 26

Ozadje abesinskega spora

Borba za Nil

20 milijonov ljudi živi od njegovih voda

Reka Nil, o kateri govori in piše danes ves svet, ker je v središču angleško-italijanskega spora, izvira sicer v jezeru Viktorija, toda njeno pravo izhodišče je jezero Albert, na meji angleške Ugande in belgijskega Konga, kjer se imenuje v domačem jeziku še Bar el Djebel. Iz Albertskega jezera izhajajo velike količine vode, toda več kot polovica se izpari v 620 km dolgem močvirnatem ozemlju, ki se začne pri selišču Mongalla in se neha pri iztoku reke Sobat, ki prihaja iz Rudolfovega jezera na abesinski meji, v Nil ali Bar el Djebel. Sobat je prvi važnejši dotok na desnem bregu ter prinaša ogromne količine vode iz južnega abesinskega visokogorja. V aprilu naraste toliko, da pomnoži Nil skoraj za polovico. (Na priloženem zemljevidu najdete v krogih številke, ki označujejo povprečno množino vode, ki tečejo na doličnem kraju, in sicer v milijonih kubičnih metrov. Op. ured.). Vode reke Sobat udarjajo s takšno silo v Bar el Djebel, da

Jez pri Sennarju na Modrem Nilu.

potisnejo njegove vode od časa do časa nazaj v zgoraj označeno močvirje. Na isti način potiskajo v avgustu in septembru vode Modrega Nila, ki se steka pri Kartumu v Beli Nil (tako se sedaj že imenuje prejšnji Bar el Djebel), daleč zunaj v dolino Djebel Aulia. Ko pa začnejo vode Modrega Nila upadati in je pritisk manjši, dobijo nazaj potisnjene vode nad Kartumom zopet prosto pot, tako, da traja povodenj v nižjem Egiptu še nekaj tednov dalje, čeravno je naraščanje voda v abesinskih gorah že davno ponehalo.

Dve tretjini vse vode, ki jo letno steče po Nilu skozi Egipt, padeta na mesec avgust, septembra in oktobra in od teh voda jih je zopet več kot dve tretjini, ki prihajajo iz abesinskega visokogorja po strugi Modrega Nila. Ostala tretjina letne vodne količine, ki se vala po strugi Nila skozi Egipt, prihaja iz Belega Nila (Bar el Djebel) in iz Abtare, ki se stekata v Nil nekoliko nižje od Kartuma, a prihaja istotako iz Abesinije. Ko upadejo abesinske reke Modri Nil, Abtare in Sobat, potem pride na svoj račun šele Beli Nil (Bar el Djebel), ki izprazni svoje močvirnato zbirališče in preskrbuje Egipt z vodo, čeravno v manjših količinah.

Iz tega sledi, da vse blatne povodnji, ki že tisočletja redno preplavljajo Egipt in omogočujejo obdelovanje egiptске zemlje, skoraj izključno prihajajo od Modrega Nila, ki jih zbira po neštetihih gorskih rekah in hudournih potokih po vsej severni Abesiniji. Zemljepisci so ugotovili, da prihaja iz Tsana jezera le ena šestina vse vode, ki jo pretaka Modri Nil, pet šestin pa jo je nabrane med potjo od izhoda iz Tsana jezera pa do sudanske meje pri Gambodi. Na tem abesinskem področju teče Modri Nil skozi stranske tesni, ki jih dosedaj še noben beli človek ni znanstveno preiskal in brkone tudi v vsem toku tudi videl ne. Vsi poznavalci zemeljskih prilik pa so si na jasnem, da bi nobeno človeško delo toka reke ne moglo zaustaviti in da je zategadelj Egipt lahko miren, da bo vsako jesen imel svojo blatno poplavo, ki pomeni zanj neobhodni predpogoj za njegov obstoj. Problem za oskrbovanje Egipta z vodo torej nima zveze z jesenskimi povodnjami, ki jih človeška roka ne bo mogla zaustavljati ali kakor koli regulirati. Božja narava bo nadaljevala svoje delo nemoteno. Pač pa postaja vodno vprašanje resno, v kolikor gre za spomladne povodnji, ki so potrebne za tako imenovano »drugo žetev« ali bombažno žetev, ki potrebuje Nilovih poplav ravno v času, ko se leno pretaka in ima malo vode. Bombaž je postal za Egipt rastlina življenjskega pomena. Prebivalstvo Egipta je od 1882 do 1900 od 7 milijonov naraslo na 10 milijonov in to izključno na račun bombaža. Leta 1900 . je bil še ves Nilov del južno od Kaira redno pod vodo, tako, da so tam imeli dvakratno letno žetev, eno žito, drugo pa bombažno. Ko so Nil pri

Assuanu zajezili in s tem dobili v jez nad poldrugi milijon kubičnih metrov vode, je bilo mogoče bombažne nasade v gornjem Egiptu razširiti za 200.000 hektarjev in bombažni pridelek potrojiti. Od 1908 do 1912 so asuanski jez zvišali in tako pridobili nadaljnji poldrugi milijon kubičnih metrov vode, s katerimi so mogli redno namakati nadaljnjih 200 tisoč hektarjev. Prebivalstvo Egipta je od 1910 do 1927 naraslo že na 14 milijonov in narašča sedaj vsako leto za nadaljnjih 300.000! Egipt je torej postavljen pred življenjski problem, da tem ljudem da kruha. In krh bo našlo edinole, če svoja žitna polja spremeni v bombažne nasade, kar je pa mogoče le, če je dežela oskrbljena s pomladanskimi poplavinami, torej z drugo žetvijo. Seveda so tudi tukaj postavljene naravne meje. Od vse egiptске površine je mogoče obdelati samo kakšnih 5% in gospodarji so izračunali, da bo do l. 1955 sploh zadnji košek zemlje, ki je za obdelovanje sposoben, zaseden. Takrat pa bo Egipt brez dvoma imel svojih 18 do 20 milijonov ljudi za preživljanje!

Pred leti sta strokovnjaka Garstin in Dupuis izračunala in izmerila, da bo treba neke na Modrem Nilu, najbolj pri iztoku iz Tsana jezera napraviti kakšen jez, s pomočjo katerega bi bilo mogoče pošiljati v Egipt zadostne količine vode tudi spomladi za drugo, to je bombažno žetev. Toda načrta zaradi političnih težav, ki jih je delala abesinska vlada, ni bilo mogoče uresničiti. Od l. 1913. do 1915. so pa ves tok Modrega Nila izmerili in celo pri Sennarju zgradili jez manjšega obsega, s pomočjo katerega je bilo mogoče na obrežju Modrega Nila razširiti bombažne nasade, ne da bi se delala škoda Egiptu. Sudanska vlada je na pritisk Anglije izdelala tudi vse načrte za zgradbo velikega jez na nekoliko nad Kartumom na Belem Nilu. Toda šele l. 1933. so Egipt in Anglija začeli skupno graditi jez, ki bo omogočil namakanje nad 300 kilometrov dolge doline, imenovane Djebel Aulia. Ta jez bo l. 1937. gotov in bo oskrboval bombažne nasade v Sudanu, a bo dajal vode tudi Egiptu za njegove bombažne potrebe v poletju.

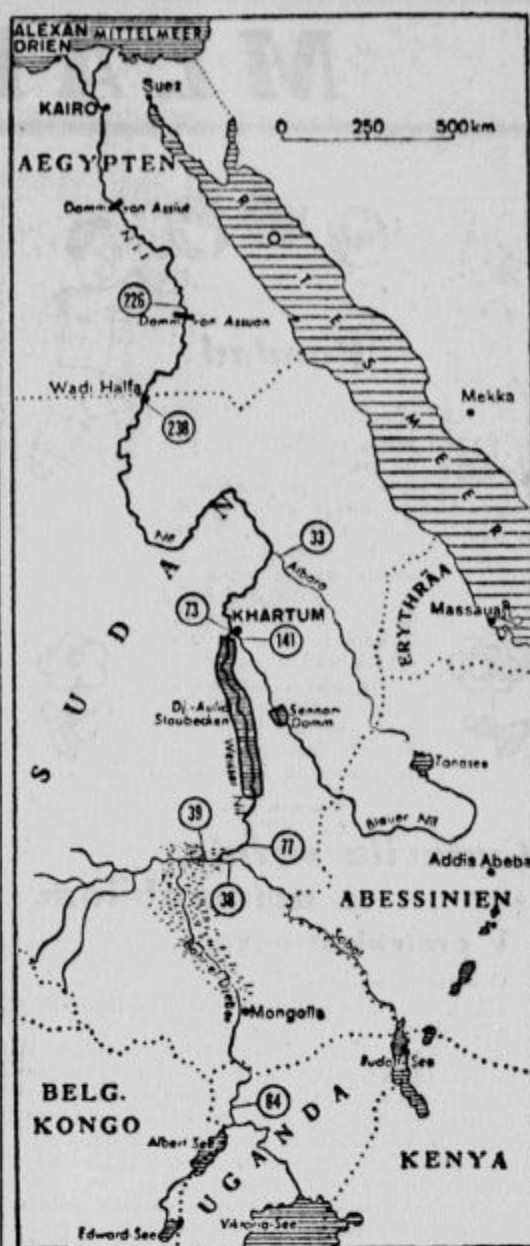
Trenutno potrebuje Egipt med 1. marcem in 1. avgustom vsakega leta okrog 14 milijard kubičnih metrov vode za svoje bombažne nasade. Povprečno pa je Nil dajal le 10 in pol milijarde kub. metrov vode na leto. Z jezo pri Assuanu so pridobili nad 5 milijard kubičnih metrov nove vode, jez pri Djebel Auliji pa bo gotovo nudil nadaljnje tri milijarde. Ko bo jez pri Djebel Auliji l. 1937. končan, bo imel Egipt več kot dovolj vode za svoje bombažne nasade in svoja žitna polja. Toda če bo Egipt hotel izrabiti vsak meter zemlje, ki se sploh da obdelati, kot smo zgoraj navedli, bo potreboval okrog 26 milijard kubičnih metrov vode samo poletja za svojo drugo, to je bombažno žetev. Zaradi tega bo potreboval novih jezo, ki bodo vodo zbiral in jo oddajali v poletnih mesecih. Angleži so tudi o tem premišljevali in so izračunali, da bi se dalo jezero Albert zajeziti, dvigniti za 1 meter, kar bi dalo novih pet milijard kubičnih metrov vode. Toda to bi bilo brez vsake koristi, ker bi se vode razlezle po močvirju Bar el Djebela in izpuhtele

v zrak v neznosni vročini. Treba bi bilo torej najprvo regulirati strugo Bar el Djebela, kar bi ostalo ogromna premoženja, če bi bilo sploh izvedljivo. Zaradi tega se je angleško-sudanska vlada kakor tudi vlada Egipta začela znova zanimati za nabiralni jez pri jezeru Tsana v Abesiniji.

Jez pri tsanskem jezeru bi ne bil predrag, bi bil izvedljiv in bi imel tako za Sudan, kakor za Egipt velike koristi. Angleži so izračunali, da bi z vodami Tsana jezera lahko svoje bombažne nasade v Sudanu razširili vsaj za poldrugi milijon hektarjev. Zato Anglija Sudana ne da iz rok, zato se je tudi s takšno žilavostjo zagrizla v posest tsanskega jezera. Tsana jezero leži okroglo 1.800 m nad morško površino in meri 2500 kv. kilometrov. Največja globina znaša 60 m. Vsako leto izteče iz njega 3 in pol milijarde kubičnih metrov vode. Voda, ki se iz njega izteka, je čista. Ker je iztok največji ravno v času, ko so vode Modrega Nila itak najvišje, to je jeseni, njegov vodni doprinos za enkrat ne koristi ne Egiptu in ne Sudanu. Če bi se pa dal iztok zajeziti s primernimi deli, potem bi nastal nabiralnik s 6 milijardami kubičnih metrov vode, ki bi jih lahko spomladi spustili v Modri Nil in tako povzročili poplave, ki so za namakanje bombažnih nasadov potrebne.

Zato ni nikakor čudno, če je posest tsanskega jezera postala za Angleže del britanske imperialne politike in veljave v Afriki. Angleži so bili med svetovno vojno trdno odločeni, da bodo pri Tsana jezeru gradili jez in so l. 1919. Italijo, ki je na podlagi londonskega dogovora iz l. 1915. zahtevala odškodnine v Abesiniji, zelo hladno odslavili. Italijani so namreč takrat ozemlje, v katerem leži Tsana jezero, označili kot »da leži v območju italijanskih interesov«. To je Angleže razburilo in so Italijanom odgovorili, »da nikakor ne morejo dovoliti, da bi kakšna tuja velesila proglasila nadzorstvo nad gornjimi toki rek, ki se za obstoj Sudana in Egipta življenjske važnosti.« Vprašanje je bilo odloženo in vsemu angleškemu pritisku se ni posrečilo, da bi bili od abesinskega cesarja izvil dovoljenje za zgradbo tega važnega jez. V Londonu so prepričani, da je treba abesinsko trmo razlagati s pritiskom Italije, ki je takrat sklepala z abesinskim cesarjem prijateljske pogodbe.

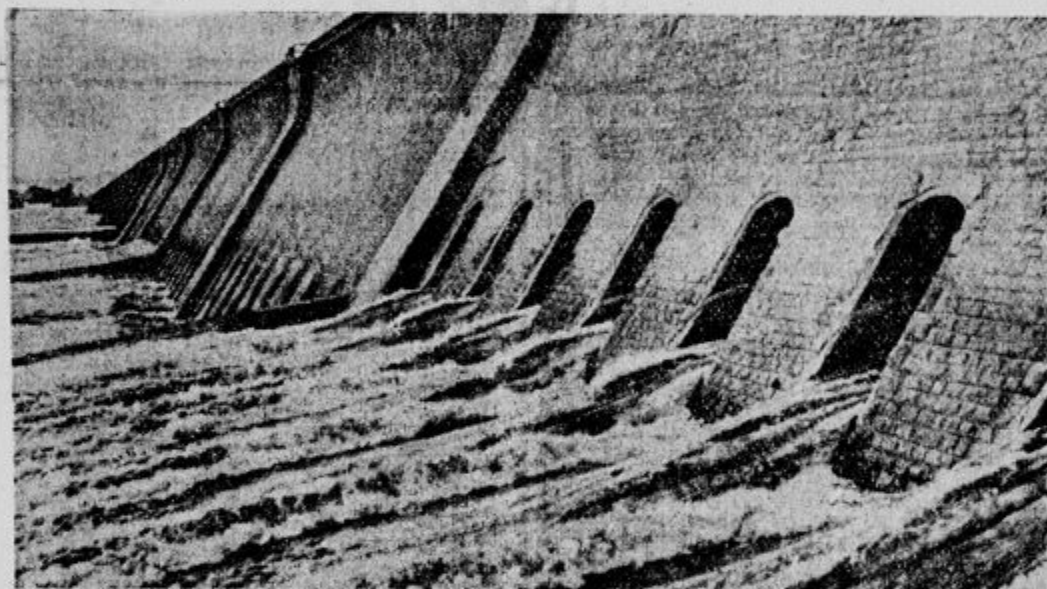
L. 1925. je prišlo do znane pogodbe med Anglijo in Italijo, v kateri Anglija sicer priznava italijanske interese tudi v zapadnem delu Abesinije, a se Italija obvezuje, da ne bo z ničemer ovirala prostega odtoka voda Modrega Nila in njegovih pritokov. Anglija pa dobi pravico, da zgradi na jezeru Tsana svoj jez. Toda abesinska vlada te pogodbe ni priznala in se je začela sama pogajati z neko ameriško »White Engineering Corporation«, da naj na račun Abesinije zgradi ta jez. V novembru 1919 so ameriški inženjerji začeli pripravljati dela v Addis Abebi, toda že v januarju jim je sledila v abesinsko prestolnico delegacija Sudana (Anglije), da načrt prepreči. Angležem se tudi to ni posrečilo. Koncesijo so ohranili Amerikanci in Angleži so poluradno izjavili, »da so veseli, da do zgradbe jez u sploh pride, čeravno bi bilo boljše,

če bi jez gradila angleška podjetja, ker bo koristil samo angleškemu interesu v Sudanu in v Egiptu.« Sudan in Egipt sta se obvezala, da bosta prispevala k stroškom. Toda delo se ni začelo. Angleži so zavirali denar. Ko je kmalu na to izbruhnila abesinsko-italijanska kriza, se je začel neguš kesati, da ni šel Angležem na roke in jim je začel sam ponujati Tsana jezero. Angleži pa so rekli, da imajo sedaj časa dovolj za čakanje. Končno je Egipt s privolitvijo Anglije eklenil z abesinsko vlado posebno pogodbo (dne 22. majnika 1935) za zgradbo tsanskega jez, na katero je pristal, da prispeva tri milijone egiptskih funtov. Dne 4. septembra 1935 pa je sledila pogodba med Egiptom in Sudanom, v kateri je določeno, da gradi jez Egipt na svoj račun in da bo Sudan tiste vode, ki jih bo od jez u potreboval, egiptovski vladi vsakoletno plačeval. S tem dejstvom so vsaki zanesljivi viri o pogajanjih in sporazumih glede tsanskega jez u izpraznili. Kar se je dogajalo pozneje, so samo domneve.

Zdi se, da je junija 1935, ko se je nahajal v Rimu angleški minister Eden, vprašanje jez u na jezeru Tsana sprožil, a naletel je na hladnega Muscolinija. Danes, ko je abesinska vojska razkrojljena, abesinski cesar pa na tem, da izgubi prestol, je spor za tsanski jez znova oživel. Na eni strani Italija ni pripravljena upoštevati angleških interesov, na drugi strani pa se Anglija sedaj resno boji, da bo prišlo namakanje bombažnih nasadov v Sudanu in v Egiptu v nevarnost. Pričakovati pa je, da bo abesinskemu porazu, s katerim bo tudi pogodba z ameriško gradbeno družbo razveljavljena, sledil sporazum med Italijo in Anglijo, v katerem bo slednja priznala Angležem vse bitne vodne pravice in se bo morda zadovoljila, da pride tsansko območje še pod znanjšano Abesinijo ali pa sploh preide pod angleško nadoblast. Mnenje je optimistično, a odgovarja krutim dejstvom dneva.

*
»Kam pa hitiš, prijatelj?«
»K živinozdravniku.«
»Kaj ne poveš? Saj nisi videti prav nič bolan.«

Jez pri Assuanu na Nilu.

Kulturni listek

Sodobna evropska upodabljajoča umetnost

Ali si človek zastavi vprašanje, kako izgleda danes v Evropi upodabljajoča umetnost, moramo pomisliti, da je od nas ven mogoče pisati o njej le na podlagi tiskanih podatkov in v prav majhni meri iz lastne izkušnje. Izmed sto in sto velikih umetniških prireditelj inozemstva ujame človek v lastni sredstvi letno komaj eno, dve in to se zgodi ponavadi vsako drugo leto in na vedno isti točki: v Benetkah. Kar vidi razen tega, je slučajnega pomena in kolikor sploh uspe priti do centrov umetniškega življenja; o onem pa, kar vidi s tujimi sredstvi, je najbolje sploh molčati.

Že od nekdaj je razstava v beneških vrtovih bolj zanimiva radi pregleda produkcije in radi velike množine del, kot radi zaključkov, ki jih nudi glede trenutne konstelacije in tendence mednarodnega umetniškega gledanja. K temu pridejo še posamezne specialne prireditve v njenem okvirju, ki pritežajo pozornost nase; predlanska je vsebovala veliko retrospektivno razstavo portreta v 19. stol., dalje kolektivne razstave E. Maneta, Cuna Amieta, Libera Andreotti in drugih. Razlogov je tedaj dovolj, da je beneška razstava bolj neki izhod za silo.

Italijanski oddelki na razstavi so v primeri z razširjenostjo italijanske umetnosti v Evropi navadno preobsežni. Toda to leto je bilo med njimi marsikaj zanimivega. n. pr. Felice Carena, Casorati in Andreotti. Dočim je Carena zvest slikarskim problemom, zanima Casorati slikani volumen. Andreotti s svojimi deli zastopa nekako renesanso italijanskega kiparstva iz najboljših tradicij quattrocenta in se njegovo delo lepo uvršča v nastajanje nove, prav izrazite kiparske umetnosti v Evropi. Povsod se opaža pomirjenje, odklon od povojnih struj. Futuristi in drugi zrakopisci (aeropittura) se od leta do leta bolj deklarirajo za umetnike fasetičnega pokreta.

V znamenju umiritve je etala tudi nagrada, ki jo je za najboljšo slikano delo na razstavi prejel

Dunoyer de Segonzac. De Segonzac, Francoz, ni nikdar pripadal radikalnim strujam in slikarstvu; njegovo gledanje, ki stremi za solidno sliko, danes ni bog ve kako različno od starejših del. V ostalem francoski paviljon ni bil posebno značilen, kajti poleg majhne lepe kolekcije Maneta sta prevladovala dva zmerne »modernista« iz časa impresionizma, Bonnard in Vuillard ter kolorist Friesz.

L. 1934 je moral vsakega zanimati nemški paviljon, ne morda radi visoke kvalitete vpisanih del, kolikor radi tega, kaj bo na razstavi videti. Nacionalno socialistična revolucija pomeni prevrat tudi v umetnosti in kdor skuša očrtati današnji položaj evropejske umetnosti, mora brez-pogojno upoštevati tendence, ki so v Nemčiji prišle na površje s Hitlerjem. Pod gesli povratka k zdravi ljudski umetnosti, ki mora biti nacionalna in po naziranju rasnih ideologov tudi »rasno čista«, se v Nemčiji danes mnogo diskutira vprašanje nacionalne umetnosti. Pretekla doba od prevrata do Hitlerja se umetnostno smatra kot propad, zabloda in »kulturni boljševizem«; pod ta klobuk spravljajo »najradikalnejši pokreti«, ki imajo danes tudi v umetnosti glavno besedo, skoro ves nemški ekspresionizem in tu niso izvezli niti mojstri kot Barlach, Nolde, Heckel itd., dasi so to predhodniki obnove moralnega, duhovnega in ljudskega življenja in med njimi gotovo veliki umetniki. Srd današnjega rodu pa ne velja nič manj za govorilnikom francoskega slikarstva, ki jih je bilo dovolj v visokem meščanstvu. Več revij in založb je kot reprezentant »liberalističnega umetniškega nazora« pod pritiskom revolucije izginilo s površja. Geografsko ni človek te spremembe lahko opisal tako, da se v »Rajhu« zopet skuša na prvo mesto postaviti München, rojstno mesto »pokreta« in nedvomno velika umetnostna metropola, na škodo Berlina, ki je imel svojo zlato dobo v letih 1920—1930.

V Benetkah 1934 so se ti dogodki že čutili; nemški oddelki je bil zelo skromen, »filtriran«, kar samo na sebi ni bilo slabo, a izostalo je po krivici več mojstrov. V ospredju sta bila Altherr, vizijonar vprav ruske sile, in Poetzelberger, slikar nekakega staronemškega formalnega občutja. Plastični oddelki ni dal ene predstave o bogastvu plastične tvorbe, ki danes zopet v »rajhu« cvete. Čistina plastične forme v slikarstvu pa notranji lastni izraz barve in linije brez naknadne simbo-

like — v tem smislu nekako se danes umetnost v Nemčiji zopet vrača v mirnejše struje in se pri tem pogosto neposredno naslanja na izvorni ljudskoumetnostni izraz.

V znamenju pravkar omenjenega povratka h koreninam narodnega ustvarjanja bi bilo z beneške razstave omeniti še one skupine, ki so prišle v svoje delo največ zahtevane nacionalne note. To bi bili Spanci, Belgijci, Poljaki, Ogrji in deloma Holandci. Po zatonu »internacionalnih« stilov prihajajo do veljave zopet posamezni nacionalni stili in to tembolj, čimbolj izrazita je substanca narodnega čutenja. Nemške revolucije v tem oziru ne smemo podcenjevati, ker je samo radikalen izraz renesanse, ki je objela tudi mnogo drugih narodnosti, vse nordijske, pa tudi slovanske. Na ta račun gre večje razumevanje, ki ga je bil deležen v inozemstvu Tone Kralj kot zastopnik nekakega nacionalnega slovanskega stila ali pa Meštrovič za Hrvate. Seveda je treba pri vseh takih odbojah upoštevati to, da gre zavedno mnogokje za forsirane oficijelne struje in okuse. Nepristranskega gledalca zanima mnogo bolj ono, kar neprisluslno daje izraza narodnemu in časovnemu čustvu in kar nekatere narodnosti med seboj veže. Tako je bilo na beneški razstavi poučno gledati, kako eorodni sta si ponekod belgijska umetnost in slikarstvo Toneta Kralja. Maksima Sedeja.

S temi opombami lahko zapustimo beneško razstavo. Zadoštuje, da opozorimo še enkrat na splošno pomirjenje v umetnostnem delu in na povrat k zemlji ter ljudstvu. Glede prvega so težki in naprežni boji s problemi formalnega in idejnega značaja, značilni za povojno dobo, pri kraju. Sedanjost ne pripada več problemu, temveč harmoničnemu izrazu. Upodabljanje absolutnega prostora s pomočjo abstraktnih in geometričnih likov se umika bolj personalnemu prostoru, problem čistega slikarstva in neprestani eksperimenti z barvnimi kombinacijami so pripravili tla novemu, čistšemu in polnejšemu koloritu. Umetnost pozna skoro vse zakonitosti in izrazne možnosti barve in nastajajo slike, ki so v slikarskem pogledu presenetljivo zrele. Stili, ki jih je povojna doba pripravila vse polno, se prilagodevajo predmetom, osebnostim, razpoloženjem, dobivajo polagoma svoj smisel, svojega nosilca. V abstraktno tvorbo prihaja mnogo življenja. Vsega tega ni razumeti kot zanikanje predhodnega. Oni mojstri, ki so šli skozi inferno analitičnih študij, in to so

povečini vsi še živeči veliki kubisti in ekspresionisti, ustvarjajo na pridobljenih epoznanjih; danes, v dobi zrelih let, so tudi dela zrela, toda to nič ne govori zoper epoho iskanja. Ali je bilo v Rembrandtovih časih drugače?

Na splošno se opaža vedno jačja »konjunktura« za kiparstvo. Z izjemo nekaterih prav velikih iz povojne dobe je ta stroka v eri kubizma kaj slabo odrezala, kar ni nič čudnega, saj je ves formalizem govoril zoper idejo tvarnosti, ki jo plastika predstavlja. V njej ni vselej glavni kanon, temveč smov, ilo, če govorimo z aspekta današnjega dne. Polnejše čutenje dovaja danes nove krvi in hranivo umetnosti, to se vidi povsod.

Mladina danes splošno pričanja v nekoliko mirnejših strujah, takorekoč s moškimi spoznanji predhodnikov. Utrojenost radi boja s formo in dotopnost za intimno doživljanje i pri umetniku i pri gledalcu pa privablja na plan tudi garde ne-umetnikov, ki ventilira za svoje dopadljivo blago prav sedaj odlično konjunkturo. Človeški okus se ob tem lahko zmede, ker nekoliko se vse zbije in kritika ni v zadnji vrsti med to zbijajočo se družbo. Če stoji stvari tako, je potem takem zlasti skrb resničnega in zavednega umetništva, da štiti svoje interese ko štiti kupca pred polblagom in ga opozarja nase. Zahteva ure je na visku stoječa stanovska organizacija, temelječa na disciplini in zavesti odgovornosti pri vsakem poedincu.

V Evropi, kjer je usoda umetnosti od nekdaj globoko občuten problem, je prišlo v zadnjih letih nekako podzavestno do mnogih prireditelj, ki naj bi pojasnile bistvo in poslanstvo umetnosti, predvsem v Franciji in Nemčiji, ki sta še vedno oba glavna organa, ki od njunega medsebojnega razmerja zavisi marsikatera stvar. Dočim se narod onstran Rena sprašuje o bistvu in poslanstvu umetnosti sploh, se oni tostran Rena sprašuje o počelu in načelu nacionalnega v umetnosti. Odgovora bosta tako, kot sta bila že mnogokrat v zgodovini: francoski odgovor bo vseboval vse ono, po čemer so vse nacionalne umetnosti tudi umetnosti; nemški odgovor pa vse ono, po čemer sploh ni umetnosti, če ni nacionalna. Ta vprašanja so bila sicer že nešteto krat postavljena in rešena, toda najbrž vse to še ne zadoštuje, ker čemu bi jih sicer čas vedno znova rinil na površje?

R. Ložar.

MLADI SLOVENE

Pomlad

Pomlad
prišla je svatovat
in s sabo je prinesla
sto košev dobre volje.
Kdor truden je, bolan,
naj brž nastavi dlan:
nasula mu bo sonca
in zdravja za dva lonca,
da bo kot Krez bogat.
A kdor je živ in mlad,
veselo naj zavriska
in na lepši zapiska
najlepšo pesem si,
ki v arcu mu kipi:
o sreči domovine
brez solz in bolečine...

Čudovita vožnja z avtomobilom V preteklost nazaj...

Oče me je poklical:
»Pridi, se bova peljala z novim avtomobilom
na sprehod!«

Šla sva na dvorišče, kjer je stal avtomobil, ki
ga je zgradil moj oče. Bil je videti kot dirkalni
voz za najbolj divje avtomobilske dirke. Ko sem si
ga ogledal od blizu, sem pa opazil, da so sedeži
obrnjeni nazaj. Bencinski motor je bil na zadnji
plati avtomobila. Tam, kjer bi moral biti hladilnik,
ga ni bilo, ampak je bil čisto drugje.

Z očetom sva sedla v udobna usnjena sedeža
in si nataknila avtomobilske čepice.
»Pozor!« mi je zaklical oče. »Vožnja se začne!«
Potegnili je za ročico. Slišal sem tiho bren-
čanje in niti opazil nisem, da se že voziva. In
vendar sem čutil, kakor da bi se avtomobil pre-
maknil in neslišno drčal dalje. Pred seboj sem
videl modrikast soj. Podoben je bil modremu pla-
menu gorečega lesa, če sije vanj sonce.

Tedaj se je oče nagnil k meni in dejal:
»Voziva se s časodrečem. Z nezasišano hi-
trostjo se vračva nazaj v preteklo čase.«

Ni še tega do kraja povedal, ko sem v me-
glenem soju pred seboj opazil nekaj nenavadnega.
Ogenj je krvavo zažarel in zažgelo je, kakor bi
se svet podiral. Videl sem, kako so ljudje kakor
blazni drveli dalje, kričali, streljali in padali. Ve-
like ladje so se ob grozovitih hrušču in grmenju
topov potapljale. Letala so krožila nad zemljo in
puščala za seboj umazano meglo. Tedaj je v zraku
presunljivo zažvižgalo in nedaleč od nju je tre-
ščila na zemljo velikanska granata. Zemlja in dim
sta naju povsem zasula.

Boječ sem se stisnil k očetu.
»Ne boj se,« me je tolažil, »to, kar zdaj vidiš
in doživljaš, je svetovna vojna.«

Pritisnil je na vzvod in brenčanje je postalo
glasnejše. Kazalec na avtomobilski uri se je pričel
tresti in se je pomaknil navzgor.
»Zdaj voziva desetkrat hitreje kot prej,« sem
slišal očetov glas.

Iz megle pred nama so se spet prikazale nove
postave: visoki ljudje na belih konjih. Okoli ra-
men so se jim vili beli plašči. V rokah so nosili
dolge sulice in ščite z znamenjem križa v sredi.

Oče se je pripognil in pogledal na časomer, ki
je bil pritrjen na avtomobilu. Orbnil se je k meni
in mi razložil:

»V letu 1997 sva. To, kar vidiš, so križarji, ki
gredo v boj proti turškemu polmeseču, da osvob-
dijo sveto deželo.«

Zopet je pritisnil na vzvod in bele zastave so
se izgubile v megli. Dolgo nisem ničesar videl.
Tedaj se je megle razdelila in pred seboj sem za-
gledal veliko ravnino. Izgledala je kot ogromno
dirkališče. In res! Pridrveli so vozovi na dveh ko-
lesih, v katere so bili vpreženi štirje konji. Okoli
dirkališča je sedelo na tisoče ljudi, oblečeni v sve-
tle platnene obleke.

Oče je prebral številko, ki jo je kazal ča-
somer:

»60 let pred Kristusovim rojstvom v Rimu.
Pravkar gleda dirkalne tekme v velikem cirkusu.«
Toda avtomobil je že zdrvel z neznanosko brzino
naprej. Pred menoj spet samo modrikasti soj
in nič drugega. Brenčanje se je spremenilo v oglu-
šujoč ropot. Zrak je kar žvižgal okoli ušes, tako
hitro sva vozila. Šele tedaj sem opazil, da drviva
z grozovito hitrostjo nazaj, zmeraj hitreje nazaj.

Mraz je postajal vse hujši in hujši. Tako me
je zeblo, da so mi vsi udji otrpnili. Še ganiti se
nisem mogel. Iz megle so se pokazala snežna po-
lja, ki so se razprostirala v dalj in šir, kakor daleč
je neso oko. Zagledal sem velikanske postave, ki
so nosile v rokah kakor drevo debele kije. Bili so
praljudje, ki so živeli v ledeni dobi.

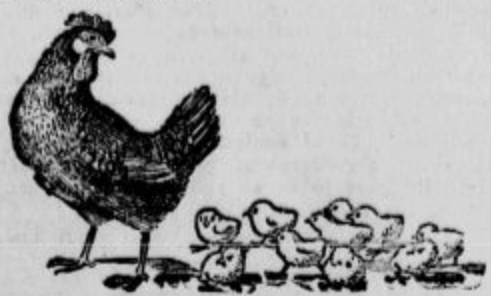
Nenadoma se je pred menoj stemnilo. Velika
črna kopa se je premikala proti nama. Kmalu sem
lahko ločil posamezne dele te temne kopice. Lah-
ko si misliti, kako grozno sem se prestrašil, ko
sem spoznal, da so pošastno velike živali. Podobne
so bile slonom, samo da so bile desetkrat, dvaj-
setkrat večje.

Midva pa sva jim z nevzdržno brzino drvela
nasproti. Opazil sem, da skuša oče avtomobil za-
vreti. Bil je vedno bolj razburjen. Zaman je po-
kušal, da bi avtomobil zaobrnil. Zavore so odpo-
vedale.

Zmerom bliže in bliže je prihajala ogromna
čreda strahovitih pošast. Prišel sem od brezum-
nega strahu in groze kričati, kričati...

Strašen pok! Odnekod je priletel na mojo ubo-
go glavo močan udarec. Mislim sem, da sem
mrtev. Poskusil sem čisto narahlo odpreti oči in
tedaj sem videl — da ležim poleg postelje na tleh!

Tako se je končala moja čudovita vožnja v
očetovem avtomobilu!

M. Kunčič:

Čudodelno krepelce

Luthovna igra v sedmih slikah

(Dalje.)

Sv. Peter: Kakšna milostiva gospa? Pred
Bogom ni nobenega gospoda in nobene gospe,
pred Bogom so enaki vsi: carji in berači.

Zena (razočarano): A tako... (Okretno glavo
in polglasno zamrmra.) To pa ni prav. (Glasno.)
No, jaz sem tukaj — vrtnarjeva žena!

Sv. Peter (odpre lino in pokuka ven. Z
vidno nejevoljo): Bog se te usmili, žena — kaj pa
je tebe spet prineslo?

Zena (samozavestno, skorajda zapovedoval-
no): Sveti Peter, velika krivica se nama godi. Ni-
kakor ni prav, da zvonovi slovesno zvonijo, kadar
se pripelje v cerkev škof, kadar se pripeljeva mi-
dva, pa molčijo. Daj, ukazaj cerkovniku, naj tudi
nama na čast zvonil!

Sv. Peter (z glasom, ki nič drugega ne obe-
ta): Ukazal mu ne bom, ampak nekaj drugega ti
bom dal. Počakaj! (Zapre lino in izginje.)

Petje angelških zborov utihne.

2. prizor.

Vrtnarjeva žena.

Zena: No, zdaj sem pa res radovedna, kaj
mi bo dal.

Bela luč ugasne. Pozorišče zablišči v rdeči
svetlobi. Nebeška vrata se odpro in skoz njih
blestijo nebesa v vsem sijaju. Viden je zbor ange-
lov, ki pa molčijo. Samo nebeške trobente čudno
turobno pojo.

Sv. Peter (stopi na prag in izroči vrtnar-
jevi ženi krepelce, podobno zvonovemu kemblju.
Govori z zamolklim glasom): Če v nedeljo (uda-
rec ob boben: bum!), ko se odpeljeta k maši (uda-
rec ob boben: bum!), zvonovi spet ne bodo zvo-
nili vama na čast (udarec ob boben: bum!), vze-
mita to krepelce in mu ukažite: »Krepelce, udaril!
(Trikrat zaporedoma udarec ob boben: bum! bum!
bum!) Kaj se bo potem zgodilo, bosta videla!
(Glasovi bobnov se zgostijo in rastejo v grozeč
trušč. Vmes od časa do časa svaričen glas nebe-
ške trobente. Sv. Peter zapre nebeška vrata in
izginje.)

Zena (v čudni tesnobi zakriči): Joj, danes
je pa v nebesih sodni dan. Kako to bobni! Hitro
nazaj na zemljo! (Se spusti po storžu navzdol.)

Zastor med rastjo bobnanjem in trobenta-
njem hitro pade.

SEDMA SLIKA.

Gospodica jedilnica v palači. Vse se neokusno
in brez pravega reda leskeče v svili, srebru in
zlato. Sredi sobe dolga miza s stoli. Na mizi krož-
niki in skledice z raznimi jedmi ter steklenica vina.
V levem kotu lesen podstavek, na katerem leži
radio-aparat.

1. prizor.

Lakaj sam.

Lakaj (stopi v sobi pri odprtih vratih, se
globoko priklanja in jecja): Kla-klanjam se, mi-
milostiva go-gos-po-poda, kla-klanjam se! (Ostane
nekaj časa globoko priklonen. Ker pa nihče ne
vstopi, dvigne glavo in se razjezi.) Le-lej hu-
hudimana, sem mislil, da že gre-gredo. Da bi jih
ko-koklja, kje pa so? Ho-ho, bom pa medtem še
eno to-torto pouzmal. (Stopi k mizi in začne jesti
torto, obrnjen s hrbtom proti vratom.) Ha-ham,
ali je do-dobra!

2. prizor.

Prejšnji. Vrtnar. Zena. Župan.

Vrtnar (vstopi prvi): Lakaj! Ali se tako
sprejema odlične goste? Kje si se pa manire
učil, a?

Župan (in vrtnarjeva žena (prideta za
njim. Župan ostane pri vratih.)

Lakaj (se prestrašeno obrne in zagolta s
polnimi usti): Je-jehata! (Se mu zaleti. Začne ka-
šljati, vmes pa se neprestano klanja.)

Zena (mogočno): Vidiš ga, kajona! Torto je
požrl, pa se mu je zaletelo. Požeruh, prav ti jel
(Stopi k njemu in ga začne tolči po hrbtu.)

Lakaj (ko ga neha dobiti): Hva-hvala, mi-
milostiva go-gos-pal Zda-zdaj je pa že do-dobro.
Vrtnar (ogorčeno): Takšen skandal! In pred
tako uglednim gostom! Še enkrat naj se kaj ta-
kega pripeti, mrha nerodna, pa ti odpovem službo.
Marš ven!

Lakaj (odhaja in se neprestano klanja): Kla-
klanjam se! Kla-klanjam se! (Se zaleti s hrbtom
v župana, ki še vedno stoji pri vratih.)

Župan (se prime za trebuh in zavjaka): Ajsa!
Kmalu bi mi trebuh počil. Neroda, kje imaš pa oči?

Lakaj (zmeden): Za-zadaj gotovo ne, go-
gospod župan! Kla-klanjam se! (Odide.)

3. prizor.

Vrtnar. Zena. Župan.

Vrtnar: Gospod župan, jako mi je nepri-
jetno, ampak saj ste videli: nisem jaz kriv. Uf,
ta štor lakajski!

Župan (dobrohotno): Nič hudega, gospod
Bobek, nič hudega. Pustimo to. (Se ozira okoli
sebe.) Lepo imate urejeno svojo palačo, prav lepo.
(Zagleda radio-aparat in ga pokaže z roko.) In
radio-aparat imate tudi, kakor vidim. (Z občudo-
vanjem.) Kolosalno!

Vrtnar (se trudi, da bi govoril, kakor go-
vorijo olikani ljudje): Se kaj vidi, gospod župan,
da ste olikan in učen mož. Besede »klobasalo«
kakšen zarobilen hribovec eploh ne zna pravilno
izgovarjati.

Zena: Gola resnica! Jako, prejako nas ve-
seli, gospod župan, da vam ugaja pri nas. Zdaj pa
kar za mizo! Malo pohane piške pred kosilom
vam ne bo škodovalo.

Pot do taborišča

Rešitev velikonočne uganke

Uganke v velikonočnem »Mladem Slovincu«
je menda zmešala glavice prav vsem, kajti takšne-
ga števila rešitev Kotičkov strček še ne pomni.
Do petka dopoldne, ko je »Mladega Slovincu« za
to nedeljo zaključil, je prejel

čez 600 pravih rešitev

iz najrazličnejših krajev Jugoslavije. Kar malo se
mu je storilo pri srcu, ko je pomislil, koliko reše-
valcev bo tokrat ostalo praznih rok! Za 600 pra-
vilnih rešitev je 5 nagrad pač zelo, zelo malo, pa
se ne da nič pomagati. Razpisanih jih je bilo toliko
in besede dana — mož velja!

Zrebanje teh petih nagradencev se je vršilo na
vso moč svečano, ob ropotanju bobnov, vihanju

Vrtnar (jo narahlo pokara): I, kako pa go-
voris, gospa žena? Mi, fini in olikani ljudje pra-
vimo »ocvrta« piška, ne »pohana«.

Zena (v zadregi): Imaš prav, gospod mož.
Veste, saj se mi je samo zareklo, gospod župan.
Drugače vedno pravim »ocvrta«, ne »pohana«.

Župan (ljubeznivo): Ampak prosim vas, mi-
lostiva! Ni vredno besedice. Naše mesto si šteje
v čast, da ima tako fino damo v svoji eredi.

Zena: Zelo ste kulantni, gospod župan. To-
rej prosim, vzemite si prostor in si odrežite naj-
lepši kos.

Župan: Preljubeznivi ste, milostiva. Vaše
povabilo mi je ukaz. (Sede za mizo.) Ocvrte piške
jaz silno ljubim.

Vrtnar (ploekne v dlani in zakliče): Lakaj!
Hej, hoi, lakajaj! (Jezno, ker lakaj takoj ne pri-
de.) Gromeka strela, kje pa spet tiči ta lenoba?!

Takoj jutri mu odpovem službo.

4. prizor.

Prejšnji. Lakaj.

Lakaj (prisopiha): Že-želite, mi-milostivi go-
gospod...?

Vrtnar (ga prekine): Hitro navij radio-
aparat, da bo imel gospod župan med jedjo tudi
umetniški užitek. Čez par minut se radio-program
začne.

Lakaj (se prikloni): Ka-kakor želite, mi-mi-
mi... (ne more besede izreči, pa zamahne z roko,
gre molče k radio-aparatu in ga odpre, da se v
njem posveti luč.)

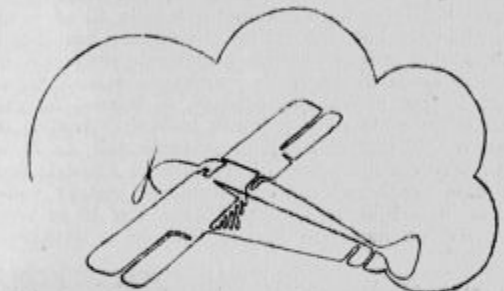
Zasliši se glas radio-kukavice: Ku-ku, ku-
ku... Kuka ves čas, tudi medtem, ko govorijo,
dokler se radio-program ne začne.

(Dalje prih.)

Za mlade risarje

Risbe z eno potezo

Danes objavljamo spet dve risbi z eno potezo.
Obe sta zelo spretno narejeni. Mladi risarji vso
našo pohvalo.

Prvo risbo, ki predstavlja aeroplan, je čudo-
vito natančno napravila Nada Čadež, dijakinja
v Ljubljani.

Drugo risbo, ki predstavlja bradatega škrapa,
ko lovi z mrežo za metulje — Kotičkovega strčka,
pa je srčkanu napravila Mila Bednar, dija-
kinja kl. gimnazije v Ljubljani. Zraven pa je zlo-
žila tudi pesem, ki ponazoruje risbo:

Tale naš Kotičkov strček
vam je pravi tiček.
Poslušajte me sedaj,
kaj se zadnjič mu je pripetilo —
in kar mlo se vam bo storilo!
Ko po Rožniku je promeniral,
pisma naša vmes prebiral
in pripravljaj jih za bridki koš,
se prikaže — hopla! majhen mož.
Z mrežo brž po njem zamahne,
strček pa proseče dahne:
»Pusti, pusti me živeti,
radi pisemc mi ne daj še umreti!«
»Če obljubiš, da ne boš več v koš
pisemc metal?« reče mali mož.
»Dobro!« možko mu obljubi strček.
Zdaj začno se zlati časi za kotiček.

Najboljši odgovor

Francšek se je hvalil, da je ta dan učitelju v
šoli znal najboljši odgovoriti.

»Kaj pa te je vprašal?« je bila radovedna
mama.

»Vprašal me je, koliko nog ima jelen, in jaz
sem mu odgovoril: tri.«

»O, ti priroda,« se je razjezila mama »jelen
ima vendar štiri noge.«

»Že, že, ampak drugi učenci so pa vsi trdili,
da ima samo dve,« se je odrezal Francšek.

STRIČKOV KOTIČEK

Dragi striček! — Jaz sem še majhen fant. In
do sedaj si nisem upal pisati tako strogemu go-
spodu, kot si Ti.

Vedno berem Tvoj kotiček v »Slovincu« in
moja dobra mamica mi pravi, da ga moram brati,
če hočem postati dober učenec.

Pošiljam Ti tudi uganko, s katero sem se tru-
dil vse praznike.

Te lepo pozdravlja — Slavko Mrežar,
učenec III. razr. osn. šole v Št. Vidu nad Ljub-
ljano.

Dragi Slavko! — Kdo Ti je pa rekel, da sem
strog gospod? Če bi bili vsi tako strogi, kot sem
jaz, potlej bi imeli otroci že na tej zemlji raj.
Nobenemu se ne bi bilo treba bati da bi mu raz-
kačena roka navila uro ali ga potipala za »ta
sladke«... In tudi zadnja plat vaših hlač potlej
ne bi tolikanj trpela, kot trpi zdaj — Bog se je
usmili!

Seveda pa s tem nočem reči, da bi potem
lahko počenjali, kar bi se jim zljubilo. Kaj šel
Z grenkobo leskove sibe bi jim bilo res prizane-
šeno in tudi usesa bi imeli zavarovana pred hu-
dimi prijemi; namesto tega pa bi morali pač oku-
siti kaj drugega, sicer ne tako skelečega, a kdo ve
kaj prijetnega tudi ne. Saj je še drugih vseh okajih
kazni na pretekli! V naglici, s katero Ti odgovar-
jam, se sicer ne morem spomniti nobene takšne
kazni, pri kateri ne bi bilo treba uporabljati rok,
pa se bom že spomnil, katere in jo drugi nap-
isal, če Bog da!

Pa čeprav nisem strog in se Ti potem takem
ni treba bati, da bi zarobitil nad Teboj, Ti ven-
darle ne morem svetovati drugega kot to: Bodi
priden in ne delaj mami prehudih skrb in sivih
las, če hočeš, da ostaneta dobra prijatelja! Če pa
bodo te moje besede šle pri enem usesu notri in
pri drugem ven, z najim prijateljstvom seveda
ne bo nič. — Vidiš, to je že ena izmed tistih red-
kih kazni, ki jih zgornj omenjam. Usesa in zadnja
plat Tvojih hlač Te po tej kazni sicer ne bo bolela,
zato pa Te bo nemara vsaj malo bolelo — srec.
Lepo pozdravljeni! — Kotičkov strček.

Mlada njiva

Kraljica maja

K Tebi moja misel plove
topla kot pomladni dih,
kadar dahne čez vrtove
po gredicah pisanih.

Ti si zgodnja nam danica,
si noči nam zvezdne kras,
v temi potniku vodnica,
ko v samotni mre mu glas.

Stezo varno in najbližjo
kažeš potniku domov.
spev Te moj časti ponižaj:
Ti si zemlje blagoslov.

Ti si zvezda jasna, mila,
najkrajše izmed zvezd.
O, da vedno bi svetila
na temote naših cest!

Marija Brenčič, Podlipa, p. Vrhnika pri
Ljubljani.

Listnica Kotičkovega Strčka

A. B., dijak v Ljubljani: Poslane pesmi sem
prejel. Na vseh sem opazil znake hude, skorajda
neozdravljive bolezni: pomanjkanje izvirnosti. Ne-
katere imajo svoje roke in noge, na vrat pa si jim
nataknil — tujo glavo. Saj razumeš, ne? Niti
ene ni med njimi, s katero bi se lahko pobahal,
da je zrastle od korenine do vrha na tvojem zelni-
ku. Kakor čarodej si trgal posamezne dele iz Gre-
gorčičevega in Župančičevega pesniškega vrta ter
jih brez pravega reda zlagal skupaj. Zato ni čudno,
da so tako strašno razmrvarjene in podobne ne-
stvom brez duše in srca. Pesnikom, ki na ta
način zlagajo pesmi, pravimo z drugimi besedami
»plonkarji« ali »plagijatorji«. Za vzgled, kako ne-
kateri takšni »pesniki« svoje pesmi izdelujejo, naj
navedem en sam primer.

V IV. številki letošnjega »Našega roda«
je bila objavljena moja pesem »SOSOLCA«, ki se
glasi:

Skupaj ko tujca sediva
v klopi in čas beži.
Trd je in hladen ko kamen
molk, ki med nama leži.

Suknjo zakrpano nosim,
suh je moj kruh in grenak.
Berem prezir iz oči mu:
nisem mu, nisem enak.

Včasih le milostno skloni
k meni se kakor čez most
in mi privošči besedo —
drobno, oglodano kost.

Potlej spet tiho sediva
v klopi in čas beži.
Vsek dan je težji, hladnejši
molk, ki med nama leži.

Do tu bi bilo vse v redu. Danes pa sem na
nemalo presenečenje bral v zadnji številki meseč-
nika »Grude« pesem z naslovom »BRATA«, pod
katere je podpisal neki J. Z. Te pesmi se na
prvi pogled pozna, da ni izvirna. Najbolj me
motiv in posamezne dele moje v »Našem rodu«
objavljene pesmi tebi nič meni nič presadil na
koroska tla in — rokus, pokus! — napravil iz njih
»novo« pesem. Primerjaj obe pesmi med seboj in
tako bi videl, da sta si močno v »zlahtit! Takale
je ta pesem:

Na vsaj kot tujca ži-iva
in dolgo med nama leži
prepad, vse globlje, temnejši
kot mrzle so zimske noči.

Kadar kdaj brata zaprosim:
— Bodi mi, bodi enak! —
berem na ustnih odgovor:
— Nisem slovenski čudak! —

Edino tretjo kritiko je vrli pesnik zakrožil ne-
koliko po svoje. Vse drugo je posnel po moji
pesmi. Tako se izvirne pesmi pač ne zlagajo!

Te besede sem napisal samo kot nauk Tebi in
vsem drugim, ki bi radi postali slavni pesniki, pa
nimajo v sebi prav nič pesniškega daru. Pesem
mora priveriti iz človeka spontano, naravnost iz
srca — včasih kot grenka solza, včasih kot zvonec
smeh. Pesem pa, ki ji že pri rojstvu kumujejo
drugi, je kakor mrtrvojen otroček ali s pavljin
perjem našopirjena sraka. Pa nočem s tem reči,
da tudi Ti nimaj v sebi nobene pesniške žilice.
Najprej se skušaj otrestiti tujih vplivov, nemara se
Ti pa le posreči apeniti kaj res pristranskega in iz-
virnega. — Tako. Prosil si me — in jaz sem Ti
odgovoril po pravici in resnici. Ali si zdaj za-
dovoljen?

Naš domači zdravnik

G. K., B. Čir na želodcu ali dvanaestniku se mi dozdeva vaša bolezen, ki vas nadleguje že drugo leto čedalje huje, navzlic prehrani po zdravniških navodilih. Z domačimi zdravili se takšna zastara bolezen ne da zanesljivo odpraviti. Pojdite v kakšno večjo bolnišnico, ki ima poseben oddelek za notranje bolezni, tam se ugotovi dejanska bolezen in določi uspešno zdravljenje. Menda opravite še brez noža, a ne odlašajte dalje z nesmiselnim poskušanjem!

A. K., V. Potenje v glavico je pri polletnem dojenčku znak angleške bolezni (rahite), a ne vselej. Ali ima vaš otrok angleško bolezen ali ne, ne morem presojati na daljavo. Če ni bolezni ugotovljena, ne dajajte mu nikakršnih zdravil v preprečevalne namene, zadošča primerno izbrana hrana, bivanje otroka na zraku in prav previdno solnčenje.

Ista. Gnojne pike, ki trajajo po štiri dni in se ponavljajo, so bržkone v zvezi s kakšno motnjo v prebavi oz. presnovi. Izločite iz otroške prehrane vse, kar je živalskega izvora, tudi jajca, izvemski mleko. Poskusite dajati otroku krušni (pekovski) kvas, za lešnik velik kosček, dobro razmešan s mlečnim mlekom, na dan tri do štiri tedne.

M. G., R. »Morska bolezen«, prav za prav samo slabost brez bruhanja pri vožnji v zaprtih avtobusih? Vi domnevate, da vam škoduje zopni duh bencina. Meni se dogaja isto v novo lakiranih železnih vozovih ali v prostorih, preslikanih z oljnat barvo. Jaz si v takih primerih pomagam za silo s kajenjem. Ker je v avtobusih prepovedano, poskusite z žvečnimi gumi ali metovimi sladkorki ali kapljicami metovega in špajkovega (valeriana officinalis) cveta. Želodec se najmanj oglašča, kadar ni prepoln in ne preprežen.

J. L., R. Vnetje oči se kaj rado pridruži vnetju nosne sluznice (nahodu) te ali one vrste. Navadno zadošča večkratno umivanje s toplim kamiličnim čajem, ki se mu doda še borova kislina (žlička tega prahu na čašo čaja), v hujših primerih pomagajo obkladki z isto tekočino, časih treba še lekarniških kapljic na zdravnikov predpis.

M. D., K. Močno potenje nog se omejuje s pogostnim, vsakodnevnim kopanjem in menjavanjem nogavic, lahko, zračno obutvijo, dobro služijo tudi slamnati ali koreninasti vložki v njih. Če to ne zadošča, treba noge posipati s salicilnim smukcem ali jih otirati s salicilnim cvetom. Močnejša sredstva so odveč, nevarno je popolnoma zatreti vsako potenje.

Isti. O ogrčih na obrazu in sončnih pegah je bilo že letos pisano. Ali zahajate v našo šolo šele zadnji čas?

L. V., N. Izredna razburljivost, nagla utrudljivost, plašljivost, strašne sanje s tresenjem in vidno huišanje so zadeve, ki jih ne moreva odpraviti na razdaljo. Nujna je zdravniška preiskava, če niso vse te živčne motnje povsem drugačne narave. Na misel mi prihaja Bazedova bolezen, ki je v zvezi s povečanjem in premočnim delovanjem žleznice ali predšpajne (povečani pravimo golša) in povzroča vse tisto, kar vas nadleguje. Ugotoviti treba tudi, če vas poklicno delo ne izčrpuje preveč, če vas ne gloye kak neviščen dogodek. Po vzroku se ravna zdravljenje bolezni, vzroka mi ne sporočate, ker se ga morda ne zavedate.

V. B., Lj. Trganje v križu se da odganjati z ogrevanjem (priprostom ali umetnim), obsevanjem (naravnim ali umetnim sončenjem), mazanjem, trenjem in — potrpljenjem. Jaz se največkrat poslužim zadnjega pripomočka, ki je uspešno in poceni.

Kmetijski nasveti

Gnojenje krompirja. Na njivo, ki je bila lani gnojena s hlevskim gnojem in zasajena na eni polovici s krompirjem, na drugi pa s peso in zeljem, mislim letos eaditi krompir. Ker nimam hlevskega gnojla, prosim pojasniti, s kakšnim umetnim gnojem naj gnojim in koliko na en hektar. T. T. — S. p. K. — Ako hočete imeti prilično dober pridelek krompirja brez gnojenja s hlevskim gnojem, potrosite na 1 ha vsaj 600 kg gnojila nitro, fosfat I. Boljše bi pa bilo, na oni polovici, ki je bila že lani posejana s krompirjem, sejati kako drugo rastlino.

Setev lucerne. Pred lanskim sem posejal lucerno, ki jo je ščitil ječmen. Ko sem odšel ječmen, je bila lucerna zelo redka. Kmalu so jo prerastle druge rastline, lucerne je bilo vedno manj. Zato sem jo lani spomlad preoral in v preoralno njivo posadil peso. Letos posejem zopet lucerno. Koliko semen je potrebno na oraj? Katerih in koliko umetnih gnojil je treba? Ali moram gnojiti tudi s hlevskim gnojem? G. F. — D. — Za pridelovanje lucerne je potrebna globoka zemlja. Dobro je, če sega humozna plast zemlje poldrugi meter do dva metra globoko. Med to plastjo ne sme biti nikakoli neprodorna zemeljska plast, ker požene lucerna svoje korenine zelo globoko. Zemlja mora biti zelo apnena, ker je apno za uspevanje lucerne nujno potrebno. Zaščitno rastlino (ječmen ali oves) morate prav redko posejati, ker se pod pregosto zaščitno rastlino lucerna zaduši in pozneje zapleva. Zaščitno rastlino pokosite se zeleno; to storite zlasti tedaj, ako je pregošta in bi utegnla škodovati raščim lucerni ali jo celo zadušiti. Ako ni v zemlji apna, potem hitro potrosite na oraj 500 kg apna. Od umetnih gnojil je potrebno na oraj 250 kg Tomaževce zlinde in 140 kg 40% kalijve soli. Za posevce enega orala njevske zemlje je potrebno okrog 20 kg lucernovega semena. S hlevskim gnojem ali gnojilom pa ne gnojite prav nič, ker oba posepešujeta le raščo trav. — Lucerna spada med one rastline, ki same nabirajo dušik in zato ne potrebujejo dušičnih gnojil.

Pravilno vlaganje jajec. Kako naj vlagam jajca? Ali naj bo jajce v posodi s špičastim delom obrnjeno navzgor ali navzdol? F. G. — V. — Kakor skušnje učijo, je vseeno, ali so jajca v posodi za konzerviranje obrnjena z oštastim (špičastim) ali s topim delom navzdol. Najvažnejše, kar je treba upoštevati pri konzerviranju jajec, je pa sledeče: 1. Posoda za vlaganje jajec mora biti snažna in brezhibna. 2. Jajca morajo biti sveža in snažna; jajčna lupina ne sme biti nikjer pokvarjena (počena). 3. Način konzerviranja jajec je treba pravilno in točno izvesti.

Jajca s presvetlim rumenjakom. Kokoši hranim z žitom, krompirjem in s mesnimi ostanki. Kokoši se dovolj dobro nesejo, le jajčji rumenjak je preveč svetel. Zakaj? F. G. — V. — Primesajte krmi vselej tudi droben senen drobir in pušajte kokoši čim več v tekališče, kjer raste trava, ali pa ven na prosto, kjer se lahko obilo pasejo. Trava proizvaja jajca s temnim rumenjakom. Čim bolj se kokoši lahko pasejo, tem lepša jajca nesejo.

Gnojenje travnikov z gnojilom. Ob katerem času je gnojenje travnikov z gnojilom najbolj uspešno. J. K. — H. p. K. — Na travnikih deluje gnojilna pač najbolje spomladi ter v maju in juniju takoj po prvi košnji; na travnikih, ki dajo

I. Č., H. Obilno alinjenje zavoljo bolne dlesni (vi pravite kakor pri nas »zobna«) ni nič čudno. Če vam ne pomaga spiranje ust in krtačenje dlesni in preostalih zob s kaduljevim (žajbljevim) čajem, ki mu dodajate na čašo po eno žličko domačega žganja, napotite se k zdravniku, ki vam zapiše kaj močnejšega, najbrž kak lekarniški cvet. Je pa slinjenje časih znak kakšne živčne bolezni, in takšno se zdravi oz. omiljuje na druge načine.

M. B., P. Grba na hrbtu pod lopatico ni izraz skrivljene hrbtenice, ampak kakšna druga tvorba. Če nimate šolskega zdravnika, pojdite, da vas pregledajo v bolnišnici in vam povedo, kako se da nakaza odpraviti. V vsaki bolnišnici je ambulanca za brezplačno zdravljenje nepremožnih bolnikov.

M. P., G. Tvoravost, ki traja že nad eno leto in povzroča huišanje in splošno hiranje, je vse-kakor resna zadeva. Ugotoviti treba, če ne tiči za njo kakšna splošna bolezen, n. pr. sladkorna ali katere druga. Če ni nič takšnega, potem naj bolnik živi zgolj ob rastlinski hrani, kot zdravilo mu priporočijo za šest tednov krušni kvas, za en debel oreh na dan, zamešan s mlečnim mlekom, za nadaljnjih šest tednov pa dunajski fiakrski prašek, po dva ali tri ščepce na dan. Tvoravo kožo naj si umiva s toplo raztopino rdečega kalija in otira s salicilnim cvetom.

I. V., B. Blaznega človeka imeti v družini je zares velik križ. Potrpiti je njim, kar se le da, če opravlja svoje delo kolikor toliko zadovoljivo; ne pričakajte se z njim zavoljo krivičnih očitkov, ravnanje z njim prizanesljivo, a pazite nanj vedno, da se ne pripeti kakšna nesreča njemu ali drugim, ker blazniki so nepreračunljivi. Če bolnik noče k zdravniku, naj si pride zdravnik ogledat bolnika na dom. Če je družinski življenje neznošno, pojdite v posvete k okrajnemu sodniku, morda on odredi, da se uradno ugotovi duševno stanje bolnika in njegova nadaljnja oskrba. Tako odpade za vas očitke, da se hočete znebiti bolnika iz sebičnih razlogov.

M. Č., M. Pri majkah (kakor ponekod pravijo ženam, ki so prestale meno) ni več pričakovati potomstva, ne zdravega, ne bolezensko obremenjenega. Zato so popolnoma odveč vaše skrbi. Sicer pa dajte tudi osličku, kar je osličkovega, da vam ne začne uganjati kakšnih nespodbudnih oslarij.

J. S., Š. Za omejitve rasti želite sredstva? Višino imate precej nadpovprečno, težo v primeri z višino nekoliko prelahko, a za vašo starost vendar zadovoljivo. Hočete pripomočka, da se rast na dolžino ustavi in rast na širino poveča. Med vsemi ljudmi, ki so kdaj prišli k meni po pomoč ali nasvet v zdravstvenih zadevah, in teh je bilo več deset tisočev, ste vi prvi in edini s tako željo! Ne umem vas prav, dasi dobro umem pritiklavce, ki bi hoteli rasti. Pojdite v prirodo, ogledite si v gozdu dreve, na travnikih travo, na poljih žito! Menda vas sreča pamet. Vedite tudi, da se vaša rast, če je sorazmerna, ne bo znatno nadaljevala v dolžino in da se rast v širino pričinja kasneje.

Isti. Dolgin in kmetško delo, ali mu ni škodljivo? Nasprotno, prav priporočljivo, če ga opravlja po pameti. Z delom se krepe mišice, ki debele dolge koščene preklje.

K. K., K. Obotaven mladenič je klavirna prikazen, ki greni življenje sebi in kvari drugim kot napota. Kdor gleda nazaj in navzdol, ne pride naprej in navzgor, kar ga plaši vsaka strmina. Tvegavost je dika mladosti! V tej naši pomenkovalnici se vije vseskoz kot rdeča nit vzbujanje življenjskega pogauma po pameti in vesti.

A. Š., K. Svinjarska zadeva ne spada v javno govorilnico, tudi če bi bila opremljena z izkazilom ali opravičilom.

letno tri košnje, tudi takoj po drugi košnji. Vendar pa se je gnojenje travnikov z gnojilno večkrat dobro obneslo tudi jeseni v oktobru ali novembru, ako niso bila tla preveč propuščajoča. Trave sprejemajo jeseni iz zemlje še mnogo hranilnih snovi, kar pripomore, da spomladi večkrat bolje in prej poženejo.

Gnojenje trajnega travnika. Tri leta že redno gnojim travnike v jeseni s 300 kg Tomaževce zlinde na oraj (joh) in dvakrat na leto še z gnojilno. Tako gnojni travniki mi dajo tri košnje na leto. Ali bi odtlej zadostovalo tudi le 150 kg Tomaževce zlinde na oraj? J. K. — H. p. K. — Zdjaj bo dovolj tudi le 150 kg Tomaževce zlinde na leto na oraj! Vendar pa bo bolje, če gnojite namesto vsako leto s 150 kg, le na 2 leti, tedaj pa s 300 do 350 kg Tomaževce zlinde na oraj. Tudi se vam lahko pripeti, da bi se radi vsakoletnega gnojenja z gnojilno zaplevali travniki in bi nazadovale rast dobre trave. Če bi se to primerilo, tedaj gnojite z gnojilno le vsako drugo leto, zato pa takrat (v tistem letu) trikrat ali štirikrat. Mogoče bo treba takrat, ko bi ne gnojili z gnojilno, gnojiti travnike nekoliko tudi s kalijve soljo.

Najboljše žveplo proti oidiu. I. K. R. — Radi bi vedli, zakaj se vedno priporoča uporaba najfinjšega žvepla za žveplanje trt proti plesnobi. — Žveplo ne uniči plesnobjnih gliv na listih in grozdih. Žveplo samo v prahu ali zrnu pa tega ne zmore, ker je v taki obliki neskočljivo. Začne pa delovati šele tedaj, ko ga sonce obsije, raztopi in spremeni in strupeni plin, žveplov dvokis, ki se razleže po listu in zastrupi glivice plesni. Žveplo se mora torej oprijeti lista ali jagode, zato naj bo tako fino. Če je pa preveč debel, tedaj odpade iz lista na tla, kjer je brez koristi. Zato rabimo tudi mnogo manj fino zmletega žvepla kakor pa žveplovega cveta. Najboljše je dvojno ventilirano žveplo, čigar drobnost, finost se meri po šanselnu in dosega 85—90 stopinj — Dosti manj vreden je žveplov cvet — sublimirano žveplo, ali pa žveplena moka, ki ima komaj 30—40 šanselovih stopinj in je za žveplanje neprimerna.

Prepleskanje železne pločevine. Med svetovno vojno so na cerkvenem stolpu zamenjali bakreno streho s pločevino. Da bi rja pločevine ne uničila, jo nameravam dati prepleskati. Kako se naj pri tem postopa, da se bo doseglja čim večja trepnost pločevine? L. D. — Č. p. M. — Če je cerkveni stolp pokrit z železno pocinkano pločevino, ki jo razjeda rja, in če pločevina še ni toliko uničena, da bi bila že preluknjana, pustite streho prepleskati in sicer dvakrat z dobro (morda rjavordečo) oljnat barvo. S tem boste popravili streho zopet za nekaj let. Če je pa pločevina na strehi prerjavela in bi bilo treba streho prekriti, jo prekriti zopet z bakreno pločevino, ki pri sedanjih cenah bakra ni mnogo dražja kot železna pocinkana, je pa mnogo trepnejša.

Loščilo za čevlje. Kako se napravi doma loščilo ali globin za čevlje? Kaj mora biti zraven in kje se dobi taka reč? K. F. — J. p. V. — V lončenem ali emajliranem lončku, ki ga držiš v vroči vodi, raztopi dve dekli voska, eno deko stearina in eno deko lanenega olja. Med mešanjem prilivaj šest dek terpenina in končno zamešaj še štiri dek saj. Že prej raztopi ali skuhaj v desetih dekah vode eno deko belega mila. Zlij obe tekočini

skupaj in polagoma prilivaj med neprestanim mešanjem še osem dek vode. Z mešanjem prestandi, ko je voščilo hladno, na kar ga napolni v posodice in, ko je strjeno, zapri. Lesk loščila zvečša, če pridenes par kapljic petroleja.

Ali: Raztopi tri deke stearina z dvema dekama terpeninovega olja v posodi, postavljeni v vročo vodo. Nato mešaj na hladnem in v mlačno zamešaj štiri deke saj in par kapljic petroleja. Mešaj z leseno, čisto žlico, dokler se ne strdi. Nekateri privedajo za povečanje leska razne kisline, kar pa usnu škoduje.

Gnojenje stalnega travnika. Tri leta že redno gnojim travnike v jeseni s 300 kg Tomaževce zlinde na oraj (joh) in dvakrat na leto pa z gnojilno. Tako pognojni travniki mi dajo vsako leto

Pravni nasveti

Izvrševanje obrti brez obrtnega dovoljenja. J. G. Z. Sami pravite v dopisu, da oče izvršuje po vrnitvi obrtnega lista mesarsko obrt v zelo majhnem obsegu. Torej obrt le izvršuje. Za izvrševanje obrti je pa potrebno dovoljenje. Ker ga nima, ga je obrtna oblast kaznovala. Zato pritožba najbrž ne bi pomagala.

Delitev domačije. F. J. M. Oče bo dal posestvo dvema sinovima: vsakemu eno hišo in nekaj dvorišče in vrta. Dohod k eni hiši bo šel čez bratovo dvorišče in ga mislite s plankami zagraditi, vendar bi nameravana pot bila s tem preozka za vožnje. Vprašate, če lahko zahtevate širšo pot. — Pametno je, da se pred napravo izročilne pogodbe točno dogovorite o vseh pravicah in dolžnostih. Ne morete pa očetu prisiliti, da vam bo dal 3 m široko pot, če misli, da je 2 m široka zadostna. Če bi planke ovirale vožnjo, pa se zmenite, da se pot ne sme zagraditi. Pred podpisom izročilne pogodbe premislite, če so vsi pogoji za vas sprejemljivi, kajti potem bo prekasno. Medsebojne tožbe bi pogubile vaš novi dom.

Posojilo zaščitenemu kmetu. N. T. Na tem mestu smo že pisali, da so zaščiteni kmetje dolžni plačevati svoje dolge, ki so jih napravili pred dnem 20. aprila 1932 po predpisih uredbe o zaščiti kmetov, odnosno po odplačnem načrtu, ki velja za naše zadruge. Isto velja glede obresti. Čeprav ste se dogovorili, da vam bo plačeval po 6% obresti, vam je dolžan plačati 1%. Obresti, dospele po uredbi z dne 3. avgusta 1934 za čas od dne 23. novembra 1933 do dne 15. novembra 1934 bi moral po uredbi dolžnik-kmet plačati do 15. novembra 1935. Glavnici dolga, kakor je obstojala na dan 20. aprila 1932 pa je pristeti neplačane in še ne zastarane obresti do dne 23. novembra 1933, in obresti od dne 16. novembra 1934 do dne 15. novembra 1935. Do dne 23. novembra 1933 je dopustno zaračunati dogovorjene obresti, ki pa ne smejo biti višje od 10%, dočim smete za čas od 16. novembra 1934 do 15. novembra 1935 zaračunati le 1% obresti. Glavnici dolga se pristevajo tudi pravnočasno prisojeni pravdni in izvršilni stroški, ki so nastali do 23. novembra 1933, kakor tudi takse za vknjižbe ter ostala plačila, ki jih je opravil upnik namesto dolžnika. Od 16. novembra 1935 dalje pa vam mora dolžnik plačevati vsako leto obresti (1%) in odplačevati glavnico v 12 letih. Obresti plača dolžnik v vsakem letu naenkrat ali večkrat, kakor je zanj najugodnejše. Prvo odplačilo glavnice opravi dolžnik najkasneje do dne 15. novembra 1936. — Na posestvo dolžnikove žene se brez njenega dovoljenja ne morete vknjižiti.

Porok. M. Š. Ker ste prevzeli poročstvo, boste morali plačati, če posojilnica od svojega dolžnika ne bo mogla posojila izterjati. Verjetno pa je, da sta prevzeli poročstvo »kot porok in plačnik«. V tem slučaju lahko posojilnica zahteva plačilo takoj od poroka ali pa od dolžnika in poroka naenkrat. Če boste kaj za dolžnika plačali, imate pravico od njega zahtevati povračilo. Težko je plačevati za druge, ali po krivici pripisujete krivdo posojilnici, ako je bil dolžnik zapravljiv. Če je zapravljval posestvo, bi bili morali potem obine izposlovati, da se uvede zoper njega preklicno postopanje. Ako dolžnik ni zakrivil nobenega kaznivskega dejanja, ga ni mogoče kazensko preganjati samo radi tega, ker je zabredel v dolgove. Tožiti ga tudi prej ne moremo, dokler nimate kakšne terjatve proti njemu. Če so dolžniku vse prodali in posojilnica ni prišla do svoje terjatve, bo najbolje, da porok čim prej poravnava obveznosti, ki jih je prevzel s poročstvom, da ne bo imel še novih stroškov.

Brezposelnost. T. F. B. Obrtni se na domačo občino ali na kakšno dobrodelno organizacijo.

Prijava kolesa. P. U. S. Najbolje bi bilo, da prijaviteljo kolo pri domači občini in plačate takso, da vas ne bodo radi neplačane takse še kaznovali. Kar se tiče izgubljene knjižice, postopajte tako, kakor so vam svetlovali na okraj. Načelstvu. Domovnica. F. R. H. Leta 1935 vam je domovinska občina izdala domovnico. Sedaj pa neki urad zahteva drugo, čes da domovnica velja samo eno leto in da morate dobiti vsako leto novo. Ali je tako postopanje pravilno? — Dotični urad nima prav. Domovnica ostane veljavna, dokler traja domovništvo člana občine v občini, ki mu je izdala domovnico. Seveda pa je domovnica neveljavna, kadar občina lahko dokaže, da je imel prejemnik takrat, ko se mu je domovnica izdala, domovniško pravico v kaki drugi občini.

Državljanstvo. J. C. Pisali smo že o tem, da so oni, ki postanejo naši državljani, pa niso dovršili 25. leta, zavezani odslužiti predpisani rok v stalnem kadru, če so za službo sposobni in če niso odelužili v državi, iz katere so prišli, roka v stalnem kadru; drugače se vpisujejo po letih starosti v operativno ali v rezervno vojsko. To je dovolj jasno povedano in ne vemo, čemu se zanimate za vstetje trimesečne službe, ako ste nad 25 let etari. Prošnji za naše državljanstvo morate priložiti rojstni list, potrdilo občinskega ali policijskega oblasti-va o desetletnem bivanju v naši državi, potrdilo pristojnega oblasti-va svoje domovine o odpustu iz dosedanjega državljanstva, odnosno o zagotovilu odpusta; pravstveno pričevalo, potrdilo občine, da morete vzdrževati sebe in svojo rodbino, potrdilo o zagotovitvi sprejema v domovniško zvezo. Prošnja in vse priloge morajo biti predpisno kolkovane.

Krošnjarnjenje. J. P. Krošnjarnjenje ni v vseh okrajih države enako urejeno. Za obsejne okraje veljajo posebne omejitve. Podrobnosti za vaš okraj boste zvedeli pri okrajnem načelstvu.

Oporoka, dedovanje vnukinje. F. G. M. Ako oporoka odgovarja formalnim predpisom, je veljavna. Niste navedli, iz kakšnega razloga naj bi ista ne bila veljavna, če se je testatorica odredb fideikomisarične substitucije. — Ker je zapustnična hčerka umrla in je zapustila hčerko, pripade pri zakonitem dednem nasledstvu delež, ki bi šel umrli hčerki, njenemu otroku. — Če ima druga hčerka terjatve po materi, naj si pusti izterjati zadolžnico. Z njunim dovoljenjem se lahko vknjiži na posestvo. Pri zapustniških razpravi bo lahko privajila svoj terjatve. Če jih ostali dediči ne bodo priznali, jo bo sodišče zavrnilo na pravdo pot. Če bo v pravdi dokazala njih obstoj, se bodo pri razdelitvi zapustnine upoštevale.

Zavarovane OUZD. I. R. L. P. Gleda neplačanja zapadlih prispevkov se pritožite na Okrožni urad v Osijeku, ker ste bili na tamošnjem področju zavarovani.

tri košnje. Ali bi bilo dovolj in prav, če bi porabil na oraj le 150 kg Tomaževce zlinde. J. K. — H. p. K. — Zdjaj bo zadosti tudi le 150 kg Tomaževce zlinde na oraj travnika vsako jesen. Vendar pa storite boljše, če gnojite mesto vsako leto s 150 kg le vsake dve leti toda tedaj s 300 do 350 kg Tomaževce zlinde na oraj travnika. Tudi se va mlahko pripeti, da se radi vsakoletnega gnojenja z gnojilno travnik zaplevlje in plevel polagoma izpodrine dobre trave. Če bi se to pokazalo, tedaj gnojite z gnojilno le vsako drugo leto, zato pa takrat (v tistem letu) trikrat do štirikrat. Mogoče bo treba v onem letu, ko bi ne gnojili z gnojilno, gnojiti travnik nekoliko tudi s kalijve soljo.

(Dalje prih.)

Živa meja. F. V. I. Če je sosed tik na meji, vendar še na svojem svetu zasadi gaber kot živo mejo, se proti temu ne morete pritožiti. Ko bodo korenine sile v vašo zemljo, oziroma veje v vaš zračni prostor, boste smeli korenine izruvati, veje pa obsekati.

Solastnina hiše. A. R. Lj. Če ste do polovice lastnik hiše in ste vse za svojo polovico odmerje- nate dajate v redni plačili, potem se vaša polovica hiše ne more dati na dražbo, pač pa le druga polovica hiše, ki je last solastnika, ki je v zamudi s svojimi plačili. Če je morda bila vknjižena na celo hišo hipoteka, preden ste kupili idealno polovico hiše, potem pač jamči za kritje te hipoteke cela hiša. Če hočete preprečiti dražbo hiše, se morate pač sami zmeniti z vknjiženimi upniki glede odplačevanja obresti in glavnice. Sodišče bo na vaš predlog ustavilo dražbeno postopanje, če se izkaže za potrdilom zahtevajočega upnika, da je plačana terjatve, radi katere je bilo dražbeno postopanje predlagano.

Več oporok. K. M. C. Nekdo je umrl in je zapustil tri oporoke: ena je napravljena osem dni pred smrtjo, druga pred tremi leti in tretja pred šestimi leti. Vprašate, katera od teh oporok je veljavna. — Če so vse tri oporoke oblikovno pravilno sestavljene, potem velja najmlajša oporoka. Če pa bi bila oporoka napravljena 8 dni pred smrtjo ovržena, stopi v veljavo oporoka, napravljena pred tremi leti. Če ni nobena od napravljenih oporok veljavna, nastopa zakonito dedovanje.

Če bi se njiva zagradila... V. J. Sp. G. Napraviti hočete plot ob meji svoje in sosedove njive, ki se orjeta stikoma, brez meje, že 30 let. Vprašate, če smete postaviti plot tik meje. — Če se sporazumete s sosedom, potem smete postaviti plot tik meje. Sicer pa sme sosed temu ugovarjati, ker je pač s 30 letnim oranjem do meje priposestval služnostno pravico, da sme orja živina stopati po vaši njivi. Potem bi morali plot toliko odmakniti od meje, da ne bo oviral sosedove živine pri oranju. — Če sosed ne drugem koncu svoje njive šele v zadnjih letih obrača živino pri oranju na vašem travniku, mu ne smete s postavitvijo plota ob meji to kratkoma lo preprečiti. Mogel bi vas uspešno tožiti radi motenja posesti. Stopanje orne živine na vaš travnik lahko preprečite le s tožbo na priznanje, da nima sosed take služnosti na vašem travniku.

Naglica pri nakupu radioaparata. A. P. K. — Agent vam je nudil v nakup nov radio aparat. Rekel je, da je Orion 3+2 in ga cenil na 4800 din. Po podpisu radioaparata ste ugotovili, da prodani aparat ni tak, kakor ga je imenoval agent, ampak cenejši vrste in je razlika po ceniku za 1000 din. Vprašate, če lahko zahtevate zmžanje plačila po ceni v ceniku. — Če vam je agent zagotavljal, da odgovarja pokazani radio aparat določeni tipi, ki je imela v ceniku označeno ceno 4800 din, potem je po našem mnenju agent dolžan, da vam da aparat, ki odgovarja opisu tipe v ceniku, oziroma da popusti pri ceni, če noče dati boljši aparat. Ker vas je agent v svojem govorjenjem premotil in niste kot lajik v radiofoniji mogli kontrolirati njegovih izjavanj, čeprav ste imeli aparat pred seboj, zato ste bili po našem mnenju pri podpisu radioaparata glede vrste aparata v zmoti, povzročeni po agentu in lahko zahtevate razveljavljenje kupne pogodbe. Morda bo najboljša ureditev zadeve, če se direktno s tvrdko sporazumete.

Izplačilo vloge v banki. Po očetu, ki je umrl v Italiji, imate hranilno knjižico neke jugoslovanske banke. Prosil ste izplačila vloge, da poravnate pogrebne stroške, vendar zahteva banka od vas potrdilo italijanskega sodišča, da ste edini dedič. Tega potrdila nimate, ker bi stroški zapustniškega postopanja v Italiji več stali, kot je vredna zapustnina. — Če ni hranilna knjižica vezana na posebno geslo, je opravljena in dolžna banka, da izplača vlogo tistemu, ki predloži knjižico. Najbrž pa je banka pod zaščito in se boste morali zadovoljiti le z izplačili po odobrenem načrtu. Če tega načrta še nima, lahko proste komisarja banke plačila akonacije na račun bodočega izplačila; prošnjo morate pač podpreti z dokazili, da je izplačilo nujno.

Utaja? »Zagrebe«. Če si je fant prisvojil budilko, ki ste jo dali hraniti na stanovanju njegovih staršev in če vam noče vrniti prslana, ki mu ga niste podarili, potem ga lahko ovadite policiji radi utaje. Vendar je kazensko preganjanje zastarelo, če je že tri mesece preteklo, odkar ste ga prvič brezuspešno opominjali radi vrnitve navedenih predmetov. V tem primeru vam ostane le še civilno-pravna pot. Tožiti ga morate pri okrajnem sodišču za vrnitev stvari. Če dobite ubožno pričevalo, lahko daste tožbo na zapisnik pri okrajnem sodišču v Zagrebu ter obenem prosite za uradnega zastopnika, ki vas bo zastopal pri razpravi na sodišču v mestu toženčevega bivališča tako, da si prihranite potne stroške.

Dobrodela ustanova. A. F. P. Brez nadaljnjega lahko v oporoki imenujete za dediča svojega premoženja novo dobrodelno ustanovo, glede katere lahko istotam določite vse podrobnosti. Izvedbo take ustanove prevzame zapustniško sodišče, oziroma banovina; neposredni nadzor nad pravilnim izvajanjem ustanove bo vršilo okrajno načelstvo. Ustanova bo ostala tako dolgo neopremenjena, dokler bo dovolj sredstev na razpolago za vršitev nalog ustanove.

Meja pri Muri. T. D. D. Če ste dosedanja mejo skozi 30 let spoštovali, je ne more sedaj sosedov sin enostransko preložit. Če sta oba sporazumna, lahko na novo določita mejo tako, kot mislita, da kaže mapa. Če pa sporazuma ni, potem bi mejo moralo določiti sodišče, ki pa navadno upošteva zadnjo mirno posest.

(Nadaljevanje prihodnje nedelje)

ODREZITE
»SLOVENE« SVET!
odgovarja samo na vpraši-
terim je priložen tale
»SLOVENE« 19. apr
6

Sovražnik nečednih

(20. decembra 1935 je v Sidcupu v angleški provinci Kent, umrl 86 letni prof. dr. Pepper, prvi sodno-zdravstveni izvedenec angleškega detektivskega zavoda Scotland Yarda. Znan Conan Doyle ga je dobro poznal. Pepper je bil za model Sherlocka Holmesa, kar je Doyle sam priznal.)

So ljudje, ki so že v bistvu zoper sleherni zločin, zoper vse, kar je nečedno. Taki ljudje imajo pobijanje zločinca za kar v krvi. Zato se večkrat oddaljijo od svojega pravega poklica in ne morejo drugače. Tak človek je bil dr. A. J. Pepper, ki je bil zdravnik. In čudno: zločinci navadno sovražijo zastopnike oblasti; angleški zločinci pa dr. Pepperja niso sovražili: občudovali so ga.

„Razen, če je stal zraven mene, ko sem ...“

Več ko štirideset let je preteklo že odtlej, ko je Camille Cecile Holland na farmi Moat umoril svojega gospodarja. Morilec je tako spretno izvršil svoj zločin, da niso ničesar dosegli celo najznamenitejši »veliki štirje« detektivji Scotland Yarda. Nekdo je bil zvečer prišel na posestvo, je poklical gospodarja ven in je z njim govoril; oba — neznanec in gospodar — sta bila nato skupno odšla v bližnji senik. Ondi so pa čez dve uri našli gospodarja — mrtvega.

Štiri leta so minila. V teh letih se je dr. Pepper bavil s tem slučajem. Postopal je strogo znanstveno. Priskrbel si je obleko umorjenega posestnika, ki jo je natančno preiskal. Preiskal je tudi pret, ki se je držala mrtvečevih čevljev in je več mesecev prebil v seniku. Nato pa — čez 49 mesecev po umoru — je telefonsko poklical Scotland Yard in javil na kratko: »... ali se še spominjate umora na farmi »Mat«? No, jaz sem dobil morilca. Imenuje se Cecile Camille Holland.«

Na vprašanje, kako je dobil zločinca, je profesor preprosto odvrnil: »Na neki mikroskopično majceni nitki je morilec pustil komaj viden odtis prsta. Vse drugo pa ni bilo nič težko.«

Na sodišču je dr. Pepper pojasnil svoja opazovanja. Nato je Holland vse priznal, rekoč: »Ta doktor je čarodejec; razen če je stal zraven mene, ko sem moril.«

Hrustanec je zadosti

V zadevi dr. Crippena, ki je svoj čas vzemiral angleško javnost, je imel dr. Pepper prvo besedo. Crippen je bil zdravnik in se je kaj spretno zagovarjal. Prijeti so ga mogli le tako, da so mu dokazali, da je tisto žensko truplo, ki so ga našli pri Hillidropu Crescentu, truplo njegove žene. A Crippen, kot zdravnik, je bil truplo svoje žene prepoznal. Dr. Pepper pa je bil močnejši in tudi — zdravniško bolje podkovani. Preiskal je hrustanec trupla in je do pitčice dokazal, da je truplo zares njegove žene.

Na sodišču je bilo dosti burnih prizorov. Dr. Pepper je pojasnil vse, kar je dr. Crippen storil s truplom svoje žene. Obtoženi zdravnik je kar otrpel. Nič več se ni mogel obvladati in je omedlel.

To uganiko sem razvozlal v svoji študijski sobi v Baker-Streetu, je dejal dr. Pepper, »in prav nič preglašen nisem imel z njo.« Tudi Conan Doyle Sherlock Holmesa je stanoval v Baker-Streetu. Natančno je poznal stanovanje dr. Pepperja in ga je opisal kot stanovanje svojega detektiva, ki si ga je za svoje zgodbe izmišlil.

Stoprocentni Sherlock Holmes

Nekoga dne je bil epet škandal v Londonu. Štiri mlade deklice so pomrle druga za drugo. Vse štiri so bile z arzenikom zastrupljene. Osumljenih je bilo dvanajst oseb. Dokazov ni bilo nobenih. — Nato — čez mesec dni — je dal dr. Pepper svoje pojasnilo. »Zločinec,« je dejal, »je Američan. Zdravnik. Ima približno 40 let. Levica mu je malo okorela.« Nadzornik Simmons je obupno dvignil roke. »Potem je dr. Neil Cream zločinec! Koliko časa ste opazovali doktorja?«

»Niti ure ne,« je odvrnil dr. Pepper. »Vse sem preračunal v svoji delavnici.« Nato je z lističa prebral svoja opazovanja: »Vse štiri deklice so bile zastrupljene z arzenikom. Ta arzenik izdeluje ameriška lekarnarska industrija le za zdravnike. Da je bil morilec zdravnik, sem spoznal iz načina, kako je zločinec dajal arzenik svojim žrtvam. Lupina, ki je bil arzenik v njej, se je šele čez štiri ure raztopila. In šele nato je začel strup učinkovati. Natančen čas pa more dognati le zdravnik, ki se je več let bavil z učinki strupa. V stanovanju onih štirih žrtv sem našel odtise prstov ene in iste osebe. Dognal sem, da je morala biti zločinitelva levica malo trda. Nekoč je poskušal z levico pri-

tisniti na kljuko vrat, kar mu pa ni uspelo in si je moral pomagati s čepcem. Nekoč je pred zločinom vzel neki preparat, ki ga jemljejo samo moški, ki imajo več ko štirideset let. Med 38. in 42. letom, je dostavil dr. Pepper, »so ti moški malo trapasti. In ta preparat in ta mael sta me privedla do sklepa, da imamo opraviti s štiridesetletnim moškim.«

Dr. Neil Cream je priznal svoj zločin. Ko so mu prebrali izvajanja dr. Pepperja, se je začudil: »Kakšen ženil! Kakšen čudež človeka! Žal, da ga nisem prej spoznal; nikoli me ne bi bili zasačili ...«

S čimer si je pridobil svetovni sloves

Več let se dr. Pepper ni prav nič brigal za svetovno slavo. »... ne delam, da bi postal slaven,« je dejal svojemu asistentu dr. Websterju. (Tega je Conan Doyle uporabil v spisih kot zdravnika dr. Watsona.) »Delam, ker sem sovražnik nečednosti ... In vendar je preprosti učenjak zalovel po vsem svetu, ko je proučeval slučaj Maude Marscheve. Gospodična Maud March je bila umrla. Zdravnik, so izjavili, arčna kap. Dr. Pepper pa je trdil: strup! Obtožili so nekoga »nepoznanca«. Razpravo so zaključili in slučaj Maude Marscheve je bil pozabljen. Dr. Pepper ga ni pozabil. Vee leto se je bavil e to zadevo.

Leto dni je dr. Pepper potreboval, da je sestavil strup. Dva in štirideset zdravnikov je strup preiskalo in potrdilo mnenje dr. Pepperja. Strupeno rastlino (južnoameriško) je prodajal na sam miridilničar v Londonu. Ta se je spomnil, da je prodal večjo količino te rastline nekemu človeku, ki je spadal k prijateljski družbi gospodične Marscheve. Iz te rastline je bilo moči v laboratoriju na težen način napraviti strup. Dr. Pepper je dognal, da je bil morilec dober kemik in je imenoval policiji dotične trgovine, kjer je moral morilec kupovati še druge potrebščine. Tako se je

sum vedno bolj zgoščal. Ko so preiskali morilecovo stanovanje, so našli ostanke strupa. Zločin so s pomočjo dr. Pepperja pojasnili in odkrili v sedemnajstih mesecih.

Med zdravniki, ki so bili pričujoči pri poizkusih dr. Pepperja, je bilo tudi 11 tujecev. Ti so ponekeli slavo dr. Pepperja po vsem svetu.

Natančno ko Sherlock Holmes

Eden izmed poslednjih slučajev, ki se je bavil z njim stari dr. Pepper, je bila zadeva z lažljivci iz Portlanda. »Dosednji vojvoda Portlandski« je pristna »Conan Doyleščina«. V policijskih zapisnikih je ta slučaj označen kot »slučaj Druce«. Dediči leta 1885 umrlega gospoda T. C. Drucea, lastnika bazarja na Baker-Streetu, so zahtevali lastnino Portland. »Dokazali« so bili, da ni bil gospod Druce nihče drugi ko pravi pravcati peti vojvoda Portlandski. Odprli so krsto gospoda Drucea; ni bilo drugega v njej ko — avinec. Dediči so dejali: »... Ljudje iz Portlanda so rekli, da je bil Druce zares vojvoda in so ga dali pokopati na družinskem pokopališču v Highgratenu.« Sodišče je stalo pred uganiko. Odprli so vojvodovo krsto v Highgratenu. Truplo v krsti je bilo že skoraj stihnelo. Toda obleka mrtvega je bila enaka obleki, ki je bil oblečen vanjo gospod Druce, ko so ga dali v krsto.

To čudovito zadevo so poverili dr. Pepperju. Tri mesece je stvar preiskoval. Čez tri mesece pa je sporočil, da gospod Druce ni bil nikoli peti vojvoda Portlandski in sta bili to dve različni osebi. To je dognal iz ostančkov mezinca na nogi mrtveca, ki je bil pokopan v Highgratenu....

Deset let pred svojo smrtjo se ni dr. Pepper nič več javno udeleževal. Neko veliko založništvo knjig je zaprosilo dr. Pepperja, naj spiše in objavi svoje spomine. A dr. Pepper je odgovoril: »Brez pomena je, da bi zapustil svetu svoje spomine. Vsek slučaj je druge vrste. Če bi napisal svoje spomine, bi bilo nevarno, da bi se iz njih zločinci učili sebi v prid. To pa hočem na vsak način preprečiti. Zakaj, svoj živ dan sem bil sovražnik nečednih ...«

(G. Lera.)

O sel Orientalška pravljica

V Hamadanu, glavnem mestu perzijske pokrajine Loristan, je živel Ali, trgovec. Bil bil znan samo v mestu, maverč so ga poznale vse bližnje in daljne vasi, kamor je s svojim do vrha natovorenim, veselo capljajočim osličkom redno zahajal in s svojim blagom krošnjaril. Zmeraj so se ga povsod razveselili, kadarkoli so ga ugledali, zakaj zmeraj je bil dobre volje, vedno je povedal kaj novega iz mesta, vsakemu je dal prijazno besedo in njegovo blago je bilo dobro in po ceni. Saj si ni dosti denarja prislužil, vendar toliko že, da se je pretotkel skozi življenje in je mogel dati tudi kaj na stran za stara leta.

Pa je prišla v deželo živinska kuga. Tudi Alijev osliček je že nekaj dni klavarno etopicaljal po poti in poveljal glavo. Vsa živahnost ga je minila; ni se dotaknil krme in nekega jutra se je ulegel, iztegnil svoje, nekoč tako brhke nožice in je poginil.

To je bil hud udarec za njegovega lastnika, tem huji, ker se je bila kuga povsod razpasla in se je število živčintev tako skrcilo, da je bilo nemogoče nadomestiti izgubo, ali pa za tako visoko ceno, ki je ubogi Ali ni zmožal. Toda brez oslička tudi kupčevati ni mogel več. Kako naj bi bil svoje blago odpravil v vasi?

V svoji stiski je odšel h kadiju, sodniku, in ga prosil sveta in pomoči. Ta je globoko potegnil dim iz svoje pipe, nagubancil je čelo in za hip pomislil. Nato je puhnil dim iz ust in rekel:

»Morda se bo dalo kaj storiti. Bodi potolažen in zaupaj v Alaha, da me bo razveljavil. Vrni se domov in pridri jutri točno eno uro po jutranji molitvi.«

Ko je Ali z globokim poklonom odšel, je poklical kadi slugo in mu naročil, naj skliče vse mladeniče iz mesta, ki so zmožni dela in ki nimajo nobenega opravka.

Ob določenem času se je zbralo precejšnje število zdravih, krepkih fantov, ki so si belili glave, čemu jih je kadi prav za prav poklical k sebi.

Slednjič se je kadi v spremstvu Alija pojavil pred njimi. Na kratko je pozdravil mladeniče in nagovoril najbližjega fanta a čudnim vprašanjem: »Povej, Omar, kakšne misli imaš o ženskah!«

»Kaj da si mislim o ženskah, kadi?« je osuplo odvrnil Omar. »Samo to vendar, da so kroma stvarstvo. Ko je Alah ustvaril Adama, je zapazil, da se mu je primerila napaka. In je ustvaril Evo. Moški je božje poskusno, ženska pa mojstrsko delo. Le oglej si žensko! To čudovito sorazmerje njenih udov! Ljubkost njenega pogleda! Sladkost vsega njenega bitja! Globina nje-

nih čustev! Ali dobiš kaj sličnega pri moškem? Ali je moški le od daleč zmožen take požrtvovalnosti, vdanosti, zvestobe? Ali se sploh more meriti z njo? Resnično kadi, ženska je krona stvar ...«

»Dosti, dosti!« ga je prekinil kadi. »Kar odstopi No, pa ti, Semal!« se je obrnil k drugemu mladeniču. Kakšnih misli si pa ti?«

»O, gospodi!« je odgovoril Semal. »Premlad sem še, da bi mogel pravilno presoati. Toda tega se le zavedam: Kaj bi bil brez matere? V bolečinah me je rodila, vzgojila in vedno pazila name. Ali moreš prešteti vse one noči brez spanja, ki jih je, večinoma vaa v akrebah, prebila pri moji postelji? Ljubim in spoštujem svojega očeta; vendar, kadar me davijo skrbni in bridkosti, grem k materi, da me potolaži. Kolikokrat sem kot majhen fantek in še pozneje položil glavo v njeno naročje in se razjokal, če sem bil žalosten! In kolikokrat je pomirila očeta, če se je razsrdil name, ko sem zagrešil kako neumnost! Zakaj, saj jo tudi on ljubi in ceni. Brez dvoma je mislil nanjo tedaj, ko mi je dejal, da je Alah ženeke zato ustvaril, da zbudijo v nas dobre lastnosti in nam pripomorejo, da je življenje tudi kaj vredno. Mislim, da je resnično govoril!«

»Dobro si povedal! Odstopil« je dejal sodnik in nagovoril tretjega: »Saj! Povej ti svoje mnenje!«

Sajf je vzhleno pogledal in ves obraz se mu je razjasnil: »Kadi, ali poznas vrtnico iz Širaza? Kraljica vseh cvetic je. In prav takšna ko ta vrtnica, je ženska, ki je najkrajše, najdražje, najljubše in najpopolnejše bitje, karkoli jih je Alah ustvaril. Njen etas je vitek ko cedra, njena hoja je lahkotna ko gazelina; ko ona govori, zveni lepše in čistje ko najljubše slavčovo petje sredi spomladanske noči. Vsi naši veliki pesniki so povedali vse, karkoli so zmogli v hvalo in čast ženskem bitju. O, kakšen revček, kakšen bečaček je tisti, ki ima prazen harem! Za tega bi bilo bolje, da bi se ne bil rodil. Srečen pa je tisti, ki ima doma ženo, ki ga ljubi in skrbi zanj in ki mu spremeni dom v raj na zemlji!«

Tako in slično so odgovarjali tudi drugi mladeniči, dokler ni bil na vrsti Habib, ki je ves za krknjen in čemeran poslušal hvalnice svojih tovarišev.

»Človek mora biti pa že slep in gluha,« se je razvnel, »da more imeti takšno mnenje o ženskah, kakršne sem slišal pravkar. Ženske, da so lepe? Nekoč sem bil pri morju. Ondi plavajo morski klobuki, okroglaeste stvarce, ki so na prvi pogled celo mikavne. Pa sem nekoč eno vzel iz vode, da bi si natančneje ogledal. A kaj sem

držal v rokah? Neko aluzasto, migetajočo nesnago, ki sem jo s studom vrgel proč. In tako je z ženskami! Le pobliže si jih ogledaj! Čemu so jim lepoticja? Čemu si barvajo lica, obrvi, ustnice in zobe? O, ker same čutijo, koliko nedostaja njih zunanosti! Glej, kadi, kar odvzemaj jim vsa lepoticja in podobne bodo morskim klobukom, ki jih potegneš iz vode! Da je njih glas lepši kot slavčovo petje? Ali nisi še nikoli slišal vresčeče babe? Trdim, da je hripavo krakanje lačnih krogarjev ko godba spritno tegal. Če se kdaj spritkajo moški, je zmeraj ženska vzrok. Ženska je ko bič za moža, je njegova nesreča in njegov pogin. Čim bolj se je otrsela, tem bolj je zanj!«

Kadi je s smehljajem sledil temu strastnemu izbruhu. Nato se je okrenil k Aliju, ki je stal poleg njega in ki ni ničesar razumel, in mu je rekel:

»Saj veš, Ali, kako je kuga hudo razsajala. Zatorej ti za zdaj ne morem prisrketi štirinosega pomočnika. Zadovoljiti se boš moral z dvo-nožnim Tu, glej, vzemi tega mladega Habiba v službo! Brez dvoma boš zadovoljen z njim; zakaj, takega osla pač na vsem bojem svetu ne boš več dobil!«

(K. Aleksander Frenzel.)

Nedeljsko pismo

Če človek večkrat prebira evangelije, mu postanejo nekatere evangeljske osebe posebno ljube. Seveda ni vedno enako. Morda ti je včasih ena oseba ljuba spremljevalka, prihodnje leto pa jo boš skoraj prezrl in boš našel drugo, ki je dotlej med mnogimi dogodki skoraj nisi opazil. Podobno se mi je zgodilo letos.

Za Nikodemom, za Jožefom iz Arimateje in za Tomažem mi je bilo vedno najmanj. Sicer nekam važno nastopajo ob zaključkih evangelijev. A vendar — Nikodem, ki se je lahko po dolgo not s Jezusom pogovarjal, pa se ni mogel javno odločiti zanj; in je bilo s Jožefom gotovo podobno; in Tomaž, ki ga niti na veliko nedeljo ni med apostoli in jim še potem ne verjame — so te ljudi se človek pač ne more nardušiti.

Vendar so mi letos postali najljubši.

Nikodem je moral imeti v duši težke boje. Bog se, kolikokrat je trkal na božja vrata. Vendar ni javno stopil na njegovo stran. Ni hodil s smagljivim Jezusom, ni se rinil v ospredje, ko je Jezus ozdravil in obujal, ko so ga hoteli imeti za kralja in so ga že kraljevske pozdravljali. Tudi Jožef pri močnem Jezusu ni nikjer. A ko sta našla Jezusa razpečenega, razmesarijenega, umirajočega in umorjenega — sta storila nekaj, česar si niso upali niti oni trije apostoli-izvoljenci, ki so gledali Jezusa že v nebeškem razodelju na gori Tabor. Sta sta prosili za njegovo truplo in sta ga dobila. In ko sta polagala roke v Jezusove rane, ko sta jih izmirala in mazila mrtvega — takrat sta v najtežjem trenutku tako ljubeče pokazala svojo vero.

Ob čudnih vlogah mnogih božjih izvoljencev ti postane ta dva velikončna gosta najljubša.

Prav blizu jima stoji Tomaž. Bog se, kje je bil na veliko nedeljo večer? Morda je bil prežalosten, da bi mogel ostati med ljudmi, čeprav apostoli. Saj med temi plašljivci res ni moglo biti najprijetnejše. — A na veliki petek je moral biti sraven, ko je Jezus na križu umrl. Zato ga razumem: drugače mu je bilo, kot skoraj vsem drugim apostolom. Drugi so bili kje skriti, on pa je vse tako natančno videl: vse krvavo telo, strašne rane od žebeljev, grozo ob Jezusovem umiranju, široko rano, ko je vojak s sulico odprl njegovo stran — vse to je moralo biti tako strašno Tomažu pred očmi, da ni zanj obstajalo nič drugega več. Najmanj pa je mogel verjeti tistim apostolom, ki so se boječe zaklenili, da jih niti prisile ne bi mogli nihče do umirajočega Jezusa.

Tomaž je moral v duši silno trpeti. Podobno mora biti človeku, ki izgublja pamet. Samo rane, rane, strašne rane so mu bile pred očmi. In saj ni hotel drugega: samo še enkrat v te rane položiti svoje roke, v te grozne rane ...

In glej, saj mi je Jezus izredno ljubezen izkazal. Samo zaradi njega je vnovič prišel med apostole in takoj ga je poklical in povabil: Podaj svojo roko in jo položi v mojo stran ...

Morda bodo še marsikomu ti trije spremljevalci postali posebno ljubi. Zlasti njim, ki ne najdejo Boga ob silnih, nebeških razodeljih, temveč ob tih uri trpljenja, ob velikih božjih ranah in ob majhnih ranah človeškega srca ...

Vital Vodusek.

»Lahko vidiš — države brez obzidja, brez postav, brez denarja, brez knjig; toda ljudstva brez Boga, brez molitve, brez verskih vaj in žrtv ni videl še nihče!« (Plutarh.)

»Vera je taka veličina, da so tisti, ki se nocoje potrudijo, da bi jo bolje spoznali, s pravico izobčeni iz nje.« (Dostoev.)

»Vera je najvišji politični činitelj — je edini temelj vsake države.« (Laboulaye, franc. pravoslovec.)

Iz Ljubljane do izvirov Save

Najlepši del dravske banovine je Gorenjska, druga Svica, ki je oblagodarjena s tisočimi naravnimi krasotami ter ima mnogo prvotnih letovišč. Ogledimo si malo natančneje ta prekrasni del naše države. Iz Ljubljane se peljemo po gorenjski železnici v Vižmarje. St. Vid. Ta postaja je izhodišče na Šmarno goro, ki se dviga tik Save nad Ljubljanskim poljem v obliki dvojnatih piramide. Na vzhodnem vrhu (671 m) je znana romarska cerkev z lepim razgledom. S postaje Vižmarje-St. Vid nas pelje železnica v Medvode ob stočju Sore in Save. Medvode so izhodišče za izlete k Sv. Katarini (788 m) in na na Grmado (1898 m). V Polhograjskih Dolomitih. Iz Medvode se peljemo mimo Gorican, gradu ljubljanskega škofa, in mimo papirnice na postajo škofjo Loko. Mesto pa, ki je oddaljeno od postaje 3 km, leži ob stočju Sore, Selske in Poljanske in je priljubljeno letovišče. Škofja Loka (350 m) je staro mesto z lepo gotoko cerkvijo in tvornico za klobuke. V bližini je vas Stara Loka, kjer se pečajo s pletnarstvom in ne daleč od tod je Crn grob a starogotoko prostorno cerkvijo. V Selski in Poljanski dolini je mnogo znamenitih letovišč, med njimi predvsem Poljane, kjer so se rodili znameniti mojstri: slikarja Janez in Jurij Šubic in pisatelj dr. Ivan Tavčar, ki je tudi pokopan na svojem posestvu Viskokem nad Poljanami. Iz Škofje Loke nas pelje železnica v gorenjsko metropolo Kranj (385 m), znano letovišče z dobro razvito industrijo in trgovino. To starodavno mesto leži ob izlivu Kokre v Savo in je bilo nekoč sedež kranjskih mejnih grofov. V mestu je krasna gotoka župna cerkev, ki ima stolp iz samega rezanega kamna, in v parku pred Narodnim domom lep spomenik kralja Petra I. Osvoboditelja. Znamenita sta Savski in Kokreki most. Kranj ima državno realno gimnazijo, nadalje tovarne za puške, umja, parkete, tekstilne in druge

izdelke. Na tamošnjem pokopališču sta pokopana peenika dr. Franc Prešeren († 1849) in Simon Jenko († 1869). Nad Kranjem sta Šmarjetna gora (654 m) in Sv. Jošt (845 m) z znamenito dvostolpo baročno romarsko cerkvijo. Oba vrha sta priljubljeni izletni točki in nudita prekrasen razgled po lepi širni ravnini, raztezajoči se do visokih Kamniških planin na Karavanke z veličastnim Storžičem (2134 m).

Iz Kranja drži kokreka cesta skozi Kokro in čez znamenito planinsko letovišče Jezersko (906 m) in Jezerski vrh (1218 m) v Belo v Avstriji. Iz Kranja pa pelje tudi stranska železna proga mimo Naklega v Trzič ob Trziški Bistrici. Trzič (513 m) je znano letovišče in ima znamenito obrtnost. Jugovzhodno od Trziča je sredi gozdov Golnik (500 m), moderno urejeno banovinsko zdravilišče za bolne na pljučih. Iz Trziča drži cesta v mnogih ovinkih skozi ekalnato preseko čez prelaz Ljubelj (1310 m) v Celovec v Avstriji. Iz Kranja nas pelje gorenjska železnica preko postajališča Sv. Jošta v Podnart, Otoče in Radovljico. V bližini Podnarta leži ob državni cesti letovišče Podbrzeje, ob vzhodju gozdnate planote Jelovce pa letovišče Kamna gorica in Kropa. Otoče so postajališče za Brezje »k Mariji Pomagaj«, najboljši sloveča božja pot v dravski banovini. Tukaj je znamenita romarska cerkev in samostan očetov frančiškancev.

Mesto Radovljica (490 m) je znano letovišče in leži na vzvišenem kraju ne daleč od stočja Save Bohinjske in Save Dolinke. Znamenita je župna cerkev s kapelico sv. Križa. Južno od Radovljice so razvaline »Pustega gradu« z lepim razgledom. Severno od Radovljice se nahaja Stol (2231 m), najvišja gora v Karavankah, ki je znana po lepem razgledu. Iz Radovljice nas pelje železnica v letovišče Leace (505 m), pota za Bled, in dalje v Žirovnico, na Javornik in Jesenice. V bližini Lesca je Vrba, kjer se je rodil naš največji pesnik dr. France Prešeren 3. decembra 1800. Pri Žirovnici se izliva v

Savo Dolinko Završnica z veliko vodno silo. Ob njej je zgrajena velika elektrarna, ki preskrbuje z elektriko velik del Gorenjske. Severovzhodno od Lesca se Begunje (579 m) z nekdanjim Kacijanjerjevim gradom, današnjo žensko kaznilnico. Severno od Begunj stoji na griču v gotskem slogu zidana cerkev sv. Petra z lepimi freskami (839 m). Ob Savi Dolinki so obrtni kraji Javornik, Sava in važno železniško križišče Jesenice. V vseh teh krajih so velike tovarne za železne izdelke. V Jesenicah se odcepi od proge Ljubljana-Bohinjska Bistrica proga v Kranjsko goro in Rateče-Planica. Na Jesenicah je izhodišče za Golico (1836 m), ki slovijo po razsežnem razgledu in alpekem rastlinstvu. Na vrhu Golice je Kadinikova planinska kočja. Z Jesenic nas pelje Bohinjska železnica mimo Dobrave (578 m) po visokem mostu čez 1600 m dolgi Vintgar na Bled (479 m). Vintgar je pravi kras Gorenjske. Po njegovih teeneh teče bistra Radovina in tvori zaglanjajoč se ob petine celo vrsto krasnih slapov. Voda ima svetlozeleno in temnozeleno barvo. Pred izlivom v Savo Dolinko tvori Radovina lep slap Šum. Skozi eoteko pridemo v Spodnje Gorje in naprej na Blejsko jezero, najlepši biser med biseri naše lepše domovine. Temnozeleno jezero obdajajo nizki griči in goraki velikani. Sredi jezera se dviga idiličen otok (491 m) s staro leta 1645 sezidano cerkvijo Matere božje. V otolupe te cerkve je zvon, ki je v posebnih časih pri romarjih. Kdor z njim pozvanja, se mu izpolni vse želje, ki jih goji takrat. Bled je sloveče svetovnoznano letovišče in kopališče z mnogimi umetnimi nasadi, komfortnimi hoteli in ličnimi vilami. Grad »Suvobor« je poletno bivališče kralja. Na Bled prihaja vsako leto čez 10.000 gostov. Ob severnem obrežju jezera se vzdiguje na 604 m visoki ekali starodavni, toda še dobro ohranjeni Blejski grad, a katerega je prelep razgled po jezeru in okolici. Z Bleda se podamo v Bohinjsko dolino. Ob izlivu Bistrice v Savo Bohinjsko je letovišče Bohinjska Bistrica (512 m), zadnja postaja ob državni meji pred Bohinjskim

predorom. Bohinjska Bistrica ima lepo župno cerkev v renesansem slogu in je izhodišče za Crno prst (1845 m), ki slovijo radi krasnega razgleda in mnogovrstnega in redkega rastlinstva. Na planini pod Liscem je Orožnova kočja (1349 m) V bližini Bohinjskega jezera so Stare Fužine in Srednja vas, izhodišče za Triglav. Zahodno od Bohinjske Bistrice je podolgačo nad 4 km dolgo in nad 1 km široko Bohinjsko jezero, največje planinsko stalno jezero naše države in novejši čas zelo priljubljeno letovišče. Ob obrežju tega lepega, temnozelenega jezera je več ličnih vil in komfortnih hotelov, med njimi krasni hotel Zlatorog na zapadni strani jezera. V Bohinjsko jezero teče Savica, ki izvira na Ogradniški planoti, eno uro hoda od hotela Zlatorog, in tvori 60 m visok slap Savice. Čez most Savice in dalje po senožihi drži pot k sedmerim Triglavskim jezerom in na vrh Triglava. Ob iztoku Jezernice, ki prihaja iz jezera, stoji starodavna, v gotskem slogu zidana cerkva sv. Janeza, znamenita radi starih skih oltarnih slik. Na gričku tik pred cerkvijo se dviga v razsežnem parku »Lovski dom«, last pokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Jezernica se v bližini jezera eteka z Mostnico; združena potoka se zoveta Sava Bohinjska, ki se potem pri žagi blizu Radovljice izliva v Savo Dolinko.

Če gremo ob Savi Dolinki nazvgor mimo Jesenice pridemo v Dovje (703 m), prijetno alpsko letovišče, kjer je bil župnik znani slovenski turist in skladatelj Jakob Aljaž. V bližini je letovišče Mojastrana (650 m) a staro cerkvijo sv. Klemena. V Mojastrani je velika tovarna za izdelovanje portlandkega cementa. Vas je najvažnejše izhodišče za ture na Triglav in v goreke doline Kot, Krmo in Vrta. Te doline se atekajo na Kredarici, kjer je prostorni Triglavski dom (2541 m). In vodijo na Triglav (2863 m), najvišji vrh Julijskih planin in sploh najvišji slovensko goro. Vrh Triglava je Aljažev stolp, ki je izdelan iz najboljših železne kovine in je najvišja stavba ne le na jugoslovanskem, ampak sploh na slovanskem

Strežba bolnikov

Merjenje telesne toplote

Toploto merimo bolniku trikrat na dan in sicer zjutraj, popoldne in zvečer. Ako se bolnikovo stanje nenkrat poslabša, mu tudi tedaj merimo toploto. Telesna toplota pri zdravem človeku je ne glede na zunanjo vročino ali mraz vedno enaka, to je 36—37,5° C. Zjutraj je nekaj nižja, zvečer nekaj višja. Pri vročinskih boleznih se zviša in to je najvišji znak za vročico.

Zilo stesimo s konci prelova, ne s kazalcem, in sicer tiho, ne glasno. Paziti moramo, ali bije enakomerno, močno ali slabotno. Pri zdravem odraslem udari 60—80 krat na minuto, pri vročnem večkrat. Otrokom bije hitreje, in sicer otrokom od 1—5 let približno stokrat, od 5—10 let pa približno 90-krat.

Tudi na dibanje bolnika pazimo, ali je enakomerno ali ne, globoko ali površno. Ker se bolnik lahko razburi zaradi podatkov merjenja, je dobro, da jih skrijemo pred njim.

Bolnika je treba časih tudi tehtati. To naj se zgodi redno, ob istem času, v isti obleki.

Pri bolniku pazimo tudi na količino vode in na to, kakšna je. Zdrava voda je čista in rumena kakor alama. Bolna pa ni čista in ima bolezenske snovi kakor: kri, barvilo žolč, gnoj, eladkor, beljakovino. Ako torej ni normalna, opozorimo zdravnika o tem.

Paziti moramo tudi na redno odvajanje bolnika. Človeško telo moramo gledati na to primerjati s pečjo, ki jo moramo vsak dan očistiti pepela, ako hočemo, da bo kurivo dobro gorelo in bo peč grela. Ako se v telesu nabere veliko odpadkov, je to zelo škodljivo; tvorijo se strupi, takojmenovani samostropi.

Tudi na to je treba paziti, kakšni so odpadki, ali so vodeni, kašasti ali oblikovani. V njih je lahko kri, gnoj, sluz, različne gliste, deli trakuhe, žolčni kamni. Pri otrocih lahko dobimo različne gliste. Nekatere so tenke kakor nit, 1 cm dolge in se živahno gibljejo.

Klistiranje (drisrev)

Ako je bolnik zaprt in mu domači odvajalni čaji ne pomagajo, ga klistiramo. S klistiranjem izpraznimo pri zaprtjem bolniku debelo črevo nakupljenih odpadkov. Za to uporabljamo posodo, ki jo imenujemo irigator. Dobi se v drogeriji. Najboljši je steklen, niklast ali emajliran. Drži en do poldruhi liter, gumijasta cev meri en in pol metra, ki se končuje v okrogel gumijast nastavček. Ta naj se pred uporabljanjem prekuha. Irigator tudi lahko nadomestimo s steklenim lijem. Za klistiranje rabimo oponavadi toplo vodo (ne vročo), 1 liter za enkratno vbrizganje.

Kako ravnamo z bolnikom

1. Strežnici naj se zaradi bolnika ne zdi nobeno delo prenikzo. Vsako delo v bolnišnici sobi naj opravi sama, zlasti pri nalezljivi bolezni.

2. Ako o čem zdva, naj ne ravna po lastni razsodnosti razen v sili, naj vpraša zdravnika.

Frtaučku Gusli ma beseda

Jest sem vam mende že zadnč prpoudvov, de rank ubčinsk svet ta nar bl gvišen in prou nč urzah, de ema lbančani tku de leč pršli, de na vema več, če boma se kerkat nazaj najdl. Le men verjemite, de je pr te reč nadoužen. Kua pa more on za tu, če je mou smola? Smola se ja ueačga lohka prime. In glih puseben na brihtne ldi ma smola sorf. Sej mende poznate eluvensk pregovor: ta naumen maja sreča? Asten, kuku morma pol prčakvat, da b mel glih ubčinsk svetniki sreča, ke sa sam ta brihten gepudi sedel noter. Tu b blu še clu razzaliu zajne, če b jim šlu use pusereč.

Ta nar bl jasen dukaz, de sa ta prau gepudi bli zbran za ubčinske svetnike, je biu že tu, ke sa use iblanske ceste prekulap zavle tistga šaca, ke sa ga Francozi zakupal, pa ga nisa najdl. Lepu vas proseam, al tu ni smola? Če b bli naumen, b ja na usek cest mogl najdet kašna železna skrina pubna cekinu. Tu je ta peru dukaz. Ta drug dukaz sa pa šance na iblanekem Grade, ke sa jih cele tri leta štimal in štimal. Ke sa ble fertk, sa se jim pa pudrle. Tu je spet dukaz, de je resničen pregovor, de sreča maja sam ta naumen. Veste mi ema en čuden lde, če se emu prec use na pusereč, pa začnema zabaulat čeznaga. Mi sma preveč hčik, zatu je pa tku. Če b bli mi mal bl putrpžliu, pa b blu use drgač. Enkat b se jim že tu al pa

svetu. Po divjeromantičnih Vratih teče hudournik Bistrica. V višini 1010 m stoji v krašni legi protorni turistični hotel Aljažev dom. Bistrica teče potem mimo veličastnega 40 m visokega elapa Peričniak; ta dere v velikem obloku v globok tolmun in bobni dalje med skalovjem v Bistrico. S postaje Dovje-Mojstrana nas pelje vlak v Kranjsko goro, zelo obiskano alpsko letovišče in izhodišče za lepe gorske ture na nekatere velike Julijske planine, kakor na Mojstrovko (2332 m), Prisojnik (2547 m), Razor (2601 m) in Škratlco (2738 m), drugo najvišjo jugoslovanske goro. Na Škratlci je lep spominski križ z napisom »Čuvajmo Jugoslavijo«. Iz Kranjske gore, kjer se izliva Velika Plišnica v Savo Dolinko, ki se imenuje pri izviru Nadiža. Ta prau v krasnem slapu v globok tolmun in se po kratkem teku izgublja v prod. Med Ratečami in Podkorenem pa priteče zopet na dan kot Sava Dolinka in teče dalje po »Gorenjski Savski dolini«; na njeno lepoto je opozoril že slavni angleški prirodopisec Sir Dawia v začetku 19. stoletja: »Dolino od Ljubljane do Podkorena smatram za najlepše, kar sem videl v Evropi.« O Bledu in njega okolici pa poje Prešeren v svojem »Krstu pri Savici«:

»Dežela Kranjska nima lepšga kraja,
kot je z okolščno ta — podoba raja.«

Dr. V. T.

3. Ako se bolezen zelo poslabša in je nevarnost za bolnika, naj takoj pošlje po zdravnika.

4. V bolniški sobi (zlasti, če je bolnik nevarno bolan) naj bo vse delo mirno, brez naglice in ropota. Tudi hoditi je treba navadno, ne po prstih. Če pa vidimo, da čevlji preveč ropotajo, si obujemo čevlje s podplati iz klobučevine.

5. Kar delamo, storimo tako, da bo bolnik videl. To ga pomiri.

6. Bolniki, zlasti taki z dolgotrajno boleznijo, so čemerni in nezaupljivi. Zdravnika in strežnico dolže, da sta ona dva kriva njihovih težav. S takimi moramo potrpeti in pomisliti, da njihova sitnost izvira iz trpljenja. Ko se jim bolezen zboljša, so velikokrat čisto drugačni.

7. Če le mogoče, naj vedno ista strežnica streže bolniku, razen, ako je treba ponoči čuti pri njem, naj jo nadomesti kdo drugi. Ako pa bolezen le predolgo traja, moramo strežnico glede na njeno zdravje menjati.

8. Z bolnikom ne govorimo preveč. Ne utrujajmo ga z vprašanji; prizanašajmo mu a poslovnimi rečmi in s pripovedovanjem razburljivih stvari. O njegovi bolezni govorimo z njim čim manj. Pač ga pa tolažimo in bodrimo.

9. Če govorimo z njim, govorimo mirno; najbolje je, da tedaj stojimo pri vnožju postelje.

10. Če v njegovi sobi govorimo z zdravnikom ali z drugimi osebami, govorimo glasno, da nas tudi on lahko razume.

11. Ako moramo zdravniku kaj povedati, kar bi vznemirilo bolnika, ne storimo tega v bolniški sobi in tudi ne pred vrati, temveč tam, kjer nas bolnik ne more slišati.

12. Čitati smemo le lahko bolnim in okrevalojčim, a ne predolgo, da jih ne utrudimo. Čitajmo prijetno, mirno, razločno in v pravih poudarkom. Ako sme bolnik sam čitati, skrbimo za pravo razsvetljavo in pravilno lego knjige. Pazimo, da ne bo čital predolgo. Čtivo naj bo preprosto in ne razburljivo. Okrevalojčim lahko damo v razvedrilo slike ali kako lahko delo.

13. K težko bolnemu bolniku ne puščajmo oblika brez zdravnikovega dovoljenja. Tudi domači naj pridejo z njim čim manj v stik.

14. Bolnika ne smemo presenetiti z obiskom, temveč ga moramo prej obvestiti o tem in ga vprašati, ali mu je ljubo, da ga dotični obišče. Tudi ne pustimo preveč obiskov k njemu, ne hkrati, ne drugega za drugim.

15. Ako kdo predolgo ostane pri bolniku, ga odslovimo.

16. Ne dražimo bolnika s tem, da mu kaj odrecemo! Ako kaj želi, kar je proti zdravniškemu odredbi, mu prijazno, a odločno odbijmo. Ako pa zahteva, kar zanj ni škodljivo, mu to takoj izpolnimo; ne dajmo, da čaka!

17. Strežnica naj iz napačnega sočutja do bolnika ničesar ne zamolči zdravniku.

18. Zdravnikove odredbe naj vestno izpolnjuje.

un pusereč. Za božja vola, eej še slepa kura najde zrn, koker prauja.

Jest sem pa ubčinsk svet ud nekdej ubrajtu. Ampak zadnč, ke sem biu v Mestnem loge in sem vidu, kuku sa ga pudrderbal, sem biu pa jezen, ket gad. Če b tekat dubu in roke kerga ud rankeh ubčinskeh svetniku, b ga pa tku skuštru, de b ga nuben pulber na mogu več vorkn sfrizirat. Mejčken je mankal, de se nšem zjoku, ke sem zagledu Mesten log brez drejua. Še ene par kamel manka zdej tam, pa b bla pušava Sahara fertik. Jest na vem, kua jih je Mal graben jest prosu, de sa ga kanaliziral. Nej b ga pusti tacga, koker ga je Buh uetvaru. Sej je biu vnder tku lep, de sa ga hudil še cesari gledat, koker je zapisan gor na tist kapelc, ke sa ja za epumim tam čist na konc pustaul.

Oh, kuku je blu učaseh lušten v Mestnem loge, ke sma se hudil še v Mal graben kopat in pu vod brezdat. Tički sa ukul nas pu drejve zvr-gulel, žabe sa pa pu lužah reglale. Zdej je pa use fuč. Drejua neker, tički pregnan. Sam žabe se reglaja pu mlakah. Zab nisa mogl pregnat in jih tud nkol mogl na boja. Žabe lubja soja dumuvina bl kt lde. Nej delaja deluci, ke drejue pusekavaja, še tak šunder tam ukul nh, žabe se še na zmenja zajne. Tud na use pulcajske prdepie pinheja, ke prauja, de morma bi pu deset ur zvečer usi tih. Žabe azneja prec, ke se začne mrak delat, reglat, pa reglaja du punuči, al pa še dle, če se jim lušta.

Jest mislem, da b jim mogl bi že zadost, ke sa Gradašca tku pudrderbal, de ni za nekamer. Men se je začel kar rdehat, ke sem ja ta perukat zagledu, tku je dougačšen tist kanal, ke sa ga naredil namest Gradašce. Zdej boja pa še iz Malga grabna naredil glih tak kanal. Buh v kumu se tku dupadeja tak kanali. Če pa kdu misl, de boja s tem kanalam Mesten log tku usul, koker sa nas lbančane, se pa hedu mot. Noja, pa jest b že se z Mestnem logam putrpou, eej grem lohka na Golue, na Grad al pa na Rožnboh, de sem glih lufta putreben. Ampak kua bojo rekl cipari, ke na boja mel kam hodet cip luvit? Te se boja lepu za hvalil za to dobroto, ke jim jo je naslonu rank ubčinsk svet. Kam se boja te reveži dial jezen, ke bo ciparska sezona? Družja jim na bo kazal, koker gledat za cipam, ke boja letele čez Mesten log kar naraunast Lahem u goutanc. lbančani boma pa dubl spet en nou bataljon brezposelnih. Jest prau, de tu ni ta prava gepudarska pulitka.

Koker se men zdi, se pr nas sploh nuben prou dober na zastop na gepudarska pulitka. Če se kdu, se kvečem gepud Pucl. On, prauja, ma use pulitke u ta malmu mazine. Nemu je čist useglih, nej s bo že notrajna, zunajna, gepudarska al pa kašna drgačna pulitka. Kar on enkat u roka prime, drži ket tat briča. Mal mesarju je tku brihtnehe, koker je on. Gepude Puclne je prou useglih, mesarsk nož, al pa ministrersk portfel. Dulejnci, puseben tam ukul Velikeh Lašč, se lohka z nim putrekaja. Vite, zatu pa jest na morem zastopt, za kua ga pu časpuseh tku strašen mercvarja. Tu na more bit družja, koker sama foušarja. On dela ja z usm šterem za soj narod. Tega pa spet na smema prčakvat, de b Dulejncam pečen purmani u usta letel. Sej, če mu je znan, de ta al pa un pečene purmane puseben ubrajta, pa holt gleda, de ga pošle u take kraje, ke sa purmani pucen. Več pa tud na more atrit. Jest saj mislem, de sa mu tist gepudi, ke je tku skumenderu, de sa jih pusal dol u Dalmacija, ke je dober vin, pa tud bl pucen, koker pr nas, in tud purmani se dubeja za ena bagatela, še dons hvalen. Useh Dulejncu pa tud ni mogu puslat ke dol. Če b mou še dons tulk za guvori, koker je mou učaseh, b pršli pa že tud drj pučas na vrata. Rankmu Pečke, Buh mu daj nebesa, pa mende lft ni dober eturu, zatu ga je ga Buh raj h seb puklicu. Vite, tega pa gepud Pucl ni mogu naprej vedet, ke ni dohtar. On je ja mesar. Nemu pa lft dol na juge prou dober stri. Prauja, de velik bulš, koker pa na Dulejnskem.

F. G.

Iz olimpijskih priprav

Kako trenirajo nemški turnerji?

Kakor vsi športniki, tako se tudi telovadci z veliko vnaemo pripravljajo za prihodnje olimpijske igre, od katerih nas ločijo dobri trije meseci. Da se Nemčija kot privediteljica najbolj temeljito pripravljajo, ne samo v propagandnem pogledu, temveč se tudi za napredek svojih športnikov tako briga kot dolejš se nikdar, je povsem razumljivo, saj se vrši olimpijada na njenih tleh. Poglejmo sedaj nekoliko priprave telovadcev, ki jih vodi njihov načelnik g. M. Schneider.

Treninzi se vrše kar najstrožje in brez gledalcev. En tak trening so pa izjemoma napravili pred več tisoč gledalci, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano. Zanimivo pri tem javnem treningu je bilo še to, da je veak gledalec presojal posamezne kandidate. Pozneje so vse te ocene zbrali in se je zmagovalec določil na podlagi ocen, ki so jih izrekli gledalci.

Telovadba se je pričela na krogih. To orodje, ki so ga doslej gojili Nemci samo v nihanju, jim dela še vedno preglavice, kajti vaje na mestu zahtevajo izredne vztrajnosti in moči. Nemcem vaje na mestu niso prav nič po volji, toda sprijazniti so se morali z obstoječimi mednarodnimi predpisi, če se hočejo sploh udeležiti mednarodnih tekem. Zato so imela nekateri prelahke sestave (za olimpijado namreč), drugi pa zopet niso bili kos sestavam, ki so odgovarjali olimpijski tekmu. Zato so gledalci z oceno »10« štediti.

Letošnji jugoslovanski mojstrski turnir za naslov prvaka države za leto 1936. poteka bolj napeto kot lani. K temu je pripomogla predvsem udeležba treh močnih inozemskih mednarodnih mojstrov Fydmana, Opočenskega in Pelikana, ki zelo krepko kombinirajo za prva mesta. Delna internacionalizacija jugoslovanskih mojstskih turnirjev se je že samo s tem izkazala za srečno misel. Druga zelo ugodna stran tega pa bo, da bodo s tem imeli priliko tudi naši mojstri, da se udeležijo inozemskih mojstskih turnirjev. Tako bi bila odprta pot za k nadaljnjemu razvoju našim nadarjenim mojstrom Trifunoviču, Schreiberju, Bröderju, Tomoviču in drugim.

V Novem Sadu je po šestem kolu prišel v vodstvo Pirc, ki je letos v dobri formi in je pričakovati da bo dosegel tudi prvo mesto. Posebno z zmago nad Kostičem ei je Pirc obiljšal doseg tega cilja. Tudi večina drugih naših najboljših mojstrov se dobro drži. Dasi je skoraj polovica turnirja v kraju se nič ne ve, kateri bodo dosegli prva mesta.

Danes je zopet sestanek delegatov naših šahovskih klubov, ki ima predvsem namen, da določijo poseben tehnični odbor slovenske šahovske zveze, ki bo odsej imel nalogo, organizirati nadaljnje zvezne prireditve in sploh voditi tehnično stran delovanja šahovske zveze. Zveza združuje sedaj že preko dvajset šahovskih klubov v naši banovini, to so skoraj vsi aktivni klubi. V svojem delovanju se bo zveza odsej opirala samo na svoje člane, dočim klubi, ki še niso včlanjeni oziroma niso člani takih klubov, pri zvezinih prireditvah ne bodo več pomembni.

Avstrijski velemojster Spielmann je meseca marca odigral s holandskim mojstrom Landanom match in je z veliko premočjo zmagal. Od osmih partij je v štirih zmagal in štiri so končale remis. Iz tega matcha prinašamo danes zadnjo partijo, ki jo je pa Landan popolnoma po nepotrebnem izgubil. Prenagil se je namreč v napadu in tako s težko napako omogočil svojemu nasprotniku lahko zmago.

S. Landan : R. Spielmann.

1. d2—d4, d7—d5 2. c2—c4, d5×c4 3. Sg1—f3, Sg8—f6 4. e2—e3, c7—c5 (možnost tega protitudara v centru upravičuje sprejem damskega gambita, ker sedaj ostane belemu samo mala prednost v bolj razvitih figurah, seveda če igra natančno.) 5. Lf1×c4, e7—e6 6. 0—0, Sg8—c6 7. Dd1—e2, a7—a6 (na c5×d4 bi sledilo Tf1—d1 in beli dobi nazaj pešca z boljšo igro.) 8. Tf1—d1, b7—b5 9. d4×c5 (s tem beli ničesar ne doseže in je najboljša Lc4—b3, nakar mora črni s c5—c4 prepustiti belemu močnejši centru in iekati izgledov v uspešni obrambi in končnici.) Dd8—c7 10. Lc4—b3 (na Lc4—d3 bi sledilo Scb—b4 in črni bi izsilil izmenjavo močnega belega lovca.) Lf8×c5 11. Sb1—d2, 0—0 12. Lb3—c2 (beli ima težave z razvojem svojega damskega krila.) Lc8—b7 13. b2—b3, Sc6—e5 (črni hoče odpreti svojemu lovcu na b7 diagonalu, zato menja tega skakača.) 14. Lc1—b2, Se5×f3+ 15. Sd2×f3 (belemu je uspelo, da je razvil svoje damsko krilo, pozicija je pa izenačena.) Tf8—d8 (dovolji belemu L×f6, kar pa beli upravičeno odklone, ker bi bili črni lovci potem premočni.) 16. Sf3—e5, Sc5—d6 17. f2—f4, Sf6—d5 18. Ta1—c1, Dc7—e7 (grozilo je L×h7+.) 19. Se5—f3 (črni je grozil z f7—f6 in e6—e5 odpreti igro in preiti v silen napad, ker pa beli s

Ali vidiš kje šoferja?

Na konju z ročaji so Nemci mojstri, a je bilo kljub temu še nekaj »Ferzagerjev«. Priznali pa je treba na drugi strani, da je na konju zelo težko brez napake izvajati težke, riskirane vaje. Ako samo malo oplaziš z nogama ob konja in gladek potek je že prekinjen in seveda tudi dragocene točke gredo v izgubo.

Bradlja je bila v tem pogledu precej boljja. Z najtežjimi in najnevarnejšimi prviniami so se telmovadci dobesedno igrali. V prosti vaji na tleh pa je bil najboljši to pot Friedrich. Ta telovadec je pokazal v svoji sestavi vse, kar zahteva moderna gimnastika in tudi vse, kar je treba pokazati na svetovni olimpijadi. Di ni manjkalo akrobatskih gibov, je povsem razumljivo.

Na drugo je bil dosežen višek. Drog je že sam na sebi najlepši »instrument« med telovadnim orodje min Nemci so še prav posebni mojstri na niem. Zato ni prav nič čudnega, da imajo v svojih vrstah svetovnega prvaka na tem orodju in da sta na zadnjih svetovnih tekmah kar dva Nemca došla v poljubni vaji polno število, to je po 10 točk. Najsmelejše prehode, obrate in odoake vidno pri njih izvajati z največjo eleganco in sigurnostjo. Ta javni trening je pokazal mnogo; Nemci sami pa pravijo, da so šele sredi svojega dela. Zadnje mesece bodo porabili samo za »piljenje« in »izgledanje«. Na to telovadno olimpijado smo res navodni, ker vemo, da se tudi drugi narodi s podvojeno silo pripravljajo.

Šah

skakačem zelo lepo prepreči.) f7—f6 20. Sf3—d4 (na e6—e5 bi sedaj sledilo zelo neprijetno Sd4—f5) g7—g6 21. Lc2—e4 (grozi z Sd4—c6 izsiliti menjavo močnega lovca 67 in sam preiti v napad.) Ta8—c8 22. Te1×c8, Td8×c8 23. f4—f5? (beli, ki je dosedaj središnji igral dobro, izgubi naenkrat mirno kri. Računa namreč samo na e×f5 in g×f5, nakar bi po L×d5 in S×f5 oziroma S×f5 in L×d5 prišel v prednost, spregleda pa močan nasprotnikov odgovor. Boljše je bilo zato De2—f3 z grožnjo Sd4×e6.) Sd5—c3! 24. Lb2×c3, Lb7×e4! 25. De2—b2, e6—e5 26. Sd4—e2, b5—b4 (e tem potisne črni telega v brezupen položaj. Na Le3—d2 pride Te2) 27. Db2—d2, b4×c3 28. Dd2×d6, c—c2! (črni dobi s tem figuro) 29. Td1—d2, c2—c1 D+ 30. Se2×c1, Te8×c1+ 31. Kc1—f2, De7×db 32. Td×db, Te1—c2+ 33. Kf2—e1, Te2×a2 34. f5×g6, Le4×g6 35. Td6×fb, Lg6—d3 36. g2—g4, Ta2×h2 37. Ke1—d1, e5—e4 38. g4—g5, Th2—g2 39. Tf6—f5, Kg8—g7 in beli se je slednjič vdal.

Ali že veš o Abesiniji?

Da so šele leta 1770 zvedeli, da iz jezera Tana izvira Modri Nil, kar je doagal škot Bruce. Več tisočletij so se mučili z rešitvijo uganke o izvirkih Nila. Kambiz je poslal kar armado, Aleksander Veliki celo ekspedicijo. Neron več čet, da bi določili, kje Nil izvira. Vse te množice so niso nikdar povrnila.

Ko so Saraceni zavzeli Egipt, je v 13. stoletju sklenil abesinski neguš Lalibals, da bo z lahkoto uničil svoje verske sovražnike. Dal je napraviti ob jezera Tana velike prekope in okope, tako je Nilu začelo primanjkovati vode in je v Egiptu nastala lakota.

Teodoros II., ki je začel vladati l. 1855, je bil prvi reformator Abesincev. Nič manj ko 11 atentatov so napravili nanj. Šestkrat je bil pri tem ranjen. V angleško-abesinski vojni se je moral umakniti v svojo trdnjavo Magdalo. Ko so ga akoraj vsi zapustili, eta si on in njegov ein vzela življenje. V oporoki pa je Teodoros naročil svoji ženi, naj da Angležem 1000 volov in 50 ovac, da bodo mogli častno proslaviti svojo zmago.

Julija lanskega leta je abesinski poslanik izročil angleškemu kralju rodovnik, kjer je razvidno, da izhaja velika kraljica Viktorija iz rodu kralja Salomona, je torej angleška kraljevska družina v sorodu z negušem. Rajni kralj Jurij je prejel zlato verigo Salomonovega reda, kraljica pa reda kraljice Sabe.

»Nekateri se sklicujejo na nekakšno praverro: na čisti razum, ki pa izhaja iz Bogal« (Goethe)

»Povsod, kjerkoli biva kaka država, je vera potrebna.« (Voltaire.)

Človek je potreben kake duše, ki ga do dna pozna in ki se postavi zanj, čeprav ga ves svet zapusti.

UGANKE

Rešitev zglogovnice

1. Miklošič; 2. apokalipca; 3. nitroglicerini; 4. Jesenice; 5. Storžič; 6. topas; 7. Rio de Janeiro; 8. Andrijevica; 9. šestilo; 10. Nevidodunum; 11. Ate-ne; 12. netopir; 13. Oplenac; 14. črček; 15. Jama; 16. ekperiment; 17. vročica; 18. Čile; 19. reneansa; 20. Nijecja; 21. ebonovina; 22. Zemun; 23. ekscelencia; 24. Maupassant; 25. Lužica; 26. Jenko; 2. elipsa; 28. koder; 29. reneget; 30. ikona; 31. Livno; 32. iridij.

Prve in tretje črke, brane zapored, povedo cltat iz Prešernovega Krsta pri Savici.
Manj atrna noč je v črne zemlje krili,
kot so pod svetlim solncem eužni dnovi.

Kelih

1.	a	a	a	a	a	a	a	a
2.	c	d	e	e	e	e	e	e
3.	g	g	i	i	i	i	i	j
4.		j	k	k				
5.	l	l	l	m	n			
6.		o	o	o				
7.	o	p	r	r	r	r		
8.	s	s	t	u	v	v	z	

Besede pomenijo: 1. sl. vesna obluba 2. žensko krstno ime, 3. prometno sredstvo, 4. svetopisemska oseba, 5. šolska pe'rebčina, 6. jugoslovanska reka, 7. del h še, 8. grška boginja leote.
Po sredi navdod dobilš slovenski dnevnik.

PUCH

novi lahki kromirani modeli in drugi cenejši
Puchovi izdelki na ugodna mesečna odplačila

IGN. VOK

LJUBLJANA, Tavčarjeva 7

Podružnice: KRANI - NOVO MESTO - CELJE, Miklošičeva 2

Bilanca drž. hipotekarne banke

Računski zaključek Drž. hipotekarne banke izkazuje za 1935 znaten dotok novih tujih sredstev, zlasti pa vlog. Na drugi strani se je okrepila likvidnost banke. Čisti dobiček je manjši kot za 1934 zaradi znižanja obrestne mere v lanskem letu.

V ostalem pa navajamo v naslednji glavne bilančne postavke banke za 1935 kot normalno leto ter za 1934 in 1933 (vse v milij. Din):

Aktiva:	1930	1934	1935
blagajna, žiro, ček	120.2	129.45	310.25
blag. zapiska N. b.	—	137.00	199.30
hip. posojila	2.290.6	2.206.00	2.144.60
komunalna pos.	472.95	618.44	648.10
pos. vodnim padrugam	78.2	84.20	80.93
meničnihip.	39.7	90.50	106.75
lombardna pos.	96.9	136.14	120.36
menična pos.	94.76	86.30	80.00
tek. račun drž. ust.	272.4	530.7	654.24
razni tek. računi	86.16	153.20	159.70
efekti rez. fonda	52.5	129.55	172.30
efekti amort. fonda	3.66	7.54	9.10
odkupljeni efekti	110.6	72.00	200.40
nepremičnine	74.65	184.57	206.50
razna aktiva	140.91	124.00	119.10

Iz tega pregleda ni razviden deloma izpremenjen način bilanciranja banke. Izkaz za 1935 izkazuje posebej blagajno žiro pri Narodni banki ter poštočepkovne račune. Bilanca za 1934 izkazuje v eni skupini blagajno in naložbe na žiro, posebej pa blagajniške zapise Narodne banke. Bilanca za 1935 pa navaja posebej gotovino, žirovne in čepkovne račune ter blagajniške zapise.

Likvidnost banke je narasla v preteklem letu. Saj se je gotovina obnem s takoj razpoložljivimi naložbami povečala od 266.45 na 209.54 milij., torej podvojila, kar je predvsem v zvezi z dejstvom, da so banki pritekali novi kapitali, katerih pa ni vložila v nova, dolgoročna posojila, ampak predvsem v kratkoročna in srednjeročna posojila ter jih držala velik del razpoložljivo z ozirom na stanje našega denarnega in kapitalnega trga.

Hipotekarna posojila banke se zmanjšujejo, nadalje pa naraščajo posojila srednjeročnega značaja. To so komunalna posojila, ki so lani ponovno narasla za skoro 30 milij. (to je saldo novih posojil po odvrtju vrnjenih posojil) in menično hipotekarno, ki jih daje banka za 5 let. Padla pa so lombardna, eskontna posojila in posojila vodnim padrugam.

Nova sredstva je nadalje posodila banka ali naravnost ali pa posredno državi. Predvsem so se posojila v tekočem računu državnim ustanovam lani povečala za 124 milij. din. Indirektno financiranje države pa pomeni odkup efektov, med katerimi stoji gotovo na prvem mestu državni papirji. Postavka odkupljenih efektov je narasla za 120 milij. Poleg tega pa so narasli še efekti rezervnega fonda za 42 milij. din. Deloma je to povečanje pripisovati tudi višjim tečajem državnih papirjev na koncu leta 1935 v primeri s 1934, podobno pa je velik del povečanja pripisovati tudi novim nakupom.

Postavka nepremičnine stalno narašča, ker mora banka kupovati nepremičnine svojih dolžnikov, ker nima zanje dovolj interesov po cenah, ki bi odgovarjale zahtevam banke.

Sploh je bilanca banke sestavljena nekoliko preglednejše, ker ne navajamo samo vseh aktivnih postavk eno za drugo, ampak tudi združuje več vrst aktiv, ki so si sorodne med seboj. Po tej pregledni shemi izgleda bilanca takole:

Gotovina 509.54 (266.45), posojila 3.180.7 (3.223.5), tek. računi 813.9 (683.9), vrednostni papirji 381.8 (209.1) milij. itd.

Pasivna stran bilance pa kaže te postavke (v milij. din):

	1930	1934	1935
fondi javn. ust.	1.220.6	951.54	1.071.37
fondi	78.57	246.6	348.4
glavnice j. ust.	400.35	379.36	392.4
hran. vloge	528.9	1.031.35	1.169.5
v tek. računu	—	—	249.5
rezervni fond	56.56	125.3	151.8
amort. fond	10.46	34.37	42.4
teč. razlika	—	—	31.8
zad. in zast. listi	896.6	798.24	811.16
predjumi	70.66	135.9	130.4
tek. rač. drž. ust.	148.2	44.84	161.15
tek. rač.	114.0	440.6	456.07
obresti	70.7	27.3	42.16
razna pasiva	31.87	105.14	153.5

Predvsem je omeniti dvig fondov in glavnih javnih ustanov. Ta javna sredstva, ki so na razpolago banki, so znašala 1930 1.699.5, 1934 1.577.54 in lani 1.812.2 milij. din. Se večji dvig pa izkazuje hranilne vloge. Banka je kot znano vpeljala tudi za vlagatelje tekoče račune in je ta vsota do konca leta znašala 249.5 milij. din, tako znašajo vse zasebne vloge banki 1.419.0 milij., torej za okoli 400 milij. din manj kot javna sredstva. Lastni fond se zelo hitro dvigajo, nov pa je med njimi fond za razliko na tečaju vrednostnih papirjev.

Posojila v inozemstvu (zadolžnice in zastavni listi) so narasla ne radi pritoka novih posojil, ampak radi izdajo funding obveznic za obrestno službo obveznic drž. hip. banke, ki so bile v devizah — kot državni papirji — konorirani le z 10%, po novem sporazumu s 25%. Predjumi tujih bank se polagoma odplačujejo.

Bilančna vsota banke je narasla od 4.691.7 na 5.211.64 milij. din zaradi novega pritoka tujih sredstev.

Kaj dajejo državi privilegirani zavodi

Od svojih dveh denarnih zavodov: Državne hipotekarne banke in Pošne hranilnice ima država levi delež pri čistem dobičku. Podobno velja za Narodno banko, ki ni državna ustanova, ker je v rokah zasebnih delničarjev, pa ima od nje država vsako leto dobili gotov odstotek na čistem dobičku. Za svojo glavnico pri Obrtni banki kraljevine Jugoslavije država ne dobi obresti, kakor tudi ne za lanske leto od svojih delnic pri Privilegirani agrarni banki.

V naslednjem podajmo pregled dobička države, ki ga dobi od privilegiranih zavodov (vse v milij. din):

	DHB	Pošna	Nar.	Agr.	Skupno
1930	45.9	31.1	38.9	4.05	81.05
1931	51.5	15.1	66.4	5.6	72.1
1932	44.4	17.3	4.2	2.8	64.5
1933	38.45	32.36	4.9	2.1	77.8
1934	37.94	35.2	9.8	1.0	83.9
1935	31.26	37.64	10.2	—	79.1

Dočim je tendenca pri dobičku Drž. hip. banke za državo od leta 1931 nazadujoča, stalno narašča dohodek od Pošne hranilnice, ki je že večji kot dohodek od Hip. banke. Dobitek Narodne banke je bil veliko znatnejši v prejšnjih letih pred zakonito stabilizacijo dinarja, najnižji je bil leta 1932, od tedaj pa zopet narašča, kar je pa v zvezi z manjšimi odpisi banke. Za svoje delnice ter za delnice drž. razredne loterije država ne dobi za 1935 nobene dividende od Privilegirane agrarne banke, kar je zopet žrtev države zaradi zamrzitosti posojil te banke kmetom.

Vsekakor pa nam zgornja tabela kaže, kako veliko koristi ima država naravnost od svojih in privilegiranih denarnih zavodov.

Račun izgube in dobička kaže tole sliko (vse v milij. din, v oklepajih podatki za 1934):

Dohodki: obresti hipotekarnih posojil 157.5 (181.6), obresti komunalnih posojil 55.4 (55.77), obresti posojil vodnim padrugam 4.25 (7.23), obresti lombardnih posojil 7.03 (10.36), meničnih posojil 11.34 (10.74), tek. računov 56.8 (43.5), kuponi odkupljenih efektov 13.06 (8.33), dohodek posestev 1.6 (1.2), razni dohodki 4.6 (1.7).

Izdatki: obresti kapitalov 61.84 (64.3), obr. fondov 59.74 (54.1), inoz. posojil 55.3 (54.5), lombarda pri Narodni banki 4.23 (13.85), tek. računov 42.1 (32.1), upravni stroški: osebni 15.0, stvarni 2.8, skupno 17.9 (16.5), dobiček in izguba pri bančnih posojil 8.64 (7.56), odpisi 21.86 (28.5), čisti dobiček 40.16 (49.3).

Banka je vrnila večji del svojih lombardnih posojil pri Narodni banki, poleg tega je odplačala tudi reeskont pri Narodni, drugače je pa donos njenih posojil zaradi znižanja obrestne mere padel. Opaža se tudi zmanjšanje odpisov.

Čisti dobiček je kot omenjeno radi znižanja obrestne mere manjši ter se razdeli sledeče: taničijeme 1.08 (1.87), rezervnemu fondu 7.8 (9.5), glavni državnim blagajni pa 31.26 (37.94) milij. din.

Stanje Narodne banke

Dne 15. aprila je bilo stanje Narodne banke naslednje (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. april):

Aktiva: zlato 1.450.66 (plus 2.5) zlatu v inozemstvu 42.83, valute 0.32 (—0.15) devize 12.55 (—2.64) skupno podlaga 1.506.37 (—0.15), devize izven podlage 312.15 (—0.56) kovani denar 392.6 (plus 11.2). Posojila: menična 1.357.8 (—16.93), lombardna 252.14 (1.1), skupno posojila 1.609.9 (—18.03), prejšnji predjumi državi 1.672.06 (—0.045), razna aktiva 533.9 (—0.3).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.811.96 (—82.2), drž. terjatve 7.7 (—1.3), žiro 658.46 (plus 116.5), razni računi 896.6 (—37.4), skupno obveznosti po vidu 1.562.8 (plus 78.8), obveznosti z rokom 75.6 (—4.3), razna pasiva 178.57 (plus 1.4).

Oblok bankovcev in obveznosti po vidu 6.374.7 (plus 4.4), skupna podlaga s primom 1.935.7 (—0.2), od tega samo v blagajnah s primom 1.864.1 (plus 3.2), skupno kritje 30.36 (30.34)%, od tega samo z zlatom v blagajnah 29.24 (29.17) %.

Izkaz kaže majhne izpremembe v podlagi, povečal pa se je zlati zaklad v tuzemstvu radi pretvoritve deviz v zlatu.

Posojila padajo dalje in so v primeri s koncem 1. 1935 padla za 171.4 milij. Din, od tega v eskontu za 165.2, v lombardu pa za 6.2 milij. Med pasivi se je zmanjšal oblok bankovcev, predvsem radi naraslih žirovni računov, dočim so se razni računi zmanjšali. Odstotek kritja se je izboljšal.

1500 milijonov kapitala v hotelih

Po podatkih Jugoslovanske hotelske zveze iz leta 1935 je v naši državi 1.076 hotelov s 26.000 sobami in 32.109 posteljami. Hoteli zaposlujejo 10.085 oseb. V hotelu je po centvi zveze vložena poldruga milijarda Din (točno 1.509.206.000 Din). Ceni se, da je vrednost naših hotelov padla od leta 1931 naprej na okoli 750 milij. Din. Hotelstvo ima znatne dolgeve izpred leta 1931, ki se niso zmanjšali, ampak povišali in znašajo 325 milijonov dinarjev.

Jugoslovanska hotelska zveza ima svoj občni zbor dne 26. aprila v Zagrebu. Dne 24. in 25. bodo predkonferenca za občni zbor. Dne 25. aprila popoldne pa bo tudi ustanovni občni zbor Hotelsko-turistične zadruge, katere namen je izvesti sanacijsko hotelstva ter poživiti promet tudi v zimskih mesecih.

Zaposlenost v marcu

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je izdal mesečno statistiko zavarovancev za mesec februar 1936, iz katere je posneti, da je znašalo ta mesec število zavarovancev v vsej državi 552.948, kar pomeni v primeri z januarjem 1936 dvig za 4.639 članov, v primeri z februarjem lani pa je število zaposlenega delavstva naraslo celo za 47.564, v primeri z februarjem 1934 pa za 57.897. V primeri z februarjem lani izkazujejo prirastek uradi v Osijeku, Beogradu, Nišu, Dubrovniku in Skoplju, nadalje pri trg. blagajnah v Zagrebu in Beogradu.

Medza zavarovanega delavstva je znašala dnevno 21.30 Din (—0.48 Din v primeri z februarjem lani). Skupna zavarovana medza je znašala 294.38 milij. (Januarja 1936 293.29 in februarja 1935 275.19 milij. Din).

Bilanca in poslovna poročila

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani. Iz podatkov ravn. Trčka v »Zadružnem vestniku«, ki je glasilo Zveze slovenskih zadrug, posnemamo, da je število članov pri Zvezi lani naraslo za 10 na 377. Največ članov je kreditnih zadrug, in sicer 150, 82 je živinorejskih in pašnih, 31 pa mlekar-

Prvenstvo se nadaljuje

Prvenstvo se nadaljuje. Danes igrajo na igrišču 2SK Hermes prvenstvo: nogometno tekmo ob 14.15 prvi par Primorje: Korotan, ob 16 2SK Hermes: Celje.

SK SLOVAN: SK GRAFIKA

Danes ob 10 bo na igrišču Slovana za Kolinsko tovarno nogometna tekma med Slovanom in Grafiko. Zmagovalec te tekme obdrži 1. mesto. Zato bo tekma lepa in napeta.

Nedeljski šport v Celju. Na igrišču Jugoslavije se prične v nedeljo ob 14.15 nogometni program, in sicer nastopijo najprej juniori Celja proti juniorjem Jugoslavije, za njimi pa nastopi v prvenstveni tekmi Jugoslavija proti Zalcu.

Udeležba naših plavalcev na XI. olimpijadi v Berlinu

Sedaj, ko se pričenja sezona plavanja, bi maršsko hotel vedeti, kakšna pa bo udeležba naših plavalcev na letošnji olimpijadi v Berlinu. Plavanje, ki bi moralo biti najbolj razširjen šport pri nas, je žal dobro organiziran le v posameznih centrih. Mem ljudstvo, na deželo se ni prodrl, nekaj izjeme je morda Slovenija, kjer se počasi tudi v manjših krajih, kjer imajo bazene, pripravljajo razna športna društva, da bi ustanovila tudi plavalne sekcije. Čimveč bo plavalnih športnih društev, tem večjih uspehov se imamo nadejati v bližnji prihodnosti. Kajti le potem, ko je kak šport ukorenjen v narodu, ko imamo množico dobrih plavalcev, se bo tudi pri nas pojavil kakšen toliko zaželeni novi »rekorder«.

Jugoslovanska plavalna zveza bo poslala na letošnji olimpijadi eno izmed najmočnejših ekip. Jug. olimpijski odbor je že odobril udeležbo 15 plavalcev. V tem je všteto predvsem Waterpolo moštvo (8), štafeta 4x200 m prosto, 1 skakalec in 2 voditelja. Sedaj pa pripravljajo še sredstva, da bi poslali še 4 do 5 najuspešnejših klubskih organizatorjev pri nas, ki bi ekipo spremljali in se na olimpijadi naučili mnogih stvari, kar bi potem mogli s pridom uporabiti za razvoj našega plavalnega športa doma. Vendar so to zaenkrat še želje tehničnega vodstva zveze, ker še ni zbranih potrebnih sredstev. Razen teh, bo odšlo v Berlin še 5 juniorjev, ki so povabljeni med 30 juniorji od nemškega olimpijskega odbora na športno taborenje v olimpijskem mestu. Zveza je prejela že številne prijave posameznih klubov, izbrala pa bo udeležence tako, da bo prišel iz vsakega plavalnega centra po 1 (Ljubljana, Sreška, Splita, Zagreba in Beograda), kar je tudi najpravičnejše.

Posamezni klubi so tudi že prijavili svoje kandidete za sestavo olimpijske reprezentance. Številne prijave so poslali Jug (Dubrovnik), Jadran (Split) in Viktorija (Sreška) in to predvsem Waterpoliste. Ilirija (Ljubljana) je prijavila šestorico: Wilfan, Fuchs, Zicherl, Cerer, Mihalek in Schell. Vseh kandidatov je 38, torej bo borba za vstop v reprezentanco ogorčena, saj so prijavljeni le najboljši.

Priprava naših plavalcev za olimpijado bo precej v rokah posameznikov. Ker zveza nima sredstev, da bi najela inozemskega trenerja, in pa, ker bi bil skupen trening radi osebnih razmer tekmovalcev (službe in šola) nemogoče, bo vsi trening za olimpijado obstojal samo zadnjih 14 dni t. j. po državnem prvenstvu moštev, ki se vrši v Mariboru.

skih. Lastna sredstva včlanjenih zadrug so znašala 1934. leta 76.3 (76.75) milij., vloge 567.6 (599.0), posojila 559.86 (572.54), blagajna 3.3 (3.15), vredn. papirji 8.1 (9.75) in naložbe 55.6 (72.46) milij. Čisti dobiček je znašal 3.1 (4.2), izgube pa 8.65 (1.1) milij. din.

Aktivska družba za kemično industrijo v Ljubljani izkazuje za 1934—1935 0.15 milij. čistega dobička (1933—1934 0.06 milij.), in znaša prenos čistega dobička iz prejšnjih let 0.5 milij. pri bilančni vsoti 9.4 (8.46) milij. din.

Sartid izkazuje za leto 1935, 0.2 (0.15) milij. čistega dobička, s čimer se zmanjša izguba na 5.47 milij. din pri glavnici 50 milij. din. Družba je dosegla 0.13 milij. čistega dobička pri ladjedelnici.

★

4.5% komunalne zadolžnice Kranjske deželne banke. Dne 15. aprila so bile izrebane te-le 4.5% kom. zadolžnice Kranjske dež. banke: št. 23 10.000 kron, št. 370 2000 kron, št. 6 in 67 po 1000 kron, št. 89 200 kron in 130 1000 kron.

Znižanje glavnice. Jugoslovanska Standard Oil Vacuum Company, d. d. v Zagrebu je sklenila na obnem zboru dne 11. marca znižati glavnico od 223 na 175 milij., to je za toliko, za kolikor je bila zvišana glavnica ob fuziji Standarda z Vacuum Oil (48 milij.). Delničarji lahko ponudijo delnice po nominalni v odkup družbi.

Borza

Denar

Dne 18. aprila 1966.

Ta teden je znašal promet na ljubljanski borzi 5.44 milij. din, največ v angleških funtih, avstrijskih šilingih in nemških čekih. Prejšnje tedne je znašal promet: 4.301, 4.536, 4.842 in 5.039 milijonov dinarjev.

Curih. Beograd 7.—, Pariz 20.23, London 15.16, Newyork 306.875, Bruselj 51.91, Milan 24.15, Madrid 41.925, Amsterdam 208.25, Berlin 123.375, Dunaj 56.70, Stockholm 78.175, Oslo 76.175, Kopenhagen 67.675, Praga 12.70, Varšava 57.75, Atene 2.90, Carigrad 2.45, Bukarešta 2.50, Helsingfors 6.68, Buenos Aires 0.84375.

Živina

Mariborski sejem. Na svinjski sejem 17. t. m. je bilo pripeljanih 197 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči, 5—6 tednov stari, 70—100 din; 7 do 9 tednov stari 110—140; 3—4 mesece stari 160 do 220; 5—7 mesecev stari 230—340; 8—10 mesecev stari 370—500, 1 leto stari 580—850 din; kg žive teže 6—7.50 din, kg mrtve teže 7.50—9.50 dinarjev. Prodanih je bilo 115 svinj.

riboru 18. in 19. julija v organizaciji SSK Maribora, ki je že lani odlično izvedel juniorsko državno prvenstvo. Letošnja prireditel bo prekosila vse dosedanje alične prireditve. Nastopiti bodo juniorji in seniorji skupaj v medsebojni borbi. Razčuna se, da je zbranih taktat v Mariboru do 400 najboljših jugoslovanskih plavalcev in plavalk iz vseh delov države. Tukaj bodo zbrani tudi vsi kandidati za izločilne tekme v Ljubljani. Tu se bo vršil pred odhodom izbrane reprezentance v Berlin se nastop olimpijcev.

Na poti v Berlin se bodo ustavili v Čekoslovaški, kjer bi nastopili tudi dame v revanšni tekmi za lanske nastop v Ljubljani. Izgleda pa, da radi nastale položaja ne bo možno to turnejo izvesti. Jugoslovanska plavalna zveza ima namen po olimpijadi in izvršenem juniorskem državnem prvenstvu v Splitu prirediti v proslavo 15-letnice obstoja zveze velik turnir, kjer bi sodelovali centri vseh plavalnih podvez. Finalist bi se pa boril še proti reprezentanci Budimpešte, ako bo dana možnost obnoviti odnose z Madžarsko plavalno zvezo. Ta prireditel naj bi se vršila v Dubrovniku v začetku septembra meseca. Pri tej priliki bodo v zahvalo za svoje delo za jugoslovanski plavalni šport in v spomin na obletnico odlikovani vsi zašlužni delavci plavalnega športa.

Krasen uspeh Jugoslovancev v table-tenisu

Jugoslovanci premaga Avstrijo 2:0.

Kot uvod mednarodnega table-tenisa turnirja, ki ga v soboto in nedeljo prireja ogrski ISSK Maribor v Unionski dvorani, se je danes v ljubljanski hali v Cankarjevi ulici vršil neoficielen dvoboj najboljših igralcev Avstrije (svetovni prvaki) in Jugoslovancev. Ekipa Jugoslovancev je bila sestavljena iz Jugoslovanskega mojstra Marinka (Hermes, Ljubljana), mladega Steina (Pančevski Mariborčana Senekovića, Avstrijo pa so zastopali dunajčani Goebel, Morgenrot in Hartinger (Windobona), ki so pred kratkim v Pragi osvojili svetovno prvenstvo.

V preteklih, silno napetih borbah so izvrstni Jugoslovanci zmagali 5:1, ter s tem dokazali avst. da je table-tenis v Jugoslaviji izredno razvit. Junak večera je bil Mariborčan Seneković, ki je odločil vsa tri srečanja z najboljšimi dunajčani v odličnem stilu v svojo korist ter sam prioboril Jugoslovadi tri točke. Rezultati tekmovalca so bili: Seneković (Jugoslovija): Goebel (Avstrija) 2:2, 21:16; Seneković (J): Morgenrot (A) 21:14, 21:16; Seneković (J): Hartinger (A) 21:11, 21:15; Stein (J): Goebel (A) 20:22, 21:2; Stein (J): Morgenrot (A) 12:21, 15:10, 15:21; Stein (J): Hartinger (A) 15:21, 18:21; Marinko (J): Morgenrot (A) 31:18, 31:19; Marinko (J): Hartinger (A) 30:22, 10:21; Marinko (J): Goebel (A) 18:21, 20:20, 14:21.

Zal je bilo zanimanje občinstva minimalno. Upati pa je, da bo športni Maribor vsaj pri oficelnem turnirju v soboto in nedeljo izbral ugodno priliko videti igralci vrhunski table-tenis svetovnih prvakov in odličnih Jugoslovancev in Madžarov. EB

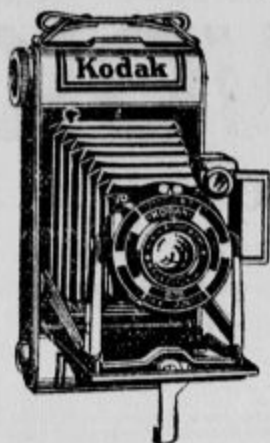
Razpis

TRIGLAVSKEGA DNE

JZSZ razpisuje za dan 26. aprila smrek v Triglavu v dolino Krme. Tekmo izvede Smučarski klub Dvojica-Mojsterna s pomočjo Turističnega kluba Skale, Jesenice. Start na Rži ob 11. Očlj nad Dobo Bukvo, V. šolska razlika okoli 1200 m. Priloge do tekmovalca imajo vsi pri JZSZ verifikirani tekmovalci. Prijavnina ni. Klubu morajo tekmovalci prijaviti nakupnomo 2 uri pred startom na zveznih tekmovalnih na vodstvo tekem, ki se nahaja na Staničevi koči. Zrobanje startnih števil se vrši ob 10 uri. Starta se v razredih. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JZSZ. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril se vrši ob 16 v hotelu Triglav v Mojsterni.

Motos. 2SK Hermes. V področje B. t. m. seemanek vseh motoristov pred govedino Črman v Zg. Sreški ob 13. Obvezno: voditi naše kotarske-dirkalne vozi in krog t. j. 8 km. Ob vsakem vremenu!

Ali ste si že zasigurali

2 krasna dneva dopusta brezplačno?

Ne zamudite te edinstvene prilike, katero Vam nudi

velika KODAK prodajna akcija.

Prihranite Din 170.— z nakupom **Kodak Junior aparata z anastigmatom 1:5.3** (z avtomatičnim sprožilcem na daljavo), ker boste za časa akcije mesto Din 630.— plačali

samo Din 460.—

Prihranek Din 170.— zadostuje za **2 lepa dneva bivanja** s polnim penzionom na sinjem Jadranu ali v planinski koči naših krasnih planin. Uporabljajte ob vsaki priliki tudi **Kodak ali Pathe film**, ker sta najboljša jamstvo za popolni uspeh.

Prospekt o akciji dobite v vsaki foto-trgovini.

Rimske-Toplice

(Slovenija)

Jugoslovanski Gastein. — Sezona od 1. maja do 15. okt. Pavšalne kure: v pred- in posezoni za 10 dni Din 600.—. V glavni sezoni Din 800.—. Natančne prospekte dobite pri potniških pisarnah ali kopališki upravi Rimske Toplice.

NIZKE CENE

dvekoles, otroških igračnic, invazivskih vozilov, prevoznih triciklov, divanov, strojev, cenik franco.

„TRUBUNA“ F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4
Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta 36

Beli crepe de chine

à 18 Din za birmanke v Trpinovem bazarju,
Maribor — Vetrinjska 15

Dame, katere želijo imeti moderno frizuro tudi pri vlagi in vetru, uporabljajo **FIXIT KREMO** z zlato etiketo. Gospodje, kateri želijo imeti lepo frizuro in pazijo na svojo zunanost, uporabljajo **FIXIT KREMO** s srebrno etiketo. — **FIXIT** se dobi v vsaki drogeriji in parfumeriji.

Pri vašem brivcu zahtevajte **FIXIT KREMO**!
Steklenice od 50 gr. 100 gr. 150 gr.
po 12 Din 18 Din 24 Din

Preprodajalec visok popust! Zahtevajte cenik!
Samoprodaja za Dravsko banovino.
DOLINŠEK VITOMIR - CELJE
Za vsak srez oddaja se samoprodaja.

ZA BIRMANCE

molitvenike, rožne vence, podobice, verižice, svetinje, mirtine venčke za deklice, mirtine šopke, trakove, ročne torbice ter najraznovrstnejša darila nudi po najnižji ceni

Trgovina

H. Ničman — Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

TRGOVCI DOBE POPUST

R. SEVER Marijin trg 2
ima najnovije tkanine za
zavese in tapetiranje

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast **CLAVEN**. — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. Hrnjak, lekarnar, Sisak
Varujtese potvorbo

Zaščitni znak

Janko Češnik

modna in manufakturna trgovina
Ljubljana - Lingarjeva ulica

Nudi letne modne novosti v volnenem kot svilnatem in perilnem blagu za ženske obleke, kostume, plašče. Priznana najboljši nakup kamgarna, ševitov, lodna za moške obleke in površnike.

Oglejte si zalogo!

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Prijetno britje, gladko
in brez
bolečin

Skladišče za Jugoslavijo: JUGOFARMACIJA D. D., ZAGREB, oddelek: KOZMETIKA

Zaradi preselitve

od danes naprej do 1. maja
po izjemno znižanih cenah

„Luna“ - Maribor

Cenjeno občinstvo obveščam,
da sem preselil svojo

pleskarsko in soboslikarsko obrt
iz Tyrševe ceste 9 v Wolfovo ulico št. 12 (dvorišče)

Za vsa v mojo stroko spadajoča dela se priporočam nadaljni naklonjenosti tudi v bodoče. Vsa naročila izvršujem točno, solidno in poceni po najmodernejših vzorcih. Vzorci in proračuni na razpolago. — S spoštovanjem
MARN JOSIP, Telefon 30-68

Izdanje pod trogodišnji zakup Banske og restorana u banji Ilidži

Na osnovu odobrenja Kraljevske banske uprave Drinske banovine VI broj 13.276 uprava banovinske banje Ilidže izdatče putem usmene pogodbe, a na osnovu pismeno podnešenih ponud, pod trogodišnji zakup banjski restorana.

Pismene ponude — taksirane sa 5 Din — državne i 3 Din banovinske taksene marke — treba poslati najkasnije do 1. maja 1936.

Za sigurnost izvršenja ugovornih uslova — reflektanti polažu kauciju u iznosu od Din 30.000 u državnim i državom garantovanim obveznicama po nominalnoj vrijednosti.

Pored navedene kaucije — zakupac će biti dužan da položi i posebnu kauciju za inventar, koji će primiti u zakupljenim prostorijama i to: 20% od ukupne njegove procenjene vrijednosti, štoće iznositi cca Din 40.000 u gotovom novcu ili garantnom pismu izdato od državnih banaka, Gradske štedionice i Zemaljske banke u Sarajevu. Odgovarajući iznos ima se uplatiti na dan preuzimanja inventara.

Uslovi i sva druga obavještenja mogu se dobiti u kancelariji Uprave banje u radno vrijeme.

Iz kancelarije Uprave banje Ilidže, broj 362 od 15. aprila 1936.

Zahvala

Za sočuvstvovanje ob izgubi našega dobrega očeta in starega očeta, gospoda

Josipa Štota

in za številno spremstvo na njegovi zadnji poti, se vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Ljubljana, dne 19. aprila 1936.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob prebriski izgubi naše nenadomestljive, blage mame, gospe

Franje Bandel

se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali.

Ljubljana, Slov. Javornik, dne 18. aprila 1936.

Globoko žalujoči ostali.

Globoko pretreseni naznanjamo v neizmerni žalosti, da je nenadoma umrl naš preljubljeni soprog, oče, brat, stric, gospod

Janežič Josip

posestnik in mesar

Pogreb predraga pokojnika bo v nedeljo, dne 19. aprila ob 6 popoldne iz hiše žalosti v Domžalah, Kolodvorska 15, na farno pokopališče v Domžalah.

Domžale, dne 18. aprila 1936.

Ivana, soproga, Joško, Vinko, Ivanka, Justina, Anica, otroci, Peter, Franc, Miha, bratje — in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Vsem, kateri ste mi ob smrti moje srčnožubljene, nenadomestljive tete, gospodične

Franje Grossmannove

pomagali in z menoj sočustvovali — iskrena hvala. Posebno zahvalo smo dolžni poleg domači častiti duhovščini še prečastitemu g. kanoniku dr. Ostercu za soudeležbo pri pogrebu, nadalje domačemu in tujemu učiteljstvu in šolarjem tukajšnje šole, uradništvu finančne kontrole in orožništvu, g. zdravniku dr. Sokolovu, vsem sosedom in znancem in sploh vsem za vse iskreni Bog plačaj!

Sv. Jurij, dne 16. aprila 1936.

Netakinja Jda

Naznanjamo žalostno vest, da je umrl naš dolgoletni svetnik, gospod

Karol Kauschegg

V umrem smo izgubili velezaslužnega in neumornega sodelavca ter bomo blagega pokojnika ohranili v trajnem častnem spominu.

Ljubljana, dne 18. aprila 1936.

Upravni svet in razmateljstvo
Delniške družbe pivovarne Union
v Ljubljani

št. 961-36.

5078

Razglas o licitaciji

Občina Murska Sobotica razpisuje za oddajo gradbenih del za težaška, zidarska, železobetonska, tesarska, krovna, kleparska, mizarska, ključavničarska ter parketerska dela pri gradnji Delavskega doma v Murski Soboti v skrajšanem roku.

I. javno pisarno ponudbeno licitacijo na dan 27. aprila 1936 ob 11 dopoldne v občinski pisarni v Murski Soboti. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v občinski pisarni v Murski Soboti.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto uradnega projekta, ki znaša za:

1. težaška, zidarska in železobetonska dela 655.608,40 Din
2. tesarska dela 15.000.— Din
3. Srovska in kleparska dela 38.632,50 Din
4. mizarska dela 100.440.— Din
5. ključavničarska dela 72.873.— Din
6. parketerska dela 45.682.— Din

Ponudniki morajo položiti 10 odst. kavicijo do 10 dopoldne na dan licitacije pri davčni upravi v Murski Soboti.

Dne 7. aprila 1936. Občina Murska Sobotica.

Knani Salvat čaj proti solčnim kamnom in boleznim solčnega mehurja, dobiva se pri glavni. sast. Lekarne Sv. Ivana, Zagreb, Kaptol 17. Ogl. reg. št. 12579.

Pijte po brošurčini navodila.

SALVAT ČAJ

NOVALJA (otok Pag), oddaljena od Raba 1½ ure s parnikom. Prekrasna lega. Jadnice po nizki ceni. Lepa plaža tudi za neplavalce ter sipina za uspešno zdravljenje išiasa in revmatizma. Borov gozd. Gostilna »Jugoslavija«, lepo urejena, hrana odlična, čistoča zjamčena. Oddaljena od plaže 5 minut. — Gostilna »Jadrana« na plaži s krasnim vrtom do morja, hrana odlična, čistoča zjamčena. Glasovir na razpolago. — Cene: za osebo dnevno 40—45 Din vključno vse takse. Vino liter 6 Din, prosjek 16 D. Otroci plačajo po dogovoru. Na razpolago so tudi lepe priv. sobe. Javiti se je vnaprej.

Tiskanje srečk in načrtov državne razredne loterije

Državna razredna loterija razpisuje na podlagi zakona o državnem računovodstvu in odobrenju gosp. ministra za poljedelstvo, štev. 25.698-I z dne 17. aprila 1936 drugo ofertalno licitacijo za dne 30. aprila t. l. v svoji zgradbi Vasina ulica št. 20 ob 11 dopoldne za izdelavo 3.700.000 komadov srečk, 16.000 velikih, 10.000 srednjih na kartonu ter 600.000 malih načrtov za 33. in 34. kolo srečk.

Oferte, taksirane z Din 100 se bodo sprejemale omenjenega dne do 11 dopoldne.

Kavcija se mora položiti dne 30. aprila 1936 pri blagajni drž. razredne loterije najkasneje do 10 dopoldne in to: 150.000 Din v gotovini in 150.000 Din v državnih papirjih v vrednosti po členu 88. zakona o drž. računovodstvu.

Pogoji so na vpogled vsak dan od 8 do 12 dopoldne v sekretarijatu državne razredne loterije.

Iz pisarne državne razredne loterije K. L. št. 6232.

dne 17. aprila 1936 — v Beogradu.

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

K. L. št. 6232

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Hotel „Madeira“

Vrboska (na otoku Hvaru) Dalmacija. Daleč na okrog je znana ta kraj ne samo radi krasnih plaž, velikih borovih gozdov in modernega hotela, temveč radi svoje pozicije, kjer absolutno ni komarjev tako, da lahko gostje nemoteno uživajo v črni mir zabave.

Pension Din 50.— do Din 60.— dnevno.

Razpis

Občina Koprivnik, okraj Kočevje, razpisuje pragmatično mesto občinskega delovodje. Mesečni prejemki 800 Din in doklade v smislu člena 57 uredbe 100 Din. Solaka izobrazba najmanj 4 razredi srednje šole ali nje enaka strokovna šola. Varščina 5000 Din.

Pravilno kolikovane prošnje, opremljene s potrebnimi listinami po št. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbenih je vložiti tekom enega meseca po objavi v »Službenem listu« pri tej občini.

UPRAVA OBČ. KOPRIVNIK, dne 15. aprila 1936.

Marijine kipe za maj

v vseh velikostih od najfinejše do preproste izpeljave

kupite po najnižji ceni v trgovini

H. NIČMAN,

Ljubljana, Kopitarjeva ul. št. 2.

za **birno**

Siernecki

CELJE 18

9.50
SVILA

19 —
VOLNA

56.—
ŠEVIJOT

94.—
KAMGARN

Zahvala

Ob težki izgubi našega nadve dobrega in ljubljene soproga, očeta

Alfiza Hibler

izrekamo iskreno zahvalo za vse številne ustmene in pisane izraze sožalja.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem darovalcem številnih krasnih vencev in cvetja, nadalje častiti duhovščini in županu trške občine za poslovlilne besede ob odprtem grobu ter sploh vsem prijateljem in znancem, ki so spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti v tako častnem številu.

Iskreno sočutje do blagega nam nepozabnega pokojnika, nam je bilo v veliko tolažbo.

Gornja Radgona, dne 15. aprila 1936.

Zalujoča soproga in sin
Eliza in Ivan Hibler

Naznanjamo vsem znancem in prijateljem žalostno vest, da je naš dragi stric in bratranec, gospod

Karel Kauschegg

dne 18. aprila 1936 ob 9 dopoldne, po dolgem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 20. aprila 1936 ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Ulica Stare pravde št. 3, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 18. aprila 1936.

Žalujoči ostali

ČEŠKA INDUSTRIJALNA BANKA, podružnica v Ljubljani, naznanja tužno vest, da je umrl danes gospod

Karol Kauschegg

dolgoletni član njene reprezentance.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek, dne 20. aprila 1936 ob 16. uri iz hiše žalosti v Ljubljani, Ulica stare pravde 3.

Velezaslužnega pokojnika ohranimo v častnem spominu.

Ljubljana, dne 18. aprila 1936.

Posedstva

Lepa enonadstr. hiša
z gostilno, trgovino, dvorano in stanovanji, sredi Soštanja, zaradi likvidacije poceni naprodati. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 5639. (p)

Posedstvo v Krškem
hiša s staro pekarno, vrt, njeve in gozd v bližini — ugodno naprodati. Dobra naložba. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 5085. (p)

Posedstniki

hiš, vil, parcel in posestev, ne trditve se sami s prodajo, zaupajte se meni in prepričali se boste o solidnosti, kakor že mnogo drugih do sedaj.

Pristavec Franto

Nakup in prodaja nepremičnin Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. Telefon 23-81. Nasproti dram. gledališču.

Gozd

okoli 25 ha. naprodati. Sesterše pri Majšpergu. Naslov v upravi »Slov.« Maribor št. 650. (p)

5 orolov nji

travnin in sadonostni — ugodno naprodati v Smarju pri Jelšah. Vprašati v Mariboru, Puh, Erjavčeva št. 2. (p)

V letoviškem kraju

3 min. od kolodvora, prodam radi odstopanja gostilniško poslastico s vsem inventarjem. Ponudbe na upravo lista pod »Letoviški kraj« št. 5601. (p)

Novo vilo v Celju

prodam. Plača se lahko s knjižnicami Celjske mestne hranilnice. Kos. Celje, Gosposka 2. (p)

Nova hiša

zelo pripravna za upokojenje, naprodati v Arolinu. — Nadaljnja pojasnila se dobe pri Ferdin. Sluga, ševljari, Celje, Gaberje 10.

Posedstvo

na katerem se redi do 3 glay živine in 3 prašičev, dam v najem osir. dam v oskrbnitvo. Pogoji se bodo ugodni. Naslov v upr. lista pod št. 5449. (p)

Kmečka hiša

s vrtom in gozdom, naprodati. Mali Mengeš 62. p. Mengeš. (p)

Prodaj posestvo

30 ha nji. travnikov in gozdov; redi se 12 glav živine, 20 minut od postaje in sole, zasajeno s 1000 zlatimi sad. drevesi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 5448. (p)

Lepo družin. hišo

ob banov. cesti, na prometnem kraju v Zagorju, 20 min. od kolodvora, primerno za vsako obrt — prodam ali dam v najem. Več se izve pri lastniku Avg. Novaku, krojaču v Zagorju. (p)

Vila v vinogradu

se takoj prod. Leopold Pustšek, Pečice št. 44. pošta Podstreda. (p)

Dvostanovanjsko hišo

s vrtom, prodam. Josef Ponikvar, Črnuče 11. (p)

Hiša z mesarijo

v večjem industrij. trgu naprodati. Priljubna, dvostanovanjska, podkletena. Mesnica, klavnična, lednica, hlev in velik vrt; vse v dobrem stanju in dobro vpeljana. Cena 50 tisoč Din. Naslov v ogli. odd. Slov. št. 5551. (1)

Trgovina

na najbolj prometni točki Ljubljane, se takoj prod. Pismene ponudbe pod šifro: »Sigurni zaslužek« upravi Slov. št. 5576. (p)

Trgovina z meš. blagom
trajno in triebnim stanovanjem, 35 let obstoječa, v centru Maribora — se takoj prod. Ponudbe upravi »Slov.« Maribor, pod »60.000«. (p)

Gostilno

dobro idelo, na promet. kraju, tik kolodvora in tople v Laakem, oddam v najem s 1. majem. V pošten pridejo le zmnožne osebe s kavčijo. Naslov: Sket Ivan. Laško. (p)

Majhno posetstvo

v Kočevju, Rožna ulica, ugodno naprodati. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »120« 5639. (p)

Zemljišče

primerno za stavbišča ali vrtnarje, domačije, pod ugodnimi pogoji v Ljubljani naprodati. Naslov v upravi lista št. 5685.

V Savinjski dolini

na najprometnejšem kraju, prodam trgovsko hišo z dobro vpeljano trgovino. Ponudbe pod »Trgovska hiša« podružnici Slovenca v Celju. (p)

Krasno posetstvo

s hmeljskimi nasadi, 10 minut od trga in 20 min. od želez. postaje, se prod. Hiša primerna za gostilno. Naslov v vseh upravah »Slov.« št. 5711.

Hiša s trgovino

meš. blaga, sredi Maribora, na prometni točki, naprodati. Potreben kapital 150.000 Din. Dopise upravi »Slov.« Maribor pod »Trgov. hiša«. (p)

Stavbne parcele

naprodati v Ratačah in v Planici. — Pojasnila daje Juvan, Ratače. (p)

Večje hiše

trgovske in stanovanjske, z dobrim donosom, v Ljubljani in na periferiji.

Lepe vile

eno- oziroma dvodružinske, komfortne, po ugodnih cenah, hipoteke za prevzeti.

Pripravne hišice

za upokojece, po nizkih cenah.

Posedstva

po vsej dravski banovini, v različnih cenah in velikostih, ugodne lege.

Stavbne parcele

v centru Ljubljane in na periferiji prodaj

Pristavec Franto

Ljubljana, Erjavčeva c. 4a. Telefon 23-81. — Nasproti dram. gledališču.

Lepo sončno parcelo

ugodno prodam. Hradečkova cesta 8. (p)

Dvostanovanjsko hišo

v Stožicah (spada pod mesto) — prodam za 100.000 Din. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 5599. (p)

Stavbne parcele

pri kolodvoru Vižmarje prodam. Pojasnila: Mizararska zadruga, Vižmarje. (p)

Prodaj parcelo

nasproti nove III. gimnazije. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 5595.

Poceni naprodati parcela

ca. 1200 kv. m. v bližini postaje D. M. v Polju. Ugodni plačilni pogoji. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 5642. Istotam se sprejme delica, stara 14 let, iz poštene hiše, k otroku. (p)

Stavbno zemljišče

v Ljubljani ali izven — prodam. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 5641.

Kupim novo hišo z vrtom

orta od Medvod do Ljubljane ali od Cerkelj do Ljubljane. Plača se v gotovini. Naslov se izve v upr. »Slovenca« pod št. 5623. (p)

Hiša

s trgovskim lokalom, na prometnem kraju v Ljubljani okoli ugodno naprodati. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 5661. (p)

Lepa enonadstropna hiša

s vrtom, pripravna za vsako obrt, center Domžal, se ugodno prod. zaradi preselitve. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Domžale« št. 5654. (p)

Enodružinska vila

v zgornji štiki naprodati brez posredovalcev. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 5650. (p)

Dve hiši

s 5000 kv. metrov vrta in gospod. poslopje, zelo ugodno prodam radi selitve. Jurčičeva pot 55.

Enonadstropna hiša

vogalna, se prod. sredi trga Zalec, s 2 trgovskimi lokali (točilnica), več stanovanji, lepim vrtom ter lepim obdelanim posestvom. Pojasnila: Ant. Horvat, Zalec 31. (p)

Denar**Posojilo**

20—30.000 točen, deloma lahko v knjižnicah. Vknjižba na prvo mesto. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Sigurnost« št. 5658. d

Tvrška

A. & E. Skaberne Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

hranilne knjižnice

Mest. hranilnice, Ljudske posojilnice.

Ureditel dolgov

potem sodnih in izv. sodnih poravnav.

Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. Strokovne knjižnovodske revizije, sestava in aprobacija bilanc

Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesionirana komercialna pisarna:

Lojze Zajc,

Ljubljana, Gledališka ul. 7. Telefon 35-18

Vse denarne posle

s hranilnicami in posojilnicami izvršuje točno in solidno moja oblašteno dovoljena pisarna. RUDOLF ZORE, Ljubljana, Gledališka ul. št. 12. Telef. 35-10. Prilozite znamke.

Poravnave**plačanja dolgov**

posredovanje kreditov in gotovine (tudi na vloge in vred. papirje), naložbe kapitala, zaslišna ureditve, davčne napovedi, knjižnovodske revizije, bilance in vse druge trgovsko-gospodarske posle izvede in izvidniška mnenja oddaja koncesionirana Trgovsko-gospodarska poslovalnica v Ljubljani, Cesta 29. oktobra (Rimska cesta) št. 7. Za pisarna pojasnila znamke.

Auto-motor

Avtomobilisti in motoristi — AVTO OLJE na zalogi

bencin

cenejši kot v Zagrebu. Lastna črpalka v trgovini

A. PERGER

DOBOVA pri Brezicah.

Obrtni Opel avto

4-16 HP, dober, pripravljen za vsako obrt, naprodati v garaži Humet, Tyrševa cesta 9. II. dvorane. (1)

Obrt

Vsa večja dela za nabavo sodarskih posod poceni izdeluje Homan, Stražišče p. Kranju

Prodaj

avtomobilski koncesijo za Ljubljano. Potuje se na Aleksandrovi cesti 18 — pri hianiku. (1)

Novost za dame!**Trajna ondulacija**

s najnovejšim aparatom, samo 10 voltni tok. 100% sigurnost. Garancija za vsake lase! — Salon »Polane«, Kopitarjeva ul. št. 1.

Šivilja

se priporoča cenjenim damam. Gre tudi na dom. Predalič, Rožna dolina, cesta 9 št. 7. (1)

Posteljne mreže

izdeluje in jih sprejema v popravilo, vse velikosti, najceneje Androvič, Komenskoga ul. 24. (1)

Kupimo**Smrekove deske**

32—35 mm. I. II., 20 do 26 kv. metrov, kupim. Ponudbe do 22. t. m. na upravo »Slovenca« pod »I. B. D.« št. 5555. (k)

15 vag. belega krompirja

kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 5621.

Otroški voziček,

železen atedilnik, otomano in šivalni stroj kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Plačam« 5629.

Kupim dve enaki postelji

Ponudbe upr. »Slovenca« pod šifro »Rabljeni« št. 5662. (k)

Mlekarni!

rabim tedensko 30—50 kg čajnega masla, 40—70 l sladke smetane, od 100 do 200 l mleka. Ponudbe pod »Sigurnost« dobava in točen plačnik na upravo Slovenca pod št. 5678. (k)

Prodajmo**Pozor! Pozor!****Nova kolesa**

boljše vrste od 700 Din naprej kupite samo pri

M. R. Plevel

PRESKA p. MEDVODAH

Damske plašče

dobite po zelo nizki ceni, tudi na hranilne knjižnice, pri I. Tomšič, Sv. Petra cesta 38. (1)

Kompleten aparat

za vulkaniziranje se prod. Naslov v podružnici »Slov.« Celje. (1)

Trgovci in sejmariji!

Zahtevajte ponudbe za molitvenike in rožne vence, svetilnice in druge predmete, ki jih potrebuje ob priliki božijih potov ali birme. Nudili Vam bomo kar največ ugodnosti. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuj.

Moško kolo

dobro ohranjeno, prodam za 400 Din. Keber, Fr., Medvode - Svetje 30. (1)

Otroške vozičke**kolesa**

kupite ugodno pri S. REBOLJ & DRUG. Ljubljana, Gosposvetska 13

Živinorejcem

priporočam kot izvrstno krmilno sredstvo ječmene tropine z dodatkom sladkorne melase. Stalno sveže v zalogi: Tovarna slada J. Kirbiš, Celje. (1)

Koliko sme**advokat****računati?**

Nova tarifa je izšla. Cena 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

VINA

vseh vrst kupite najugodnejše pri

Centralni vinarni

v Ljubljani.

Kolesa

malo rabljena in nova, vseh znamk, po izredno niski ceni kupite pri »Prometu« (nasproti križanske cerkve). (1)

Prodaj klavir,

starinsko skrinjo in baročno omaro. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 5656. (1)

Jabolka

okusna in sveža, razpošiljam v zabojih 25 kg, povzeto brutto za netto. Cena 5 Din za kilogram. Serec Matija, Obrež - Središče. (1)

Dalijs,

različne vrste gomolje, dobite na vrtu učiteljske šole. Resljeva cesta 10, Ljubljana. (1)

Peso in rumeno kolerabo

za prašice — in staro železo, prodam. — Šelšakar Tomaž, Šmartinska cesta št. 1, nasproti Stavbne družbe. (1)

Šival. stroje

malo rabljene, vseh vrst, že od 300 Din naprej — ter otroške vozičke, poceni kupite pri »Prometu« (nasproti križanske cerkve). (1)

Naprodaj pisar. oprema

amerik. pisal. miza, razne druge mize, stoli, pisalni pult, umivalnik, lesena ograja, stelnice, okenski okvirji, rabljena strešna opeka na Celovski cesti št. 50-I. (1)

Pisalni stroj

prenosljiv, v kovčku, nov, se nerabljen, poceni prodam. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 5682.

Krompir

bel, kg 45 par, dobavi Rigler, Pragersko. (1)

Pisalna miza

in omare, dobro ohranjene, poceni naprodati. — »Ekskatre«, Tyrševa 15-I.

Otroški voziček

športni, skoraj nov, se prod. Prisojna 1, vrata 6-(Taber). (1)

Kovček gramofon

dobro ohranjen, pripravljen za gibanje, prodam za 350 Din. Okorn, Trbovlje, Gabersko. (1)

Vozovi

dire na vzmehih za enega ali dva konja — različni, ročni in za konjkeo vprego, naprodati. — Cene ugodne! V račun vziemam tudi les. — TERLEP Matija - Sv. Jerneja cesta, Ljubljana VII

Mizarji!

Okovje za stavbe in pohištvo, klej itd., izberete najceneje, tudi na hranilne knjižnice, pri

J E K L O

Stari trg.

Lucerno

banatsko, domačo črno deteljo, travna semena in koruzo za sejanje dobite v najboljši kakovosti v Javnih skladiščih pri tvrdki

FRAN POGAČNIK

d. z o. z. LJUBLJANA

Tyrševa (Dunajska) cesta št. 33.

Blago na hran. knjižnic

prodaja trgovina Detela v Moravciah. (1)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudim v veliki izbiri najugodnejše in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (1)

Krušno moko

za domačo črn kruh prodaja na drobno po Din 1,76 za 1 kilogram Joa. BAHOVEC, Ljubljana — Sv. Jakoba trg 7.

Za pomlad!**Ostanki Mariborskih****Tekstilnih tovaru**

brez napak, pristnobarvni »Paket serija S« vsebina: 15—21 m prima okafordov, touringov in celirjev za moške srajce, vsak kos najmanj 3 m, dalje »Paket Serija S« istotako 15 do 21 m za ženske pralne obleke, dečke (Dinold), v najlepših barvah, predpasniki itd. — Vsak paket poštne prosto samo 107 Din. — Za isto ceno »Paket serija P« vsebina: 15 do 20 m platna, posteljina, žensko, moško in namizno perilo, barvasto, ter »Paket serija P-I« 10 do 15 m istega najfinjšega belega blaga. Neprimereno vsem nazaj in zamjeniam. Dalje najcenejše blago za vsa moška in ženska oblačila. Vzorci brezplačno.

»Kosmos«, razpoložljiva

ostankov, Maribor, Dvofakova cesta št. 1.

Kdor pošlje**10 Din v znamkah**

dobi poštne prosto lepo toaletno ogledalo s stojalom »Patent«, katero je izdelano z vložkom za sliko ali fotografijo.

D. Stucin,

tovarna ogledal, Maribor.

Sveže najfinjša norveška**ribje olje**

iz lekarne

dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

»odroce

postelne mreže železne zložljive postele otomane, divane in tapetnake izdelke nudim najceneje

RUDOLF RADOVAN

Nazadnje nam je uspelo,

da prinesemo prvi, stvarno odlični in specijalno za jugoslovanske razmere konstruirani

baterijski OKTODA-SUPER radio aparat, tipa E 3043

Ta izvrstni prejemnik je enak najmodernejšim aparatom s priključkom na električni tok ter ima enake moderne naprave.

Cena je nizka. Z uporabo najmodernejših elektronov 2 voltov, t. j. TKK 2, TKF 3, TKBC 1, TKL 4 ali TKL 2 je dosežen cenen pogon.

Valovna dolžina: 20—60, 200—600 in 750—2000 m. Stari aparati se zamenjajo pod ugodnimi pogoji za ta odlični prejemnik pri

KONRATH D. D. SUBOTICA

in pri njegovih preprodajalcih. Katalog pošiljamo brezplačno.

Tinček in Tonček kot detektiva

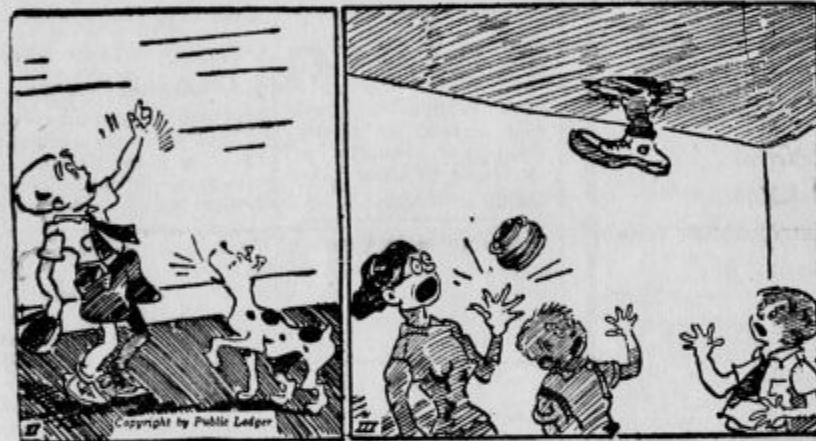
36.

Nenavadno odkritje

Ko so tako stali sredi izbe in kovali zaroto proti brezsrčni roparski drhali, so zdaj postali pozorni. Kuža Muki, ki je ves čas zvesto stal ob strani svojima dvema prijateljema, je začel nemirno bevska pod strop.

Vsi hkratu so se ozrli kvišku in kar so zagledali tam, je bilo tako strašno, da jim je zastala sapa...

Prvi je prišel do sapa naš v hrabrosti šestokrat preizkušeni junak Tinček. »Pat!« je šepnil in swareče položil kazalec na usta. »Enega že imamo! Če bomo dovolj previdni, se nam ne izmuzne.« Skozi luknjo, ki je zevala v stropu, je namreč bingljala navzdol človeška noga z ogromnim čevljem. Ta noga je bila tisto, kar je vzbudilo pozornost naše trojice in ji pognalo vso kri v glavo. Bili so trdno prepričani, da je eden izmed razbojnikov preveč samozvestno stopil na pod zgornje izbe in se je tedaj strop udri pod njim...

Utni stoli

v vseh izbirah se dobe pri tt.

Remec-Co.

Duplica-Kamnik

Solidno! Poslovalnica Ljubljana Kersnikova ul. 7 Cene zmerne!

KLEPARSKA DELAVNICA

ANTON FUCHS

Gospodarska c. 16 „PR. LIVER“

je za kleparska dela še vedno najcenejša in najsolidnejša

Telef. 38-12

Vse vrste usnja kakor: ševro, boks, lak, kožice za rokavice v vseh najmodernejših barvah. Velika izbira prvovrstnih podplatov na drobno in debelo. Čevljarske potrebnosti vedno v zalogi.

Damske torbice, aktovke, nahrbtnike, kovčke in solске torbice Vam nudi po najnižji ceni trvdka

FRANC ERJAVEC, založnik usnja
Ljubljana, Stari trg 18

BANKA BARUCH

11. RUE AUBER
PARIS (9°)

Telef.: Opéra 98-15 — Telef.: Opéra 98-16
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 96

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Predno se odločite za nakup

parketov

oglejte si zalogo prvovrstnega materiala pri

tvrdki **JOS. R. PUH**

LJUBLJANA, Gradaška ulica št. 22

Telefon št. 25-13 Zahtevajte cenik!

HERSAN ČAJ ZDRAVJE

s pomočjo zdravilnih svojstev raznih zelišč se dobi, ako se uživa

„HERSAN ČAJ“

mešanica posebnih zdravilnih zelišč po sestavi zdravnika R. W. Pearsons, šef-zdravnika v Bengali (Angleška Indija).

Po večletnih izkušnjah je neovrgljivo dokazana velika vrednost

„HERSAN ČAJA“

in to z nedvomnim uspehom pri obolenjih zaradi poapnenja žil, pritiska krvi, pri ženskih boleznih, pri menstruaciji (menjanju mesečnega perila), migreni, revmatizmu, obolenju obisti, jeter, motnjah v želodcu, zastrupljenju, zapeti, protinu (gihtu), črevesnih boleznih, hemoroidih, zgagi in pri čezmernem odebelenju.

„Hersan čaj“ se dobiva v vseh lekarnah. Poučno knjižico in vzorec Vam pošlje zastoj:

„RADIO SAN“, Zagreb, Dukljaninova 1

Reg. št. 14001 z dne 6. VI. 1934

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

To je prava marka!

BURGIT obliži za Din 4.—, 7.— Vam sigurno in brez bolečin uniči kurje oči in trdo kožo na podplatih Din 5.—. Dobi se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Od leta 1908. zak. zaštiten.

Glavno zastopstvo Burgita
Novo mesto.

Inserirajte v „Slovincu“!

Jugovzhodna razstava v Vratislavi

od 7.—10. maja 1936

Središče trgovine med
Jugoslavijo in Nemčijo

Velika udeležba jugovzhodnih držav!

Uvozne olajšave za surovine in poljske pridelke v Nemčijo.

Velika jugoslovanska kolektivna razstava po narodnem komiteju jugoslovansko-nemške trgovske zbornice v Beogradu.

Sejemске izkaznice in znižani vozni listki pri vseh potniških uradih, glavno zastopstvo: Putnik A. G. za potovanja in tujski promet, Beograd, Kolarjeva 1.

Podrobnejša pojasnila pri Narodnem komiteju jugoslovansko-nemške trgovske zbornice, Beograd, Kraljev trg 15, palača beogradske trgovske zbornice.

L. Ganghofer:

66

Grad Hubertus

Roman

Začuden je pogledal grof Egge sina. »Kaj naj to pomeni?«

Zdelo se je, da Tasilo ni nič več razburjen. Njegove oči so bile mirno resne, ko je rekel: »Sprevidel boš, da ne morem več ostati, ko odhaja lovec, ki si ga špolid zaradi mene. Dolžnost mi vleva, da poskrbim zanj in mu brž ko mogoče pomorem do nove službe.«

Grof Egge je nabuhnil lica, potisnil pesti v žepe svojih irhov in je navidezno pritrdilno prikimal. »Aaah! Zelo častno. Tako seveda bi me grizla vest, če bi te hotel se dlje zadrževati. Prosim!« Pri zadnji besedi je milostno mahnil z roko, kakor da je stvar opravljena.

»Preden grem, bi rad spregovoril s teboj o zadevi, za katero sem upal najti bolj prijazno uro, kakor je sedanja.«

Grof Egge se je nasmehnil. »To je uvod, ki mi zbujata radovednost.«

»Oženiti se mislim, in te prosim za dovoljenje.«

Grof Egge je osupno zazijal. Potem je rekel: »Polnoleten si. In nimam povoda, da bi ti delal ovire. Da me bo tvoje razodetje kaj posebno ganilo, pač sam nisi pričakoval. Od veselja iz kože. Oženi se! Pričakujem samo, da dneva svoje poroke ne boš postavil v čas, ko se rukajo jeleni. Tedaj bi težko prišel. Vse drugo bodi tako, kakor

»Ni bila moja krivda.«

»Pusti to! Nikoli ti niso bile mar moje koristi, zato tudi ne boš zahteval, naj se nenadoma brez povoda raznežim in naj pri upanju, da me hočeš napraviti za dedka, skočim od veselja iz kože. Oženi se! Pričakujem samo, da dneva svoje poroke ne boš postavil v čas, ko se rukajo jeleni. Tedaj bi težko prišel. Vse drugo bodi tako, kakor

želiš. V tvojo lastno korist želim le, da si dobro izbral.«

»Najboljše, da bom srečen.«

»Srečen?« Za grofa Eggeja je imela ta beseda menda kaj dvomljivo ceno. »Ali je nevesta bogata?«

»Ne. Skromnemu imetku, ki ga ima, se bo odrekla, da bo preskrbela z njim mater in sestro.«

Grof Egge je namršil obrvi in puhnol predse kakor bi kadil. »A takoo? Idilična zveza dveh, src, obložena z romantiko in velikodušjem, kakor pečena sloka z namazanimi rezinami? To je prav po tvojem.«

Zopet je vtaknil pesti v žepe. »Dovolj si star, da veš, kaj ti prija. In ker me nisi spraševal pri izbiri za svet, se pač tudi pri vsem drugem ne boš zanašal na mojo pomoč. Da bi meril na moj mošnjček? Zgrešil boš kakor danes jelena, ki ti ga je moral ustreliti France.«

»Mislim, da nisem spregovoril nobene besede, ki bi ti vzbujala kak sum zaradi denarja. Motiš se pri meni.«

»Motim se? Že spet? Najprej pri onem tepcu. In zdaj pri tebi? Tem bolje. A prav imaš, oceniti bi te moral za manj praktičnega. Kakor Hornegger pred četril ure svojih osemdeset mark, si mi včeraj vršel pred noge svojih dvanajstisoč. Ponos je bil od nekdanj edina patrona, s katero si umel streščati. Prav, postavi se na lastne noge! Če se ti posreči, moje priznanje! Ali zaslužiš v resnici toliko?«

»Dovolj, da si morem brez tuje pomoči ustanoviti udobno družinsko gospodarstvo.«

»Tu je pomoč? Grof Egge se je nasmehnil, kakor bi bil čul prilično dober dovtip. »Lepo! Razpolagaš svobodno tudi še z deležem po svoji materi. Kar ti gre še čez, na to boš moral čakati! Še nekaj dobrih let. Moje zdravje, ki mu ga daje lov, je železno. Lovil bom po zemlji še dvajset let in čez.«

»To ti tudi želim!« Kakor je bil Tasilo reser, je spregovoril te besede toplo in prisrčno.

Grof Egge se je ozrl kvišku. Ton teh besed mu očividno ni šel brez vtisa mimo ušes. »Hvala! Kakor kmet, ki misli počasi, si je z obema rokama popravil lase na čelu.« Torej, izbral si po srcu? Uboisto nazadnje ni nobena sramota, samo nezahvalno zlo, za katerim bolehalo žal naša najboljša in najstarejša imena. Kako se pa piše tvoja nevesta?

»Herwegh.«

»Herwegh? Herwegh?« Grof Egge je polglasno ponavljal to ime. Po kratkem premisleku je zmajal z glavo. Ob nosnicah mu je podrhtelo. »Cui, fant, ta dva zloga zvenita sumljivo. Ali je pa avstrijsko plemstvo?«

»Ne, oče. Toda ime moje neveste služi na široko in bi tudi tebi ne smelo biti neznano Ana Herwegh.«

»Pevka!« Grof Egge je skočil kvišku, kakor bi se užgala pod njim klop. »Mar si znorel?«

Tasilo se je zbral in mirno pogledal v bliskajoče se očeteve oči. »Pri pameti sem in zdravem razumu.«

»Potem mi pa za božjo voljo povej: kaj te je pičilo, da se hočeš ženiti z nečim takim?« Tasilo se je glas tresel. »Ana je slavljena umetnica, iz dobre družine, in njeno ime je neomadeževano. Ljubim jo.«

»Ljubim, ljubim!« je zavpil grof Egge in glas mu je ohripel. »Daj mi mir s to glumaško besedo! Zateleban si! In ker ti dohodki tvoje pisarne ali pa tvoja tako zvana načela ne dopuščajo, da bi si jemal to osebo za ljubico — se hočeš z njo oženiti.«

»Oče!«

Molk je sledil tej besedi. Eden drugemu sta gledala v oči. Tasilo blede, grof Egge z rdečim obrazom in s stisnjenimi pestmi.

Iz cretja je prinesel veter smejoče se glasove in zvenket dveh gorskih palic.

»Govori!« je pretrgal grof Egge molk. »Vedno sem sicer tako živel samo lovu, da se nisem utegnil

kaj prida brigati za značaj svojih otrok, a toliko me vendar poznaš in veš, da se ne bom s teboj šalil. Sicer so me pa tvoje žaljive besede, ki si jih izgovoril, odvzele truda, da bi še kaj več opravičeval svojo izbiro.«

Grof Egge se je zasmejal. In v hipu je ugasnila v njegovem obrazu vsaka sled razburjenja. »Konec! Zamahnil je z roko po zraku. »Delaj, kar se ti zljubi! Saj bi se res tudi moral čuditi, če bi se ti le enkrat izneveril svojem načenjenjem navzdol.« Grof Egge si je z obema rokama potegnili irhaste hlače višje v pas. »Kaj še stojis? Dovoljenje imaš. Dal sem ga in ne bom oporekal. Že enkrat si spoznal, da prenašljene besede, tudi če se kesam, ne jemljem več nazaj. Žal mi je za Horneggerja. A on je iti hotel. Prav! Žal mi je tudi zate, vkljub vsemu. Toda ti hošis pota, ki se z mojimi ne skladajo. Tudi pravi! Ali eno si zapomni: Med tvojo hišo in mojo, zdaj je mednju postavljena lovska meja. Nobena pot ne drži tja, nobena sem. Ali pa bo zacvrčalo. Tako! Zdal bodi srečen!«

Grof Egge je sedel na klop in iztegnil noge. Njegovi ohlapni rokavi pri srjaci so opletali v vetru in rahlo so se gibale sive štrne njegove brade.

Z bolečo resnobo je gledal Tasilo očeta. »Zavali si kamen na pot, kjer upam najti svojo eredo. Posledice te ure me bodo težko bremenile, če mi hočeš prepovedati tudi to pot do bratov in sestre.«

»Govoril sem razločno, in mislim, da si me razumel. Ali pa meniš, da ti žena ne bo draga dovolj in boš pogrešal brate in sestro?«

»Škoda, da Roberta ni tu! Zahvalil bi se ti za tvojo bratovoke rahlostnost.«

»Da me Robert ne akribi brez vzroka, veš sam najbolje. A mislim tudi na ona dva. Vili in Kiti bosta mene in mojih bratovskih nasvetov tem težje pogrešala, ker tudi očeta nimata.«